

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

**ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY
ROŽNOV POD RADHOŠTĚM**

Pionýrská 20, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1	Počet oborů, kapacita školy	4
2.2	Historie	4
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	5
2.4	Akce a mezinárodní spolupráce	5
2.5	Vybavení školy a její podmínky	5
3	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	5
4	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	5
5	VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ	6
5.1	VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	6
5.1.1	Přípravné studium	6
5.1.2	Studijní zaměření ... – Hra na klavír	7
5.1.3	Studijní zaměření ... – Hra na varhany	11
5.1.4	Studijní zaměření ... – Hra na klávesy	14
5.1.5	Studijní zaměření ... – Hra na housle	18
5.1.6	Studijní zaměření ... – Hra na violu	21
5.1.7	Studijní zaměření ... – Hra na violoncello	24
5.1.8	Studijní zaměření ... – Hra na kontrabas	28
5.1.9	Studijní zaměření ... – Hra na zobcovou flétnu	31
5.1.10	Studijní zaměření ... – Hra na flétnu	34
5.1.11	Studijní zaměření ... – Hra na klarinet	37
5.1.12	Studijní zaměření ... – Hra na saxofon	41
5.1.13	Studijní zaměření ... – Hra na hoboje	44
5.1.14	Studijní zaměření ... – Hra na fagot	47
5.1.15	Studijní zaměření ... – Hra na trubku	50
5.1.16	Studijní zaměření ... – Hra na lesní roh	54
5.1.17	Studijní zaměření ... – Hra na pozoun	58
5.1.18	Studijní zaměření ... – Hra na baryton	62
5.1.19	Studijní zaměření ... – Hra na tubu	66
5.1.20	Studijní zaměření ... – Hra na kytaru	70
5.1.21	Studijní zaměření ... – Hra na elektrickou kytaru	74
5.1.22	Studijní zaměření ... – Hra na basovou kytaru	78
5.1.23	Studijní zaměření ... – Hra na bicí nástroje	81
5.1.24	Studijní zaměření ... – Hra na akordeon	85
5.1.25	Studijní zaměření ... – Hra na cimbál	88

5.1.26	Studijní zaměření ... - Sólový zpěv	92
5.1.27	Studijní zaměření ... – Sborový zpěv	95
5.1.28	Komorní hra - osnovy předmětu	98
5.1.29	Souborová hra – osnovy předmětu	98
5.1.30	Orchestrální hra – osnovy předmětu	99
5.1.31	Hudební nauka – osnovy předmětu	99
5.1.32	Skladba – osnovy předmětu (nepovinný předmět)	101
5.2	VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU	103
5.2.1	Přípravné studium	103
5.2.2	Studijní zaměření: Výtvarný obor	104
5.2.3	Studijní zaměření: Keramika	109
5.3	VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU	114
5.3.1	Přípravné studium	114
5.3.2	Studijní zaměření: Taneční obor	115
5.4	VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU	121
5.4.1	Přípravné studium	121
5.4.2	Studijní zaměření: Dramatický obor	122
5.5	STUDIUM PRO DOSPĚLÉ	127
6	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI ..	128
7	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	128
8.	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	129
8.1	Zásady a způsob hodnocení žáků	129
8.2	Oblasti vlastního hodnocení školy	130

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program

Základní umělecké školy Rožnov pod Radhoštěm

Předkladatel:

Základní umělecká škola Rožnov pod Radhoštěm

Pionýrská 20, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

IČO: 00851809

Ředitel školy: Bc. Petr Hofman

Telefon: 571 751 455, 457, 458

604 231 164

E-mail: zus@zusroznov.cz

Web: www.zusroznov.cz

Zřizovatel:

Krajský úřad Zlínského kraje

Tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín

Telefon: 577 043 111

E-mail: podatelna@kr-zlinsky.cz

Platnost dokumentu od: 1. září 2018

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet oborů, kapacita školy

Škola nabízí vzdělávání ve čtyřech uměleckých oborech:

- hudební
- taneční
- výtvarný
- literárně-dramatický

Odloučená pracoviště školy:

- Dolní Bečva 578, 756 55
- Horní Bečva 544, 756 57
- Hutisko – Solanec 605, 756 62
- Valašská Bystřice 222, 360, 756 27
- Zubří 540, 756 54

Celková kapacita školy je 1 270 žáků.

2.2 Historie

Základní umělecká škola byla založena 1. listopadu 1945 spojením dvou soukromých škol (Květoslavy Seferowiczové a Vladimíra Včelaříka) a to pod názvem „Hudební škola v Rožnově pod Radhoštěm“ s celkovým počtem 131 žáků které vyučovalo 7 učitelů. Prvním ředitelem byl pan Vladimír Včelařík.

V roce 1958 poprvé změnila svůj název na „Základní hudební škola“ a v roce 1960 byla přejmenována tentokrát na „Lidová škola umění“. V tomto roce získala pro své potřeby budovu „Lékárny“ (Palackého č.p. 195).

V roce 1965 byla zahájena výuka ve výtvarném oboru.

V roce 1972 získala nové prostory v bývalé „Zvláštní škole“ a počet žáků byl navýšen na 500, při počtu 18 učitelů. V roce 1987 byla zahájena výuka v literárně-dramatickém oboru a škola získala další budovu „Štefánium“ (Palackého 480)

V roce 1990 se opět změnil název na „Základní umělecká škola“ a zároveň byla zahájena výuka v tanečním oboru.

Velké stěhování nastalo v roce 1992 kdy se z budovy „Lékárny“ přemístila výuka do nové hlavní budovy školy (Pionýrská 20). V tomto roce bylo již přes tisíc žáků, které vyučovalo celkem 42 učitelů.

Nejvyšší počet žáků byl v roce 1995 a to 1296, které vyučovalo 49 učitelů.

Po celkové rekonstrukci hlavní budovy školy byla v roce 2001 přestěhována veškerá výuka do nových prostor, které vznikly půdní vestavbou.

V současné době se pohybuje počet žáků kolem 1 120, které vyučuje přibližně 44 pedagogů.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen zkušenými a kvalifikovanými pracovníky. Výhodou sboru je, že je zastoupen ve všech věkových kategoriích i poměrně velkým procentem mužů.

2.4 Akce a mezinárodní spolupráce

Žáci mají možnost ukázat co se naučili na koncertech a vystoupeních, které škola během roku pořádá, nebo na různých národních i mezinárodních soutěžích.

Škola dlouhodobě spolupracuje se Základními uměleckými školami z Považské Bystrice.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

V současné době má škola odpovídající prostory pro kvalitní výuku ve všech oborech, které jsou navíc neustále vybavovány novými nástroji a učebními pomůckami. Za dobu fungování školy se podařilo zajistit i dostatečně velké sklady hudebních nástrojů, které je možné žákům, za mírnou úplatu, pronajmout do doby než si pořídí vlastní nástroj.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

- škola nemá vyhraněné zaměření a je multižánrová
- vychovávat kulturně vzdělaného člověka, který se bude podílet na kulturním dění ve svém okolí
- vést žáka k „řemeslu“ s využitím nových poznatků, přístupů a výukových metod
- respektovat osobnost žáka, rozvíjet jeho schopnosti a zdravé sebevědomí
- vytvářet atmosféru důvěry a respektu mezi žákem a pedagogem
- rozvíjet celkové kultivované chování žáka
- zvyšovat spolupráci rodičů se školou
- podporovat kolektivní výuku v hudebním oboru (komorní a souborová hra)

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

- dle konkrétního uměleckého zaměření učíme žáka praktickým dovednostem, technice a základům řemesla
- seznamujeme žáky s historií a teorií daného uměleckého oboru
- při výběru skladby nebo textu s žákem vzájemně spolupracujeme, respektujeme jeho názor a motivujeme ho k výběru adekvátnímu k jeho schopnostem
- při umělecké činnosti podporujeme systematický rozvoj žáka (metodickým vedením, vhodným zvyšováním nároků, praktickým propojením nabytých dovedností, oceňováním)
- hodnotíme výkon žáka, zdůrazňujeme klady a analyzujeme zápory jeho výkonu
- snažíme se navodit přátelskou a příjemnou atmosféru
- snažíme se být žákům příkladem kultivovaného chování a tolerance
- vlastním příkladem a přístupem k práci vedeme žáky k odpovědnosti za společné dílo (aby chápali sebe sama jako součást celku)
- nároky na žáka přizpůsobujeme jeho individuálním schopnostem
- zadáváme žákům látku k samostatné domácí přípravě
- vedeme žáky k formulování vlastního názoru a reflexi uměleckých děl
- informujeme žáky o aktivitách školy a nabízíme jim aktivní možnost zapojení
- poskytujeme žákům možnost mezioborové spolupráce
- motivujeme žáky k návštěvě a sledování kulturních akcí v okolí a médiích

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÝCH OBORŮ

5.1 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

5.1.1 Přípravné studium

Přípravné studium je určeno pro děti pěti až šestileté.
V nabídce máme 3 varianty studia:

- A) žák po celý rok navštěvuje pouze Hudební školičku
- B) žák od pololetí nastoupí do vybraného hudebního nástroje
- C) žák již od začátku školního roku nastoupí do vybraného hudebního nástroje.

Učební plán – varianta A: jednoleté přípravné studium

	1. pololetí	2. pololetí
Hudební školička	1	1

Školičku navštěvují pěti a šestileté děti, které chodí do mateřské školy. Po absolvování přípravného studia varianty A mohou šestileté děti pokračovat v přípravném studiu variantě B nebo C.

Žák:

- zpívá jednoduchou píseň
- rytmizuje říkadlo hrou na tělo
- zná pojmy zvuk a tón
- zná vybrané hudební nástroje

Učební plán – varianta B: jednoleté přípravné studium

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

PS B je určeno převážně pro šestileté děti, kteří již navštěvují 1. třídu ZŠ. V prvním pololetí si rozvíjejí hudebnost a ve druhém pololetí jsou zařazeni dle svého výběru do skupin 2 – 4 dětí, aby si nástroj vyzkoušely a učitel měl možnost posoudit jejich předpoklady ke hře na vybraný nástroj.

Učební plán – varianta C: jednoleté přípravné studium

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

PS C je určeno hlavně pro šestileté děti, kteří již navštěvují 1. třídu ZŠ a mají již nástrojovou výuku od začátku školního roku.

Žák:

- zpívá dle svých možností pětitónovou řadu a trojzvuk vzestupně a sestupně
- zpívá jednoduché umělé a lidové písně
- tleská rytmus a metrum probíraných jednoduchých lidových písní
- zná houslový klíč a hudební abecedu
- zná notu čtvrtovou, osminovou a půlovou a pomlku čtvrtovou.

5.1.2 Studijní zaměření ... – Hra na klavír

Charakteristika

Klavír je melodicko harmonický strunný klávesový nástroj.

Umožňuje zároveň hrát melodickou i harmonickou linku s dynamickým rozlišením. Svým rozsahem a zvukovými možnostmi je schopen napodobit zvuk orchestru. Uplatňuje se nejen jako nástroj sólový, ale i v komorní, taneční, jazzové hudbě a jako nástroj doprovodný k ostatním hudebním nástrojům a zpěvu.

Předmět Hra na klavír obsahuje nejen hru sólovou, ale také čtyřruční, hru z listu, improvizaci, komorní hru a klavírní doprovod.

Prostřednictvím hry na klavír žák rozvíjí nejen své hudební vlohy, podněcuje fantazii a citové prožívání, ale trénuje i jemnou motoriku, koordinaci pohybů a schopnost soustředit se. Učí se soustavné práci, překonávání překážek, vystupování na veřejnosti, schopnosti přizpůsobit se a spolupracovat. Při hře používá obě mozkové hemisféry - tvůrčí i logické schopnosti, zapojuje zrak, sluch, hmat, rozšiřuje periferní vidění a procvičuje paměť - logickou, sluchovou, motorickou, mechanickou i fotografickou.

Hra na klavír je ideální prostředek k celkovému rozvoji osobnosti dítěte.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Soubořová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

1. ročník

Žák:

- rozezná hluboké, vysoké, stejné tóny
- pozná klesající a stoupající melodii
- zahraje rytmické říkadlo, jednoduchou melodii úhozem portamento
- doprovodí zazpívanou píseň dudáckou kvintou

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- správně a uvolněně sedí u nástroje
- ovládá základní klavírní úhozy - portamento, staccato, legato
- hraje v pětiprstové poloze oběma rukama
- orientuje se v jednoduchém notovém zápise
- čte noty v houslovém a basovém klíči v přiměřeném rozsahu
- zná základní dynamická označení – forte-piano a využívá je při interpretaci

2. ročník

Žák:

- zná rozdělení oktáv a orientuje se na klaviatuře
- hraje s dynamickým rozlišením a sluchovou sebekontrolou
- rozpozná dvoudobý, třídobý takt
- rozlišuje melodii a doprovod
- transponuje jednoduchou melodii

3. ročník

Žák:

- zvládá hru základních druhů úhozů – portamento, tenuto, staccato, legato
- zahraje stupnici v protipohybu
- dokáže hrát s podkladem palce
- používá při hře pedál
- interpretuje jednoduchou skladbu nebo píseň z paměti
- doprovodí jednoduchou melodii s použitím T, D

4. ročník

Žák:

- ovládá prstovou techniku na základní úrovni
- odlišuje při interpretaci melodii od doprovodu
- uplatňuje při hře dynamické a agogické prvky
- rozlišuje vedení hlasů v jednoduchých 2-hlasých skladbách
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu

5. ročník

Žák:

- vnímá náladu skladby a je jí schopen vyjádřit prostředky odpovídajícím jeho výrazovým a technickým dovednostem
- ovládá základy pedalizace se sluchovou kontrolou
- zahraje jednoduché melodické ozdoby
- se dokáže orientovat ve hře z listu na úrovni 1. ročníku
- zná základní harmonické funkce (T, S, D)

6. ročník

Žák:

- zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylových období
- používá různé druhy úhozů a dynamické rozlišení
- rozumí hudební frázi a základním hudebním formám
- při interpretaci rozlišuje různé hudební styly
- je schopen souhry při čtyřruční hře, nebo hře s jiným nástrojem

7. ročník

Žák:

- zvládá interpretaci přiměřeně náročných skladeb po stránce výrazové, technické i stylové
- zahraje vybrané durové, mollové stupnice a akordy
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- zvládá pedalizaci skladeb se sluchovou kontrolou
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- doprovodí píseň podle základních harmonických značek
- zhodnotí svůj výkon

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na klavír	1
---------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na klavír.

Učební osnovy:

Žák:

- správně a uvolněně sedí u nástroje
- zvládá orientaci na klaviatuře
- ovládá základní klavírní úhozy - portamento, tenuto, staccato, legato
- orientuje se v jednoduchém notovém zápise
- čte noty v houslovém a basovém klíči v přiměřeném rozsahu
- ovládá základní rytmické hodnoty, délky not - pomlka
- zná základní dynamická označení

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- využije pianistické zkušenosti a návyky získané při studiu I. stupně
- použije svých zkušeností k samostatné pedalizaci a tvorbě prstokladů
- má svůj názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů

3. a 4. ročník

Žák:

- interpretuje skladby různých slohových období, samostatně pracuje se skladbou po stránce technické i výrazové
- je schopen využít svých získaných interpretačních a hudebních zkušeností a dovedností při samostatnému studiu skladeb a podílí se na jejich výběru
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- zapojuje se do čtyřruční hry, nebo komorní hry

5.1.3 Studijní zaměření ... – Hra na varhany

Charakteristika

Varhany jsou nástroj klávesový a zároveň vzduchový. Bývají též nazývány nástrojem královským. Hraje se na ně rukama na jednom a více manuálech (klaviaturách) uspořádaných nad sebou a nohama na pedálových klávesách. Hra na varhany oproti hře na klavír rozvíjí navíc koordinaci pohybů rukou a nohou. Nástroj je ovládán také pomocí rejstříků, ty určují barvu a sílu tónů.

Ke hře na varhany musí žák splňovat potřebnou fyzickou dispozici a je nezbytné dosažení zejména technické vyspělosti ve hře na klavír na úrovni 5. ročníku. Proto je nejprve zařazena výuka hry na klavír a poté v 6. ročníku žák začne se studiem hry na varhany.*

Doporučujeme, aby žák i nadále pokračoval v souběžném studiu hry na klavír, protože je to pro hru na varhany žádoucí a prospěšné.

Podle zájmu žáka je výuka směřována také k nácvičce liturgických písní a skladeb určených pro hru při bohoslužebných shromážděních v kostele. Je možné doprovázet také jiný hudební nástroj nebo soubor.

Žák ukončí studium I. i II. stupně absolventským vystoupením ve hře na varhany, absolutorium ze hry na klavír není povinné.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na varhany	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Vyučovací předmět „Hra na klavír“ - jsou již uvedeny ve studijním zaměření „Hra na klavír“.
Vyučovací předmět „Hra na varhany“

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- správně sedí, je vhodně obutý, má správné postavení rukou a nohou
- zná základní obsluhu nástroje, princip tvoření tónu u klasických nástrojů
- při hře odlišuje úhozy legato, portamento a staccato
- zahraje na pedál špičkou a patou
- zahraje snadné varhanní skladby bez pedálu nebo s málo pohyblivou pedálovou linií
- zná základní skupiny varhanních rejstříků a způsoby jejich použití

2. ročník

Žák:

- ovládá tichou výměnu v manuále
- v pedále používá překládání a podkládání špiček, hru špicí a patou
- rozezná těžkou dobu od lehké a ve hrané skladbě vyjádří hudební pulsaci
- zapojuje sluchovou sebekontrolu, dbá na rytmickou přesnost

3. ročník

Žák:

- praktikuje a ovládá tichou výměnu, legato palcem, glissando, snadnější manuálové přechody, v pedále hru patou a špičkou, hru stupnicových linií
- plynule přebírá střední hlasy z jedné ruky do druhé
- přirozeně vede a uzavře frázi
- spolupracuje při vytváření prstokladu a nohokladu

4. ročník

Žák:

- rozlišuje úhozovou škálu od přísného legata ke staccatu
- má teoretické a praktické znalosti o spojování akordů na základních stupních v tóninách dur i moll do 3 křížků a bé.
- uvede typy traktur a hlavní odlišnosti způsobu hry na varhany s mechanickou, pneumatickou a elektrickou trakturou

5. ročník

Žák:

- použije náročnější prvky manuálové a pedálové techniky
- přirozeně začleňuje melodické ozdoby (bez narušení rytmu)
- zahraje barokní skladbu s odpovídající artikulací
- základním způsobem se orientuje v historii varhanní hudby (zejména Českých zemí a střední Evropy)

6. ročník

Žák:

- přečte z listu 2 až 4 hlasé doprovody písní
- vytvoří jednoduché intonace a přede hry k písním nebo drobné hudební útvary na základě vlastních hudebních nápadů či na podkladě písní nebo úryvků skladeb
- naregistruje snadné varhanní skladby
- uvede své oblíbené autory řekne, proč si je oblíbil

7. ročník

Žák:

- pro účel doprovodu společenských obřadů či liturgie zahraje jednoduché skladby – preludia
- na základě sluchové sebekontroly přizpůsobí způsob hry (úhoz, tempo, agogiku, registraci) typu prostoru a nástroje
- samostatně si vybere a nastuduje středně náročnou skladbu

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na varhany	1
----------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na varhany

Učební osnovy:

Žák:

- správně sedí, je vhodně obutý, má správné postavení rukou a nohou
- zná základní obsluhu nástroje, princip tvoření tónu u klasických nástrojů

- při hře odlišuje úhozy legato, portamento a staccato
- ovládá tichou výměnu v manuále
- v pedále používá překládání a podkládání špiček, hru špicí a patou a glissando
- zahraje přiměřeně náročné varhanní skladby s jednoduchým zapojením pedálu nebo bez něj
- zná základní skupiny varhanních rejstříků a způsoby jejich použití

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- praktikuje a ovládá tichou výměnu, legato palcem, glissando, snadnější manuálové přechody, v pedále hru patou a špičkou, hru stupnicových linií
- spolupracuje při vytváření prstokladu a nohokladu
- naregistruje snadné varhanní skladby
- uvede typy traktur a hlavní odlišnosti způsobu hry na varhany s mechanickou, pneumatickou a elektrickou trakturou
- má teoretické a praktické znalosti o spojování akordů na základních stupních v tóninách dur i moll do 3 křížků a bé.

3. a 4. ročník

Žák:

- interpretuje barokní skladbu s odpovídající artikulací
- na základě sluchové sebekontroly přizpůsobí způsob hry (úhoz, tempo, agogiku, registraci) typu prostoru a nástroje
- pro účel doprovodu společenských obřadů či liturgie zahraje jednoduché skladby – preludia
- čte z listu 2 až 4 hlasé doprovody písní
- uvede své oblíbené autory řekne, proč si je oblíbil
- vytvoří jednoduché intonace a přede hry k písním nebo drobné hudební útvary na základě vlastních hudebních nápadů či na podkladě písní nebo úryvků skladeb
- samostatně si vybere a nastuduje středně náročnou skladbu

5.1.4 Studijní zaměření ... – Hra na klávesy

Charakteristika

Klávesami označujeme hudební nástroje na kterých je vytvářen tón elektronicky a jsou obecně známy i pod názvem „keyboards“. Tyto nástroje obsahují banky zvuků, rytmů, doprovodných stylů a množství uživatelských funkcí. Dokáží zdařile napodobit zvuk akustických nástrojů a vytvořit orchestrální doprovod. Kromě hraní můžeme na nich melodie, rytmy a doprovody nahrávat, upravovat a přehrávat. Po připojení kláves k PC je možné skládat a upravovat skladby za pomoci hudebních programů. Je to moderní hudební nástroj, který je schopen obsáhnout rozmanité hudební žánry, styly a období. Uplatňuje se jako sólový a doprovodný nástroj hlavně v hudbě taneční, ale i v té „vážné“. Plně nás také uspokojí při domácím muzicírování.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klávesy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

1. ročník

Žák:

- ví, jaké je správné sezení u nástroje a postavení rukou na klávesnici

- zapne a vypne nástroj, nastaví hlasitost
- zapne a vypne rytmický doprovod a nastaví tempo
- udrží metrum při tleskání během zapnutého jednoduchého doprovodu nástroje
- zahraje v portamentu jedním prstem jednoduché říkadlo

2. ročník

Žák:

- orientuje se v pětiprstové poloze c^1 až g^1 a pozná notový zápis těchto tónů v houslovém klíči
- hraje v portamentu
- zahraje z paměti pravou rukou jednoduchou melodii v rozsahu do pěti tónů

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- sedí správně u nástroje a má správné postavení rukou na klávesnici
- orientuje se v houslovém klíči v rozsahu pěti tónů v polohách c^1 až g^1 a c^2 až g^2
- hraje v legato a portamento v celých, půlových a čtvrtových hodnotách
- sám zvolí nástroj v bance zvuků a doprovodný styl v bance stylů, nastaví hlasitost a tempo, zapne a vypne doprovodnou jednotku nástroje
- používá funkce Intro, Ending, Start/Stop a Synchron Start
- udrží metrum při hře jednoduché melodie v rozsahu pěti tónů při spuštění metronomu nebo rytmického doprovodu doprovodné jednotky nástroje, orientuje se ve $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ taktu
- používá doprovodné styly v jednorstvé formě, v doprovodu užívá harmonické funkce T, S, D v tónině C dur
- zahraje z paměti nacvičenou píseň v rozsahu pěti tónů s užitím doprovodného stylu v jednorstvé formě
- zahraje z notového záznamu drobnou klavírní skladbičku nebo píseň v rozsahu pěti tónů oběma rukama dohromady v tónině C dur

2. ročník

Žák:

- zvládá podklad palce a překlad prstů přes palec
- orientuje se v rozšířené poloze
- orientuje se v houslovém a basovém klíči rozšířené polohy
- zahraje dvojzmat a trojzvuk
- používá základní artikulaci legato, staccato
- používá hru v celých, půlových čtvrtových a osminových hodnotách
- zvládá automatický doprovod ve formě všemi prsty harmonickými funkcemi T, S, D v C dur a T, D v G dur, D. dur a F dur
- v automatickém doprovodu střídá různé styly
- doprovod obohacuje funkcemi Fill in a OTS
- zahraje z paměti nacvičenou píseň v rozsahu probrané rozšířené polohy s užitím doprovodného stylu ve formě všemi prsty

3. ročník

Žák:

- při nácvičení vybraných skladeb pracuje se základními výrazovými prvky (dynamika, tempo, artikulace) a pomocí nich vyjádří náladu skladby

- zvládá základní použití pedálu (sustain pedál)
- samostatně pracuje s probranými základními funkcemi nástroje, umí je při hře použít
- hrané skladby obohacuje funkcemi Dual a Harmony
- při automatickém doprovodu používá v tónině C dur také durový a mollový akord II. stupně
- zahraje z paměti nacvičenou skladbu

4. ročník

Žák:

- zahraje složitější rytmické útvary jako tečkovaný rytmus, triola, synkopa
- při hře používá také šestnáctinové hodnoty
- hraje drobné skladbičky různých stylových období
- si nahraje skladbu do paměti nástroje a pak přehraje
- používá u vhodných skladeb funkci Fade in / out
- harmonii doprovodu obohatí akordy na II. a VI. stupni v C dur a blízkých durových tóninách

5. ročník

Žák:

- zahraje jednoduchou polyfonní skladbičku
- hraje vybrané melodické ozdoby
- hraje v pravé ruce paralelní tercie a sexty
- zahraje kadenci T – S – D - T v tónině moll
- používá v doprovodu také dominantní septakord
- zahraje z listu technicky přiměřeně méně náročnou skladbu hranou v prvních ročnících studia

6. ročník

Žák:

- zvládne hru v rychlejším tempu
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu, rozebere a zhodnotí svou interpretaci skladby
- používá registrační paměť nástroje
- využívá barevné možnosti nástroje
- samostatně vytvoří prstoklady při nácvičení vybraných skladeb
- hraje skladby různých stylů a žánrů

7. ročník

Žák:

- využívá celý rozsah nástroje
- samostatně nacvičí přiměřeně obtížnou skladbu
- zahraje polyfonní skladbu menšího rozsahu
- zahraje zmenšený a zvětšený kvintakord
- zahraje z listu technicky méně náročnou skladbu

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na klávesy	1
----------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na klávesy.

Učební osnovy:

Žák:

- sedí správně u nástroje a má správné postavení rukou na klávesnici

- ovládá základní funkce nástroje (připojení, zapnutí a vypnutí, nastavení hlasitosti, start / stop rytmického doprovodu, zapnutí a vypnutí metronomu, volba nástroje a doprovodného stylu)
- orientuje se v rozšířené poloze
- orientuje se v houslovém a basovém klíči rozšířené polohy
- zvládá podklad palce a překlad prstů přes palec
- používá základní artikulaci legato, tenuto, staccato
- používá hru v celých, půlových čtvrtových a osminových hodnotách
- zahraje dvojhmat a trojzvuk
- zvládá automatický doprovod ve formě všemi prsty v kadenci T – S – D - T v C dur a kadenci T – D – T v G dur, D. dur a F dur
- zahraje z paměti nacvičenou skladbu

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- při nácviu a interpretaci skladeb uplatňuje získané technické a výrazové dovednosti
- má povědomí o rozsahu nástrojů, které používá a ví, jaká je jejich typická artikulace
- používá v doprovodu akordy maj7, mollový septakord a sus4

3. a 4. ročník

Žák:

- má dobrou úroveň prstové techniky, pohyblivost prstů a celkovou uvolněnost
- zná technické možnosti svého nástroje a samostatně je využívá
- na úrovni svých dispozic doprovodí melodický nástroj nebo zpěv
- zahraje z listu jednoduchou skladbu

5.1.5 Studijní zaměření ... – Hra na housle

Charakteristika

Housle jsou smyčcový nástroj s širokou možností uplatnění v sólové, komorní, orchestrální hře a téměř ve všech druzích souborů lidové hudby na amatérské i profesionální úrovni. Hra na housle klade značné nároky na klíčové kompetence hudební, fyziologické a intelektuální. Výchovné a vzdělávací strategie podporují individuální přístup k výuce podle schopností žáka.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

1. ročník

Žák:

- se seznamuje s nástrojem, částí houslí a smyčcem
- rozvíjí hudební cítění v souvislosti s nástrojem
- poznává základní návyky držení nástroje a tvorby tónu
- aktivně spolupracuje a získává základní návyky domácí přípravy

2. ročník

Žák:

- aktivně rozvíjí znalosti získané z předcházejícího roku studia
- ovládá správné elementární návyky držení nástroje a hry
- orientuje se v notovém zápisu prázdných strun a probíraných prstokladů
- aktivně spolupracuje a upevňuje návyky soustavné domácí přípravy

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- projevuje zájem o houslovou hru
- osvojuje si správné elementární návyky pro uvolněné držení těla a funkční držení nástroje (koordinace pohybu levé a pravé paže)
- učí se správnému stavění prstů levé ruky a jejich fixace v základním durovém a mollovém prstokladu
- učí se základům tvorby tónu – nasazení smyčce a hře základních druhů smyků détaché, legato
- používá základní technické prvky hry ovládání celého smyčce a jeho částí
- rozvíjí sluchové schopnosti
- učí se porozumět a používat notový zápis
- učí se vytvářet si na základě poslechu kvalitní představu o houslovém tónu, možnostech způsobu hudebního vyjádření
- učí se základům intonační sebereflexe

2. ročník

Žák:

- zdokonaluje správné návyky držení houslí a smyčce
- upevňuje základní prstoklad dur a moll a podle individuálních schopností probírá další
- rozvíjí pohyblivost prstů levé ruky
- využívá při hře dosud nabyté návyky a dovednosti (uvolněné držení těla, koordinace pohybů obou paží, zdokonaluje kvalitu tónu
- rozvíjí hru legato, détaché, seznamuje se s dalšími druhy smyků – staccato, martelé
- rozvíjí schopnosti sluchové kontroly
- rozlišuje a používá základní dynamiku hry v rozsahu p, mf, f
- transponuje intervaly a jednoduché melodie na základě strunové analogie
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu při hře z listu
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu dle svých schopností z paměti

3. ročník

Žák:

- rozvíjí smysl pro houslový tón, zvukovou představivost
- upevňuje intonaci a rozvíjí intonační kontrolu
- zdokonaluje výrazové stránky hry, rozšíření dynamických odstínů, technická příprava ke hře vibrato podle individuálních schopností
- rozvíjí hudební paměť a účelně využívá všech jejích druhů
- zná jednoduché formální hudební útvary a orientuje se v jejich notovém zápisu
- uplatňuje své schopnosti a dovednosti v souhře s jiným nástrojem
- učí se přiměřeně věku a schopnostem hodnotit svůj výkon a věnovat se samostatně domácí přípravě
- upevňuje doposud probrané prstoklady a probírá další podle individuálních schopností
- zdokonaluje intonační a hmatovou jistotu
- zdokonaluje a propracovává techniku obou rukou - zvyšuje pohyblivost prstů levé ruky, pokračuje v technickém zdokonalování smyků détaché, legato, staccato, maštelé a jejich kombinací

4. ročník

Žák:

- navazuje na dovednosti třetího ročníku a rozšiřuje je o další dovednosti potřebné pro zvládnutí náročnějších skladeb

- pěstuje smysl pro přesný rytmus, orientuje se v základních tempových a výrazových označeních
- rozvíjí výrazové složky hry s použitím vibrata a dynamických odstínů
- dokončuje nácvik všech prstokladů v I. poloze a jejich vzájemné spojení
- seznamuje se s technikou hry v polohách při používání jednoduchých výměn
- pracuje na zdokonalování techniky levé a pravé ruky – náročnější smyky legato, détaché, staccato, řadové staccato, hra dvojhmatů v I. poloze
- snaží se o vlastní hudební výraz při hře přednesových skladeb
- rozvíjí hru z listu, hru z paměti a souhru

5. ročník

Žák:

- rozvíjí smysl pro kvalitu houslového tónu a dokonalejší provedení hudební fráze s prohloubenou dynamikou
- zvyšuje nároky na techniku levé a pravé ruky – pokračuje v nácviku náročnějších smyků legato, détaché, staccato, řadové staccato, spicato, hra dvojhmatů a melodických ozdob
- upevňuje a zdokonaluje hru v polohách a jejich výměny
- pokračuje v nácviku výrazových složek hry – dynamika, vibrato
- seznamuje se se skladbami různých slohových období a učí se je charakterově interpretovat
- praktikuje hru z listu a souhru s jinými nástroji

6. ročník

Žák:

- zdokonaluje techniku levé a pravé ruky – nácvik dvojhmatů a trylků, cvičení v rychlejších tempech a náročnějším rytmu
- upevňuje intonační jistotu ve hře v polohách
- věnuje pozornost kvalitě tónu
- stupňuje nároky na výrazovou složku hry
- rozšiřuje obzor poznání o další slohová období a ovládá základní orientaci v nich
- rozvíjí schopnost k samostatnému studiu a sebereflexi
- cvičí hudební paměť na skladbách většího rozsahu
- praktikuje hru z listu a komorní hru

7. ročník

Žák:

- všestranně rozvíjí technickou úroveň hry
- uplatňuje hlavní zásady při interpretaci skladeb různých období
- uplatňuje návyky samostudia a snaží se o vlastní hudební projev
- rozšiřuje a upevňuje zájem o hudební a kulturní život
- připravuje se na závěrečný výstup k uzavření cyklu studia

Základní studium II. stupeň

1. – 4. ročník

Žák:

- navazuje na znalosti a dovednosti získané v základním studiu – neustále zlepšuje technické a výrazové složky hry
- studuje podle individuálního plánu podle svých schopností
- soustavně a cíleně pěstuje hru z listu
- aktivně se zapojuje v souborech zájmové umělecké činnosti
- zajímá se o hudební a kulturní život

5.1.6 Studijní zaměření ... – Hra na violu

Charakteristika předmětu

Viola je altový nástroj houslového typu, který plní ve sboru smyčcových nástrojů spojující zvukový článek mezi vrchními a spodními hlasy. Cílem studia je výchova hráčů pro školní a amatérské soubory a orchestry. Hra na violu nese zvýšené fyzické nároky v držení nástroje a větším rozpětí prstů. Vzhledem k fyzickým předpokladům studia hry je doporučeno zahájit studium na základě doporučení učitele.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- ovládá správné elementární návyky pro uvolněné držení těla a funkční držení nástroje (koordinace pohybu levé a pravé paže)
- zvládá správné stavění prstů levé ruky a jejich fixace v základním durovém a mollovém prstokladu
- ovládá základy notace ve violovém klíči
- ovládá základy tvorby tónu – nasazení smyčce a hře základních druhů smyků détaché, legato
- zvládá si vytvářet na základě poslechu kvalitní představu o violovém tónu, možnostech způsobu hudebního vyjádření
- ovládá základy intonační sebereflexe

2. ročník

Žák:

- ovládá správné návyky držení violy a smyčce a pracuje na jejich zdokonalení
- ovládá základní prstoklad dur a moll a podle individuálních schopností ovládá i další
- rozvine pohyblivost prstů levé ruky podle individuálních schopností žáka
- rozvine hru legato, détaché, seznámí se s dalšími technicky náročnějšími smykky staccato, martelé
- hraje se smyslem pro pravidelný rytmus, metrum a tempo
- transponuje intervaly a jednoduché melodie na základě strunové analogie
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu při hře z listu
- dbá na rozvoj schopnosti sluchové kontroly

3. ročník

Žák:

- pozná kvalitní violový tón a dbá na jeho zlepšení při vlastní hře
- ovládá základní prstoklady a chromatické posuny prstů mezi nimi, podle individuálních schopností se orientuje v dalších
- hraje spolehlivě s přechodem přes struny základní smyky legato, détaché, staccato a jejich vzájemné kombinace
- hraje stupnice podle probíraných prstokladů v rozsahu jedné a dvou oktáv podle tónin a probíraných prstokladů
- hraje dvojhlas s prázdnou strunou
- umí doprovodit jednoduchou píseň základními harmonickými funkcemi ve dvojhmatech
- zvládá přípravná a základní cvičení pro vibrato
- rozlišuje širší dynamické spektrum od pp do ff
- zná jednoduché formální hudební útvary a orientuje se v jejich notovém zápisu
- ovládá základy notace v houslovém klíči

4. ročník

Žák:

- rozvine další technické dovednosti potřebné pro zvládnutí náročnějších skladeb
- orientuje se v základních tempových a výrazových označeních
- hraje všechny základní prstoklady v I. poloze a umí je vzájemně spojit
- umí vzájemně kombinovat všechny základní smyky legato, détaché, staccato a martelé, řadové staccato
- zvládá přípravu ke hře v polohách s použitím jednoduché výměny
- hraje dvojhmaty v I. poloze
- hraje dua a tria s jiným nástrojem a umí se přiladit
- umí přiměřeně věku a schopnostem hodnotit svůj výkon a věnovat se samostatně domácí přípravě

5. ročník

Žák:

- používá všechny druhy základních smyků legato, détaché, maštelé, staccato, řadové staccato v náročnějších rytmech, ve vzájemných kombinacích a rychlém tempu
- ovládá přípravná cvičení pro spiccato
- orientuje se v základních druzích melodických ozdob a umí je používat
- hraje v poloze I. a III. s výměnami, podle individuálních schopností
- umí číst ve III. poloze houslový klíč
- hraje stupnice dur a moll ve dvou oktávách s výměnou do III. polohy legato s rytmickými obměnami
- hraje vibrato přiměřeně svým technickým možnostem
- orientuje se ve slohových obdobích a chápe základy jejich interpretace
- dbá na dokonalejší provedení hudební fráze a kvalitu tónu
- hraje z listu skladby a party komorní hry podle své technické vyspělosti
- podílí se na společném hudebním projektu v oblasti komorní hry nebo souboru

6. ročník

Žák:

- dbá na zdokonalení techniky levé a pravé ruky
- používá všechny druhy smyků přes struny v různých rytmických kombinacích
- ovládá hru ve II. poloze a půlpoloze
- orientuje se v notaci v houslovém klíči v V. poloze
- hraje stupnice dur a moll přes 2 oktávy od C struny s výměnou v chromatickém postupu s akordy k dané stupnici
- uplatní správné vibrato v souvislosti s kvalitou tónu
- umí samostatně nacvičit lehkou skladbu

7. ročník

Žák:

- dbá na všestranný rozvoj technické a výrazové složky hry
- dbá na intonační jistotu zejména při hře v polohách
- realizuje při hře všechny výrazové složky – dynamika, agogika, vibrato, frázování
- uplatní hlavní zásady při interpretaci skladeb různých období
- uplatní návyky samostudia při vlastním hudebním projevu
- orientuje se v oblasti hudebního a kulturního života
- uplatní získané dovednosti v souborech zájmové umělecké činnosti
- ukončí první stupeň základního studia závěrečným výstupem

Základní studium II. stupeň

1. – 2. ročník

Žák:

- ovládá široké spektrum smyků a jejich vzájemné kombinace
- pokročil v samostatné práci s kvalitou a barvou tónu
- zpřesnil techniku levé ruky, hraje v polohách, intonuje dvojhmaty
- zná a používá melodické ozdoby a správné frázování
- je schopen dobré intonační sebekontroly
- umí si vytvořit vlastní názor na interpretaci skladby
- orientuje se v základech interpretace různých slohových období
- zlepšil pohotové čtení not při hře z listu
- je aktivní v komorní a souborové hře různých žánrů a obsazení

3. – 4. ročník

Žák:

- zdokonalil svoji technickou vyspělost
- umí samostatně řešit smyky, prstoklad, frázování a výrazové složky hry
- umí samostatně vyhledat a studovat nástrojový repertoár
- orientuje se v hudebním světě podle svých zájmů
- ovládá základy improvizace podle svých technických a výrazových možností
- uplatňuje své dosavadní zkušenosti a znalosti i mimo školu

5.1.7 Studijní zaměření ... – Hra na violoncello

Charakteristika

Violoncello je hudební nástroj používaný nepřetržitě od doby svého vzniku v 16. století a je dodnes považován za nezbytnou součást symfonických i komorních těles, kde plní úlohu basového a doprovodného nástroje. Po celou dobu své existence je také s oblibou vyhledáván jako nástroj sólový, o čemž svědčí široký repertoár, jež mu věnovali skladatelé od baroka po současnost. Pro svůj velký rozsah, zvukové možnosti a paletu barev je rovněž často používán v hudbě populární, folku, rocku, World music apod.

Hra na violoncello rozvíjí v mladém člověku všechny složky jeho hudebních schopností, smysl pro intonaci, rytmus, kvalitu tónu, přirozené frázování i harmonické vnímání a pomáhá také k rozvoji pohybových vlastností, zejména jemné motoriky. Rovněž se podílí na vývoji osobnosti, vede žáka k systematickosti, cílevědomosti, pílí a učí jej vystupovat na veřejnosti. Rozvíjí a rozšiřuje jeho estetické vnímání, vkus a v neposlední řadě také kulturní, sociální a společenský přehled.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žakových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

1. ročník

Žák:

- je schopen správně sedět u nástroje
- ovládá průpravná cvičení pro obě ruce

- dokáže správně postavit levou ruku v 1. poloze
- umí zacházet s nástrojem, zná jeho struny
- dokáže doprovodit jednoduchou, zpívanou píseň pizz. na prázdných strunách

2. ročník

Žák:

- dokáže správně uchopit smyčec
- je schopen přitisknout struny k hmatníku v náležitém rozpětí
- zahraje pizz. jednoduchou píseň
- umí rozeznít struny všemi částmi smyčce
- intonuje intervaly potřebné pro postavení levé ruky v základní poloze

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ovládá hru v 1. poloze
- umí použít odklon dolů v základní poloze
- ovládá tah v horní i dolní polovině smyčce
- umí přečíst notový zápis v basovém klíči na dvou strunách
- dovede zahrát píseň či snadný přednes ve správném rytmu a tempu
- doprovodí píseň pomocí základních harmonických funkcí (T,D,S)

2. ročník

Žák:

- ovládá základy výměn do 4. a pražcové polohy
- využívá výměny smyku u žabky i u špičky a přechody na vedlejší struny
- zahraje smyčcem stupnici s akordem přes jednu oktávu
- rozeznává základní odstíny dynamiky
- ovládá odklon nahoru
- používá smyky détaché, legato a martelé
- je schopen zahrát kratší skladbu

3. ročník

Žák:

- se orientuje ve 3. poloze
- využívá při hře oba typy odklonů
- používá při hře 4. polohu
- zahraje stupnici s akordem přes dvě oktávy
- přečte zápis v basovém klíči na všech strunách v základní poloze
- ovládá základní dynamické odstíny (forte, piano)

4. ročník

Žák:

- ovládá průpravná cvičení pro vibrato
- používá přechody na vzdálenější struny
- orientuje se ve druhé poloze
- chápe pojem těžká a lehká doba
- rozumí skladbě kterou hraje

5. ročník

Žák:

- využívá poloh 1.- 4. včetně odklonů a pražcové polohy
- zahraje mollovou stupnici přes dvě oktávy
- orientuje se částečně v tenorovém klíči
- ovládá legato přes struny a tečkované rytmy
- rozumí základním tempovým označením
- umí doprovodit jiný nástroj

6. ročník

Žák:

- umí si naladit nástroj
- používá arpeggio, jednoduché dvojhmaty a akordy
- ovládá průpravná cvičení pro spiccato
- využívá širší dynamickou škálu
- ovládá základy hry v palcové poloze

7. ročník

Žák:

- zahraje stupnici Dur i moll přes tři oktávy
- zvládá základní údržbu nástroje
- dokáže využít vlastní invenci
- umí samostatně pracovat

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na violoncello	1
--------------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na violoncello.

Učební osnovy:

Žák:

- ovládá hru v základní poloze
- umí použít odklony
- dokáže při hře využívat všechny části smyčce
- přečte notový zápis v basovém klíči v základní poloze
- ovládá základy výměn do 4. a 3. polohy
- zahraje stupnici Dur a akord ve dvou oktávách
- je schopen hrát základní odstíny dynamiky
- ovládá smyk détaché, legato a martelé
- zahraje z listu jednoduchou skladbu

Základní studium II. stupeň

1. ročník

Žák:

- dokáže přečíst zápis v tenorovém a houslovém klíči
- ovládá více typů výměn poloh

- využívá vibrato
- orientuje se v palcové poloze

2. ročník

Žák:

- využívá palcové polohy v Etudách a přednesových skladbách
- ovládá spiccato a průpravná cvičení na sautillé
- dokáže interpretačně odlišit různá stylová období

3. ročník

Žák:

- umí pracovat s tónem pomocí různého typu výměn a vibráta
- orientuje se ve hře různých žánrů (folklór, jazz...)
- hraje dvojhmaty po 4. polohu

4. ročník

Žák:

- používá všechny získané dovednosti v praxi
- dokáže samostatně analyzovat a nacvičit přednesovou skladbu
- využívá orchestrálních partů ke zdokonalení techniky
- umí vložit do nastudované skladby vlastní výrazové prostředky

5.1.8 Studijní zaměření ... – Hra na kontrabas

Charakteristika

Kontrabas je největší nástroj skupiny smyčcových nástrojů. Uplatnění má hlavně v orchestrech a hudebních uskupeních doslova všech žánrů. Svou hlubokou polohou dokáže ostatní nástroje stmelit a dodat osobitou barvu.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kontrabas	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Soubořová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na kontrabas

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- popíše nástroj
- popíše ladění nástroje (notaci prázdných strun)
- má správný postoj u nástroje
- ví, jak se správně drží a vede smyčec a jak se provádí výměna smyku
- hraje na prázdných strunách pizz. a arco

2. ročník

Žák:

- zná notaci a prstoklad I. polohy na všech strunách
- čte noty v rozsahu I. polohy
- hraje v I. poloze
- správně drží smyčec
- provádí uvolněnou výměnu smyku
- hraje detache
- má správné postavení levé ruky
- při hře zvládá synchronizaci pravé a levé ruky
- zná a používá uvolňovací cviky

3. ročník

Žák:

- zná notaci a prstoklad základní polohy na všech strunách
- hraje v základní poloze na všech strunách (když mu to umožňují fyzické dispozice)
- používá hru celým smyčcem i horní a dolní polovinou smyčce
- hraje legato
- orientuje se v jednoduchých útvarech a jejich notovém zápisu
- doprovodí jednoduchou lidovou píseň harmonickými funkcemi T, S, D
- vnímá náladu skladby a vyjadřuje ji elementárními výrazovými prostředky (dynamika, artikulace)

4. ročník

Žák:

- dokáže si naladit nástroj
- zná notaci a prstoklad základní a II. polohy na všech strunách
- hraje v rozsahu do II. polohy
- zvládá hru s přesuny do II. polohy
- z paměti interpretuje nacvičenou skladbu

5. ročník

Žák:

- zná notaci a prstoklad I. mezipolohy a III. polohy
- hraje v rozsahu do III. polohy
- je schopen intonační sebekontroly a doladování tónů
- hraje staccato
- hraje doprovody k vybraným lidovým tancům a písním

6. ročník

Žák:

- zná notaci a prstoklad II. mezipolohy a IV. polohy
- hraje v rozsahu do IV. polohy
- vytvoří samostatně prstoklad a smyky u vybraných skladeb nebo jejich částí
- zvládne hru v rychlejším tempu
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- zahraje z listu technicky méně náročnou skladbu

7. ročník

Žák:

- zná notaci a prstoklad V. polohy, III. mezipolohy, VI. polohy
- hraje v rozsahu do VI. polohy
- zahraje vybrané dvojmaty
- při hře používá obtížnější způsoby smyků (martelé, spiccato)
- na základě rozboru skladby vystaví přednes jak v detailech, tak i v celku
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu

Přípravné studium II. stupně

Učební plán

Hra na kontrabas	1
------------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na kontrabas.

Učební osnovy

Žák:

- popíše nástroj
- popíše ladění nástroje (notaci na prázdných strunách)
- má správný postoj u nástroje
- si naladí nástroj
- správně drží smyčec
- ovládá notaci základní a I. polohy na všech strunách
- zvládá synchronizaci pravé a levé ruky
- zná a používá uvolňovací cviky

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- zná notaci a prstoklad IV. mezipolohy, VII. polohy a V. mezipolohy
- hraje v rozsahu do V. mezipolohy
- provádí výměny poloh plynule a uvolněně
- hraje s vibratem
- zná kytarové značky a dokáže podle nich vytvořit jednoduchou basovou linku
- využívá rozbor skladby k přesvědčivé interpretaci, vystaví skladbu v detailech i celku

3. a 4. ročník

Žák:

- hraje v palcových polohách
- dodržuje intonační čistotu a tónovou kulturu
- zhodnotí výkon svůj i výkon jiného interpreta zahraje z listu technicky méně náročnou skladbu
- z paměti interpretuje vybrané skladby

5.1.9 Studijní zaměření ... – Hra na zobcovou flétnu

Charakteristika

Zobcová flétna je krásný hudební dechový nástroj s bohatou historií a literaturou. Pro předškolní děti představuje jednu z prvních možností seznámení s instrumentální hudbou. Děti školního věku se mohou přes různé hry, lidové písně a renesanční tance propracovat ke složitějším skladbám barokním i moderním. Bohatý repertoár nástroje umožňuje od poměrně útlého věku žáka věnovat pozornost hudbě komorní a ansámblové.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

1. ročník

Žák

- popíše správné držení nástroje
- ovládá hru podle notového zápisu i z paměti v rozsahu 3 - 5 tónů,
- zopakuje jednoduchý rytmický model s využitím artikulace

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- hraje v rozsahu d1 - d2
- rozeznává základní rytmické hodnoty not a pomlk – celá, půlová, čtvrtová
- zná správnou artikulaci u jednoduchých rytmických modelů
- zahraje jednoduchou píseň nebo snadnou skladbičku podle notového zápisu
- zahraje z paměti jednoduchou píseň

2. ročník

Žák:

- hraje v rozsahu c1 - f2 v tóninách C-dur, G-dur, F-dur, D-dur
- rozumí technice levého palce
- zahraje z paměti píseň
- vyznačí správně místo nádechu a nadechuje správným způsobem
- hraje v taktu C, 3/4 a 2/4
- hraje plynule jednoduchá prstová cvičení
- hraje s doprovodem klavíru nebo příbuzného nástroje
- používá správný způsob artikulace v základních rytmických modelech

3. ročník

Žák:

- uplatňuje samostatnou domácí přípravu
- hraje v rozsahu tónů c1 - a2
- vnímá náladu skladby
- uplatňuje získané dovednosti v souhře s jinými nástroji
- chápe důležitost samostatné domácí přípravy
- rozumí jednoduché transpozici

4. ročník

Žák

- hraje v tónovém rozsahu c1 - h2
- aplikuje technická cvičení rozvíjející hbitost prstů a jazyka
- chápe význam fráze a s tím související problematiku umístění nádechu
- chápe princip hry na altovou flétnu a příbuzných nástrojů
- zahraje na některý z příbuzných nástrojů jednodušší skladby a doprovodné hlasy
- má ve svém repertoáru snadné barokní skladby i skladby dalších stylových období
- chápe princip práce s vybranými moderními technikami
- zvládá základy pódiového vystupování

5. ročník

Žák:

- kontroluje a reguluje zvuk svého nástroje
- rozezná správnou intonaci
- hraje složitější rytmy a používá vhodnou artikulaci
- rozlišuje druhy skladeb
- zvládá samostatnou domácí přípravu
- zvládá hru s doprovodem jiného nástroje
- poslouchá nahrávky flétnového repertoáru

- rozlišuje hudební styly

6. ročník

Žák:

- zvládá souhru s jiným hudebním nástrojem
- ovládá transpozici jednoduché melodie
- hraje na zobcové flétny různých ladění
- správně intonuje
- ovládá hru v celém rozsahu nástroje
- pozná stylové odlišnosti jednotlivých hudebních období
- interpretuje složitější rytmické útvary
- navrhne skladbu, kterou chce nastudovat

7. ročník

Žák:

- samostatně aplikuje výrazové prostředky při hře skladby
- hraje kultivovaným a vyrovnaným tónem
- předvede vyvážený absolventský výkon spojený se správným pódiovým vystupováním

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- hraje z listu
- ovládá výrazové prostředky pro interpretaci náročnějších skladeb (artikulace, melodické ozdoby, diminuce)
- využívá moderní techniky u skladeb soudobých autorů

3. a 4. ročník

Žák:

- samostatně vybere repertoár k nastudování
- rozebere skladbu po stránce formy a frází
- obhájí výběr výrazových prostředků
- uplatňuje vlastní hudební fantazii a vkus

5.1.10 Studijní zaměření ... – Hra na flétnu

Charakteristika

Příčná flétna patří mezi oblíbené dechové nástroje. Má uplatnění nejen v sólové hře, ale také v komorní, souborové i orchestrální.

Žák si v průběhu studia osvojí základy hry na příčnou flétnu, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem.

Vzhledem k tomu, že máme na naší škole k dispozici flétny se zahnutou hlavicí, mohou být ke studiu přijímáni žáci již od 6 let, splňují-li fyzické předpoklady.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žakových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

Žák:

- zná základní péči o nástroj, pojmenuje jednotlivé části nástroje
- zná základní návyky pro hru na nástroj (správné držení nástroje, žeberně-brániční dýchání, tvoření tónu pomocí nátisku, nasazení tónu jazykem)
- hraje podle notového zápisu i z paměti v rozsahu 3 - 5 tónů

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- zvládá základní péči o nástroj, pojmenuje jednotlivé části nástroje
- zná základní návyky pro hru na nástroj (správné držení nástroje, žeberně-brániční dýchání, tvoření tónu pomocí nátisku, nasazení tónu jazykem)
- rozezná základní délkové a výškové hodnoty not a pomlk a dokáže je prakticky uplatnit při hře
- hraje tenuto a legato v tónovém rozsahu d1 - cis2
- hraje jednoduché písňe podle sluchu a snadné skladbičky

2. ročník

Žák:

- zdokonalí dechovou techniku, dbá na hlubší nádech a kontrolovanější výdech
- dbá na čisté nasazení a kvalitní tón
- využívá prstová cvičení k rozvíjení prstové techniky
- rozezná další drobnější hodnoty not a pomlk
- hraje tenuto a legato v rozsahu d1 - e2
- hraje jednoduchá cvičení a skladbičky s dalším nástrojem

3. ročník

Žák:

- užívá žeberně-brániční dýchání
- hraje tenuto, legato a staccato v rozsahu c1 - a2
- rozliší základní tempová a dynamická označení
- vyjádří náladu skladby základními výrazovými prostředky (tempo, dynamika)
- zapojuje se do souhry s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- rozšíří tónový rozsah do třetí oktávy
- zdokonalí tón a prstovou techniku pomocí tónových a prstových cvičení
- chápe význam fráze
- hraje přednesové skladby různých žánrů
- ovládá elementární transpozici
- účastní se kolektivní praxe

5. ročník

Žák:

- orientuje se v interpretaci běžných melodických ozdob
- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v celém tónovém rozsahu
- dbá na důsledné dodržování dynamických, tempových a frázovacích označení
- je schopen samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu

6. ročník

Žák:

- osvojil si základy techniky vibrata
- využívá dvojité staccato
- rozvine samostatný hudební úsudek
- prezentuje výsledky své práce na veřejnosti

7. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny znalosti a dovednosti nabyté během studia
- je schopen sebehodnocení a sebekontroly
- zvládá pódiové vystupování

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na flétnu	1
---------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na flétnu.

Učební osnovy:

Žák:

- zvládá základní péči o nástroj, pojmenuje jednotlivé části nástroje
- zná základní návyky pro hru na nástroj (správné držení nástroje, žeberně-brániční dýchání, tvoření tónu pomocí nátisku, nasazení tónu jazykem)
- rozezná základní délkové a výškové hodnoty not a pomlk a dokáže je prakticky uplatnit při hře
- hraje tenuto a legato v tónovém rozsahu d1-d2
- hraje jednoduchá cvičení a skladbičky s dalším nástrojem

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- využívá všechny získané znalosti a dovednosti k vyjádření charakteru skladby
- koriguje intonační odchylky při hře
- ovládá sílu a barvu tónu
- orientuje se v notovém zápisu různých skladeb
- uplatní vlastní hudební názor

3. a 4. ročník

Žák:

- ovládá svůj nástroj v plném rozsahu
- orientuje se v různých slohových obdobích
- dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu
- využívá poslechu nahrávek k rozvoji svého hudebního cítění
- vyjádří svůj názor na interpretaci skladby

5.1.11 Studijní zaměření ... – Hra na klarinet

Charakteristika

Klarinet patří mezi nástroje širokého uplatnění jak v hudbě taneční, jazzové, tak i dechové, symfonické a folklórní.

Žák si v průběhu studia osvojí základy hry na klarinet, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Hlavním cílem studia je rozvoj osobnosti žáka a získání odborného vzdělání v takovém rozsahu, aby byl schopen uplatnit se jako dobrý, všestranný a spolehlivý muzikant. Žáci s hlubším zájmem o hudbu a svůj nástroj, i jako uchazeči o studium na konzervatoři.

Výuka samotná probíhá v pěkném prostředí dobře vybavené učebny s možností zapůjčení nástroje.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

Žák:

- zvládá základní zásady techniky dýchání
- správně sestaví klarinet a pojmenuje jeho části
- zná základy tvoření tónu a jeho nasazení
- rozezná a zahraje noty celé, půlové a čtvrt'ové

- zahraje tóny v rozsahu od g – g1
- hraje snadné písně a cvičení dle svých individuálních možností a schopností

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- drží vyváženě svůj nástroj při správně vzpřímeném postoji a držení těla
- hraje noty a pomlky celé až osminové, notu půlovou s tečkou
- osvojil si techniku správného dýchání, nátiskovou techniku a princip správného tvoření tónu, jeho nasazování a ukončení
- tvoří dostatečný zvukově kvalitní tón přiměřeně svým schopnostem
- hraje detaché a legato v tónovém rozsahu g – g1 (a1)
- zahraje jednodušší lidové písně, snadné skladbičky dle svých individuálních možností a schopností

2. ročník

Žák:

- prakticky uplatňuje nabyté teoretické znalosti z předmětu Hudební nauka
- si osvojuje používání not a pomlky celých až šestnáctinových, not s tečkou
- využívá dechovou techniku s patřičnou oporou bránice, vytvoří rovný tón
- hraje detaché, legato a staccato v pomalejších tempech a tónovém rozsahu f – b1
- hraje technická a intonační cvičení řešící nácvik jednotlivých prvků hry
- zahraje lidové písně a jednodušší skladby dle svých individuálních možností a schopností
- zvládá souhru s dalším hudebním nástrojem

3. ročník

Žák:

- rozlišuje základní tempová a dynamická označení
- zahraje zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů
- zrychluje a zdokonaluje hru detaché, legato a staccato v tónovém rozsahu e – c3, využívá všechny tyto prostředky při hře vybraných přednesových skladeb
- hraje stupnice, technická a intonační cvičení řešící nácvik jednotlivých prvků hry
- interpretuje lidové písně a přednesové skladby různých hudebních období a žánrů
- zahraje melodii podle sluchu a lidové písně z paměti přiměřeně svým individuálním schopnostem
- uplatňuje svoje dovednosti při souhře s dalším hudebním nástrojem – např. při společné hře s učitelem, při doprovodu lidových písní a přednesových skladeb klavírem, kytarou, jiným nástrojem nebo i s CD
- zahraje z listu např. lidovou píseň nebo jednodušší notový zápis

4. ročník

Žák:

- rozezná běžná výrazová a agogická označení, aplikuje všechny dosud získané poznatky z předmětu Hudební nauka
- hraje lehčí melodické ozdoby (opora, příraz, skupinka, nátryl)
- prohlubuje techniku dýchání a techniku souhry prstů s jazykem, artikulaci v různých rytmických obměnách a tempech, rozvíjí tuto techniku ve vybraných etudách

- zdokonaluje hru z listu
- zná v základních rysech frázování a výslovnost v jazzové a taneční hudbě
- s doprovodem klavíru nebo CD interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů přiměřené obtížnosti podle svých individuálních možností a schopností
- dosud nabyté vědomosti a dovednosti uplatňuje v komorní nebo souborové hře

5. ročník

Žák:

- orientuje se v interpretaci všech melodických ozdob
- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v tónovém rozsahu po e3
- samostatně nastuduje vybranou skladbu přiměřeně svým individuálním schopnostem a možnostem
- využívá znalosti frázování a výslovnosti v jazzové a taneční hudbě při studiu sólových a orchestrálních partů
- transponuje podle sluchu jednodušší lidové písně
- v případě zařazení do orchestru se orientuje v orchestrálních partech a umí je samostatně nastudovat

6. ročník

Žák:

- zahraje kvalitní tón s využitím plné dechové opory v celém svém užívaném tónovém rozsahu nástroje
- rozšířil hraný rozsah po f3
- transponuje jednoduchý notový zápis
- neustálým procvičováním intervalů a akordů pracuje na intonační čistotě
- vhodným výběrem etud zdokonaluje hru všech artikulačních a hudebně výrazových prostředků
- samostatně pracuje na skladbě zadané učitelem nebo na samostatně vybrané skladbě, vyřeší nádech, dynamiku, výraz
- zapojuje se a aktivně podílí na školních vystoupeních a projektech

7. ročník

Žák:

- hraje v tónovém rozsahu e – a3
- uplatňuje všechny znalosti a dovednosti nabyté během svého studia
- se podle svých schopností připravuje na absolventský koncert, nebo závěrečnou zkoušku
- využívá základní i pomocný prstoklad
- vytvoří variace na jednodušší lidovou píseň
- má vypěstovanou pohotovost při hře z listu
- interpretuje nejrůznější přednesové skladby přiměřeného stupně obtížnosti dle svých individuálních možností a schopností a uplatňuje se v souhře těchto skladeb s dalšími nástroji
- plně využívá své dovednosti hry na nástroj při hře komorní i souborové podle možností nabídky a dostupnosti ve škole

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na klarinet	1
-----------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na klarinet.

Učební osnovy:

Žák:

- náplň výuky bude stanovena individuálním studijním plánem žáka.

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností uplatňuje všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- věnuje patřičnou péči svému nástroji a samostatně řeší technické problémy spojené s nástrojem
- s jistotou se orientuje v notovém zápisu nejrůznějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- vytvoří, rozliší a pracuje s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, ve skladbě najde a využívá vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a podle svých možností tyto prostředky zapojuje do své hry na nástroj
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, také při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností
- orientuje se v různých slohových obdobích, rozlišuje rozdíly mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou
- samostatně nastuduje vybranou přednesovou skladbu a využívá v ní výrazových i technických prostředků hry a svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

5.1.12 Studijní zaměření ... – Hra na saxofon

Charakteristika

Žák si během studia osvojí základy hry na saxofon, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Hlavním cílem studia je rozvoj osobnosti žáka a získání odborného vzdělání v takovém rozsahu, aby byl schopen uplatnit se jako dobrý, všestranný a spolehlivý muzikant. Žáci s hlubším zájmem o hudbu a svůj nástroj, i jako uchazeči o studium na konzervatoři.

Výuka samotná probíhá v pěkném prostředí dobře vybavené učebny s možností zapůjčení nástroje.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žakových schopností a dovedností.

Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- drží vyváženě svůj nástroj při správně vzpřímeném postoji a držení těla
- hraje noty a pomlky celé až osminové, notu půlovou s tečkou
- osvojil si techniku správného dýchání, nátiskovou techniku a princip správného tvoření tónu, jeho nasazování a ukončení
- vytvoří dostatečný zvukově kvalitní tón přiměřeně svým schopnostem
- hraje detaché a legato v tónovém rozsahu f1 – f2
- zahraje jednodušší písně, příp. snadné skladbičky dle svých individuálních možností a schopností

2. ročník

Žák:

- prakticky uplatňuje nabyté teoretické znalosti z předmětu Hudební nauka
- si osvojuje používání not a pomlky celých až šestnáctinových, not s tečkou
- využívá dechovou techniku s patřičnou oporou bránice, vytvoří rovný tón
- hraje detaché, legato a staccato v pomalejších tempech a tónovém rozsahu d1 – g2
- hraje technická cvičení řešící nácvik jednotlivých prvků hry
- zahraje písně a jednodušší skladby dle svých individuálních možností a schopností
- zvládá souhru s dalším hudebním nástrojem

3. ročník

Žák:

- rozlišuje základní tempová a dynamická označení
- zahraje zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů
- hraje stupnice, technická a intonační cvičení řešící nácvik jednotlivých prvků hry
- zná v základních rysech frázování a výslovnost v jazzové a taneční hudbě
- zrychluje a zdokonaluje hru tenuto, legato a staccato v tónovém rozsahu d1 – c3, využívá všechny
- tyto prostředky při hře vybraných etud a přednesových skladeb
- interpretuje písně a přednesové skladby různých hudebních období a žánrů
- zahraje melodii podle sluchu z paměti přiměřeně svým individuálním schopnostem
- uplatňuje svoje dovednosti při souhře s dalším hudebním nástrojem – např. při společné hře s učitelem, při doprovodu písní a přednesových skladeb klavírem, kytarou, jiným nástrojem nebo i s CD
- zahraje z listu jednodušší notový zápis

4. ročník

Žák:

- rozezná běžná výrazová a agogická označení, aplikuje všechny dosud získané poznatky z předmětu Hudební nauka
- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v tónovém rozsahu po e3
- prohlubuje techniku dýchání a techniku souhry prstů s jazykem, artikulaci v různých rytmických obměnách a tempech, rozvíjí tuto techniku ve vybraných etudách
- zdokonaluje hru z listu
- s doprovodem klavíru nebo CD interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů přiměřené obtížnosti podle svých individuálních možností a schopností
- dosud nabyté vědomosti a dovednosti uplatňuje v komorní nebo souborové hře

5. ročník

Žák:

- orientuje se v interpretaci melodických ozdob
- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v tónovém rozsahu po f3
- samostatně nastuduje vybranou skladbu přiměřeně svým individuálním schopnostem a možnostem
- výběrem vhodných etud a skladeb prohlubuje znalost frázování a výslovnosti v jazzové a taneční hudbě
- transponuje podle sluchu jednodušší písně
- v případě zařazení do orchestru se orientuje v orchestrálních partech a umí je samostatně nastudovat

6. ročník

Žák:

- zahraje kvalitní tón s využitím plné dechové opory v celém svém užívaném tónovém rozsahu nástroje
- transponuje jednoduchý notový zápis
- neustálým procvičováním intervalů a akordů pracuje na intonační čistotě
- samostatně pracuje na skladbě zadané učitelem nebo na samostatně vybrané skladbě, vyřeší nádechy, dynamiku, výraz
- zapojuje se a aktivně podílí na školních vystoupeních a projektech

7. ročník

Žák:

- osvojil si základy improvizace
- ovládá a využívá podle svých individuálních možností a schopností základní tónový rozsah nástroje
- uplatňuje všechny znalosti a dovednosti nabyté během svého studia
- má vypěstovanou pohotovost při hře z listu
- interpretuje nejrozličnější přednesové skladby přiměřeného stupně obtížnosti dle svých individuálních možností a schopností
- dokáže plně využít své dovednosti hry na nástroj při hře v hudebních seskupeních podle možností nabídky a dostupnosti ve škole

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na saxofon	1
----------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na saxofon.

Učební osnovy:

Žák:

- náplň výuky bude stanovena individuálním studijním plánem žáka.

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností uplatňuje všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- věnuje patřičnou péči svému nástroji a samostatně řeší technické problémy spojené s nástrojem
- s jistotou se orientuje v notovém zápisu skladeb nejrozličnějších stylů a žánrů
- hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- vytvoří, rozliší a pracuje s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, ve skladbě najde a využije vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj
- prohlubuje dále dechovou a artikulační techniku při hře stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, také při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností
- orientuje se v různých slohových obdobích, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

5.1.13 Studijní zaměření ... – Hra na hoboje

Charakteristika

Hoboje nepatří k nejběžnějším dechovým nástrojům, přesto je stále více vyhledáván pro svou nezaměnitelnou a podmanivou barvu tónu a široké uplatnění v mnoha žánrech hudby. Setkáváme se s ním v hudbě klasické komorní i orchestrální, uplatňuje se v dechových orchestrech, kapelách populárního, folklórního i folkového zaměření.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na hoboje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- osvojil si základní manipulaci s nástrojem (skládání, rozkládání a čištění nástroje)
- chápe funkci strojku a umí o něj pečovat
- zná správné držení nástroje
- umí nasadit tón pomocí jazyka
- hraje v tónovém rozsahu d1 – c2 diatonicky v tóninách C-dur, G-dur, D-dur, F-dur
- zná notu celou, půlovou, čtvrtovou a pomlky stejných hodnot

2. ročník

Žák:

- rozumí problematice výdechu a nádechu při hře
- hraje v tónovém rozsahu c1 – f2 diatonicky v tóninách C, G, D, F
- orientuje se v notovém zápisu s kratšími hodnotami
- hraje tenuto, legato
- hraje v dynamice mf – f
- zahraje krátkou skladbu nebo píseň s doprovodem jiného nástroje

3. ročník

Žák:

- tvoří přiměřeně kvalitní tón uvolněným nátlakem
- hraje s oporou bránice

- hraje v tónovém rozsahu c1 – a2 v tóninách C, G, D, F, B, d, e
- interpretuje cvičení a etudy rozvíjející prstovou techniku
- chápe součinnost dechu a nátisku při hře dynamiky
- seznámil se s principem hry staccato
- zná běžná tempová a dynamická označení

4. ročník

Žák:

- vyjmenuje a zahraje durové stupnice do 3 křížků a 3 bé a jejich T5
- používá dynamiku jako výrazový prostředek
- rozezná správnou intonaci při souhře s jiným nástrojem
- vytvořil si představu kvalitního hobojevého tónu pomocí poslechu skladeb
- používá při hře aktivní nátisk
- samostatně navrhne ve skladbě umístění nádechů s ohledem na průběh frází

5. ročník

Žák:

- ovládá tónový rozsah c1 – c3
- zahraje mollové stupnice do 3 křížků a 3 bé
- ovládá a reguluje zvuk nástroje
- využívá technická cvičení a etudy ke zlepšení souhry prstové techniky a jazyka
- hraje staccato s patřičnou dechovou oporou
- zahraje složitější rytmické útvary s využitím synkop, tečkovaných rytmů apod.
- interpretuje skladby různých stylových období

6. ročník

Žák:

- interpretuje probrané stupnice v rychlejších tempech s důrazem na hladké spoje
- pracuje s barvou tónu
- spolehlivě nasazuje ve všech polohách nástroje
- umí oddělit výdech nádech v průběhu skladby
- rozezná stylové odlišnosti jednotlivých hudebních období

7. ročník

Žák:

- hraje vyrovnaným tónem v rozsahu b – d3/es3 chromaticky
- správně intonuje při souhře i sólové hře
- při interpretaci využívá širokou škálu dynamiky, tempové rozlišení, frázování a agogiku
- správně interpretuje nejužívanější melodické ozdoby (příraz, nátryl, opora, trylek, obal)
- při samostatném cvičení uplatňuje sebekontrolu
- předvede vyvážený absolventský výkon spojený se správným pódiovým vystupováním

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na hoboj	1
--------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na hoboj.

Učební osnovy:

Žák:

- orientuje se v notovém zápisu s rozmanitým rytmickým a melodickým členěním
- seznámil se pomocí poslechu s různými hudebními žánry
- má přiměřenou nátiskovou výdrž

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- ovládá vibrato a používá jej jako výrazový prostředek
- uplatňuje své dovednosti v souborech různého nástrojového obsazení
- využívá stupnice a akordy k rozvíjení prstové techniky a souhry prstů a jazyka
- se seznámil s hrou na příbuzný nástroj – anglický roh

3. a 4. ročník

Žák:

- zná základní hobojoyvý repertoár
- samostatně dle vlastního zájmu vyhledá a nastuduje skladbu
- rozebere skladbu po stránce frází, formy a harmonie
- uplatňuje vlastní hudební vkus a představivost při výběru výrazových prostředků
- hraje kvalitním otevřeným tónem s dostatečnou intonací v celém rozsahu nástroje
- osvojil si základní teoretické znalosti a praktické dovednosti k výrobě a úpravě hobojoyvých strojů

5.1.14 Studijní zaměření ... – Hra na fagot

Charakteristika

Fagot patří k nejobtížnějším dechovým nástrojům. Řadí se mezi nástroje dvouplátkové, kde tón je tvořen dvěma k sobě svázanými plátky. Technicky i nátiskově je velmi náročný a vyžaduje od žáků pravidelnou přípravu. Využití tohoto nástroje je velmi bohaté. Najdeme jej nejen v symfonických nebo divadelních orchestrech, kde je jeho úloha pevně zakořeněna, ale také se bez něj neobejde téměř žádný dechový soubor od tria přes kvarteto a kvinteto až po větší seskupení.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na fagot	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- zná správný postoj a držení nástroje
- zná funkci nátisku
- umí pečovat o strojek a zacházet s ním
- si osvojil základní manipulaci s nástrojem
- orientuje se ve čtení not v basovém klíči

2. ročník

Žák:

- hraje v rozsahu jedné oktávy (F – f)
- orientuje se v notové osnově v daném rozsahu
- zná takty: C, 2/4, 3/4, 3/8, 6/8
- zahraje jednoduchou skladbičku

3. ročník

Žák:

- zahraje stupnici F-dur, G-dur
- hraje tenuto, legato
- přečte noty v basovém klíči dle získaného rozsahu

- zahraje krátkou skladbu nebo píseň s doprovodem druhého nástroje

4. ročník

Žák:

- tvoří přiměřeně kvalitní tón
- hraje v rozsahu kontra B až g1 včetně půltónů
- orientuje se v enharmonických záměnách tónů
- používá základní dynamické odstínění (p, f)
- rozpozná hru staccato a tenuto

5. ročník

Žák:

- zná tenorový klíč
- zná běžná tempová a dynamická označení
- účastní se hry v komorním souboru nebo orchestru
- rozvine doposud poznané znalosti a dovednosti
- interpretuje cvičení a etudy rozvíjející prstovou techniku
- se seznámil s problematikou výroby strojků

6. ročník

Žák:

- zná celý rozsah nástroje
- je schopen souhry s jiným nástrojem a rozezná správnou intonaci
- zná problematiku nástroje
- hraje z paměti skladby přiměřené obtížnosti

7. ročník

Žák:

- čte noty v tenorovém klíči poznaného rozsahu
- používá odstínění dynamiky p, mf, f, ff
- zahraje jednoduchou skladbu v jiné než předepsané tónině (transponuje)
- samostatně nastuduje méně složité skladby
- předvede vyvážený absolventský výkon spojený se správným pódiovým vystupováním

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na fagot	1
--------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na fagot.

Učební osnovy:

Žák:

- se orientuje v notovém zápisu s rozmanitým rytmickým a melodickým členěním
- se seznámil pomocí poslechu s různými hudebními žánry
- má přiměřenou nátiskovou výdrž

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- zná a využívá dynamické možnosti nástroje (např. pp, p, mf, f, ff, cresc., diminuendo)
- zná a používá agogiku (např. accelerando, ritardando atd.) dle notového zápisu
- se aktivně podílí na výrobě strojů
- s pomocí učitele hodnotí různé interpretace dané skladby

3. a 4. ročník

Žák:

- samostatně řeší dýchání, frázování, výraz
- vytvoří si názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor zformuluje
- zapojí se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, spolupracuje na společném zvuku, výrazu a způsobu interpretace
- vyhledává skladby dle vlastního zaměření a preferencí
- uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj
- pracuje s kvalitou a barvou tónu
- využívá posluchačské a interpretační zkušenosti k samostatnému nácviku nových skladeb

5.1.15 Studijní zaměření ... – Hra na trubku

Charakteristika

Trubka patří mezi nástroje širokého uplatnění v hudbě taneční, jazzové, dechové i symfonické. Žák si v průběhu studia osvojí základy hry na trubku, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Hlavním cílem studia je rozvoj osobnosti žáka a získání odborného vzdělání v takovém rozsahu, aby byl schopen uplatnit se jako dobrý, všestranný a spolehlivý muzikant. Žáci s hlubším zájmem o hudbu a svůj nástroj, i jako uchazeči o studium na konzervatoři.

Výuka samotná probíhá v pěkném prostředí dobře vybavené učebny s možností zapůjčení nástroje.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žakových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlky a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje k správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé

2. ročník

Žák:

- je schopen správného držení těla a nástroje, prohlubuje techniku žebního a bráničního dýchání
- umí prakticky rozeznat nabyté znalosti z hudební nauky a dokáže je prakticky použít
- zahraje tenuto a legato v jednoduchých cvičeních
- ovládá hru stupnic do 1křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

- osvojil si základní schopnost souhry s jiným nástrojem

3. ročník

Žák:

- rozlišuje běžná tempová a dynamická označení, je schopen podat zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů a rozsahů podle svých individuálních možností a schopností
- ovládá hru tenuto a legato, dokáže prohlubovat tyto prostředky při hře vybraných cvičení a etud i přednesových skladeb
- zahraje lidovou píseň nebo přednesovou skladbu s doprovodem klavíru, jiného nástroje, nebo CD
- orientuje se v jednoduchých notových útvarech a jejich notovém zápisu
- hraje lidové písně a přednesové skladby z různých hudebních období a žánrů
- dokáže zahrát melodii podle sluchu a lidové písně z paměti přiměřeně podle svých individuálních schopností
- ovládá hru stupnic do 2křížků a bé, molových do 1 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

4. ročník

Žák:

- cílevědomě usiluje o správný postoj a držení nástroje ovládá prstovou techniku dle svých individuálních možností a schopností
- chápe základní formotvorné principy skladby
- rozeznává běžná výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zdokonaluje hru z listu
- ovládá hru stupnic do 3křížků a bé, molových do 2 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů a přiměřené obtížnosti podle svých individuálních schopností a možností
- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, účastní se komorní hry

5. ročník

Žák:

- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v celém tónovém rozsahu užívaném dle svých individuálních schopností
- je schopen zvukové sebekontroly
- ovládá hru stupnic do 4křížků a bé, molových do 3 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- rozvíjí synchronizaci prstové techniky s nasazováním jazyka a vedením dechu
- interpretuje vybrané přednesové skladby s použitím příslušných výrazových prostředků podle svých individuálních schopností a možností
- rozlišuje hudební názvosloví výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zná v základních rysech frázování v jazzové a taneční hudbě

6. ročník

Žák:

- dokáže podat kvalitní tón s použitím dostatečné dechové opory ve svém individuálním tónovém rozsahu
- ovládá hru stupnic do 5křížků a bé, molových do 4 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

- je schopen podle svých možností samostatně pracovat na učitelem zadané skladbě
- v případě zařazení do orchestru je schopen věnovat se samostatnému studiu orchestrálních partů
- zapojuje se a aktivně se podílí na školních koncertech a projektech

7. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny znalosti získané během studia
- ovládá hru stupnic do 6křížků a bé, molových do 5 křížků a bé a příslušných kvintakordů, dominantních septakordů a jejich obrátů
- má vypěstovanou pohotovost při hře z listu
- interpretuje nejrozsáhlejší přednesové skladby přiměřeného stupně obtížnosti dle svých individuálních možností a schopností, uplatňuje se v souhře těchto skladeb s dalšími nástroji
- dokáže plně využít své dovednosti hry na nástroj při hře komorní i souborové podle možnosti nabídky a dostupnosti ve škole

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na trubku	1
---------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na trubku.

Učební osnovy:

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlk a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje k správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností umí a dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dokáže věnovat dostatečnou péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit technické problémy spojené s nástrojem
- s jistotou se orientuje v notovém zápisu nejrozsáhlejších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- osvojil si základy swingové artikulace
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, také při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností
- orientuje se v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

5.1.16 Studijní zaměření ... – Hra na lesní roh

Charakteristika

Lesní roh patří mezi nástroje širokého uplatnění v hudbě taneční, jazzové, dechové i symfonické. Žák si v průběhu studia osvojí základy hry na lesní roh, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Hlavním cílem studia je rozvoj osobnosti žáka a získání odborného vzdělání v takovém rozsahu, aby byl schopen uplatnit se jako dobrý, všestranný a spolehlivý muzikant. Žáci s hlubším zájmem o hudbu a svůj nástroj, i jako uchazeči o studium na konzervatoři. Výuka samotná probíhá v pěkném prostředí dobře vybavené učebny s možností zapůjčení nástroje.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlky a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje k správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé

2. ročník

Žák:

- je schopen správného držení těla a nástroje, prohlubuje techniku žebního a bráničního dýchání
- umí prakticky rozeznat nabyté znalosti z hudební nauky a dokáže je prakticky použít
- zahraje tenuto a legato v jednoduchých cvičeních
- ovládá hru stupnic do 1křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

- osvojil si základní schopnost souhry s jiným nástrojem

3. ročník

Žák:

- rozlišuje běžná tempová a dynamická označení, je schopen podat zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů a rozsahů podle svých individuálních možností a schopností
- ovládá hru tenuto a legato, dokáže prohlubovat tyto prostředky při hře vybraných cvičení a etud i přednesových skladeb
- zahraje lidovou píseň nebo přednesovou skladbu s doprovodem klavíru, jiného nástroje, nebo CD
- orientuje se v jednoduchých notových útvarech a jejich notovém zápisu
- hraje lidové písně a přednesové skladby z různých hudebních období a žánrů
- dokáže zahrát melodii podle sluchu a lidové písně z paměti přiměřeně podle svých individuálních schopností
- ovládá hru stupnic do 2křížků a bé, molových do 1 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

4. ročník

Žák:

- cílevědomě usiluje o správný postoj a držení nástroje ovládá prstovou techniku dle svých individuálních možností a schopností
- chápe základní formotvorné principy skladby
- rozeznává běžná výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zdokonaluje hru z listu
- ovládá hru stupnic do 3křížků a bé, molových do 2 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů a přiměřené obtížnosti podle svých individuálních schopností a možností
- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, účastní se komorní hry

5. ročník

Žák:

- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v celém tónovém rozsahu užívaném dle svých individuálních schopností
- je schopen zvukové sebekontroly
- ovládá hru stupnic do 4křížků a bé, molových do 3 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- rozvíjí synchronizaci prstové techniky s nasazováním jazyka a vedením dechu
- interpretuje vybrané přednesové skladby s použitím příslušných výrazových prostředků podle svých individuálních schopností a možností
- rozlišuje hudební názvosloví výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zná v základních rysech frázování v jazzové a taneční hudbě

6. ročník

Žák:

- dokáže podat kvalitní tón s použitím dostatečné dechové opory ve svém individuálním tónovém rozsahu
- ovládá hru stupnic do 5křížků a bé, molových do 4 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

- je schopen podle svých možností samostatně pracovat na učitelem zadané skladbě
- v případě zařazení do orchestru je schopen věnovat se samostatnému studiu orchestrálních partů
- zapojuje se a aktivně se podílí na školních koncertech a projektech

7. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny znalosti získané během studia
- ovládá hru stupnic do 6křížků a bé, molových do 5 křížků a bé a příslušných kvintakordů, dominantních septakordů a jejich obrátů
- má vypěstovanou pohotovost při hře z listu
- interpretuje nejruznější přednesové skladby přiměřeného stupně obtížnosti dle svých individuálních možností a schopností, uplatňuje se v souhře těchto skladeb s dalšími nástroji
- dokáže plně využít své dovednosti hry na nástroj při hře komorní i souborové podle možnosti nabídky a dostupnosti ve škole

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na lesní roh	1
------------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na lesní roh.

Učební osnovy:

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlky a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje k správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností umí a dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dokáže věnovat dostatečnou péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit technické problémy spojené s nástrojem
- s jistotou se orientuje v notovém zápisu nejruznějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- osvojil si základy swingové artikulace
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, také při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností
- orientuje se v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

5.1.17 Studijní zaměření ... – Hra na pozoun

Charakteristika

Pozoun patří mezi nástroje širokého uplatnění v hudbě taneční, jazzové, dechové i symfonické. Žák si v průběhu studia osvojí základy hry na pozoun, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Hlavním cílem studia je rozvoj osobnosti žáka a získání odborného vzdělání v takovém rozsahu, aby byl schopen uplatnit se jako dobrý, všestranný a spolehlivý muzikant. Žáci s hlubším zájmem o hudbu a svůj nástroj, i jako uchazeči o studium na konzervatoři.

Výuka samotná probíhá v pěkném prostředí dobře vybavené učebny s možností zapůjčení nástroje.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na pozoun	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žakových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlky a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje k správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé

2. ročník

Žák:

- je schopen správného držení těla a nástroje, prohlubuje techniku žebního a bráničního dýchání
- umí prakticky rozeznat nabyté znalosti z hudební nauky a dokáže je prakticky použít
- zahraje tenuto a legato v jednoduchých cvičeních
- ovládá hru stupnic do 1křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- osvojil si základní schopnost souhry s jiným nástrojem

- umí číst noty v basovém klíči

3. ročník

Žák:

- rozlišuje běžná tempová a dynamická označení, je schopen podat zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů a rozsahů podle svých individuálních možností a schopností
- ovládá hru tenuto a legato, dokáže prohlubovat tyto prostředky při hře vybraných cvičení a etud i přednesových skladeb
- zahraje lidovou píseň nebo přednesovou skladbu s doprovodem klavíru, jiného nástroje, nebo CD
- orientuje se v jednoduchých notových útvarech a jejich notovém zápisu
- hraje lidové písně a přednesové skladby z různých hudebních období a žánrů
- dokáže zahrát melodii podle sluchu a lidové písně z paměti přiměřeně podle svých individuálních schopností
- ovládá hru stupnic do 2křížků a bé, molových do 1 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

4. ročník

Žák:

- cílevědomě usiluje o správný postoj a držení nástroje ovládá snížcovou techniku dle svých individuálních možností a schopností
- chápe základní formotvorné principy skladby
- rozeznává běžná výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zdokonaluje hru z listu
- ovládá hru stupnic do 3křížků a bé, molových do 2 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů a přiměřené obtížnosti podle svých individuálních schopností a možností
- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, účastní se komorní hry

5. ročník

Žák:

- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v celém tónovém rozsahu užívaném dle svých individuálních schopností
- je schopen zvukové sebekontroly
- ovládá hru stupnic do 4křížků a bé, molových do 3 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- rozvíjí synchronizaci snížcové techniky s nasazováním jazyka a vedením dechu
- interpretuje vybrané přednesové skladby s použitím příslušných výrazových prostředků podle svých individuálních schopností a možností
- rozlišuje hudební názvosloví výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zná v základních rysech frázování v jazzové a taneční hudbě

6. ročník

Žák:

- dokáže podat kvalitní tón s použitím dostatečné dechové opory ve svém individuálním tónovém rozsahu

- ovládá hru stupnic do 5křížků a bé, molových do 4 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- je schopen podle svých možností samostatně pracovat na učitelem zadané skladbě
- v případě zařazení do orchestru je schopen věnovat se samostatnému studiu orchestrálních partů
- zapojuje se a aktivně se podílí na školních koncertech a projektech

7. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny znalosti získané během studia
- ovládá hru stupnic do 6křížků a bé, molových do 5 křížků a bé a příslušných kvintakordů, dominantních septakordů a jejich obrátů
- má vypěstovanou pohotovost při hře z listu
- interpretuje nejrozdílnější přednesové skladby přiměřeného stupně obtížnosti dle svých individuálních možností a schopností, uplatňuje se v souhře těchto skladeb s dalšími nástroji
- dokáže plně využít své dovednosti hry na nástroj při hře komorní i souborové podle možnosti nabídky a dostupnosti ve škole

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na pozoun	1
---------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na pozoun.

Učební osnovy:

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlky a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje k správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé
- umí číst v basovém klíči

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností umí a dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dokáže věnovat dostatečnou péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit technické problémy spojené s nástrojem
- s jistotou se orientuje v notovém zápisu nejrozdílnějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- osvojil si základy swingové artikulace
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, také při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností
- orientuje se v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

5.1.18 Studijní zaměření ... – Hra na baryton

Charakteristika

Baryton patří mezi nástroje širokého uplatnění v hudbě taneční, jazzové, dechové i symfonické. Žák si v průběhu studia osvojí základy hry na baryton, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Hlavním cílem studia je rozvoj osobnosti žáka a získání odborného vzdělání v takovém rozsahu, aby byl schopen uplatnit se jako dobrý, všestranný a spolehlivý muzikant. Žáci s hlubším zájmem o hudbu a svůj nástroj, i jako uchazeči o studium na konzervatoři.

Výuka samotná probíhá v pěkném prostředí dobře vybavené učebny s možností zapůjčení nástroje.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na baryton	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Soubořová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlky a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje ke správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé

2. ročník

Žák:

- je schopen správného držení těla a nástroje, prohlubuje techniku žebního a bráničního dýchání
- umí prakticky rozeznat nabyté znalosti z hudební nauky a dokáže je prakticky použít
- zahraje tenuto, legato v jednoduchých cvičeních
- ovládá hru stupnic do 1křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- si osvojil základní schopnost souhry s jiným nástrojem

- umí číst noty v basovém klíči

3. ročník

Žák:

- rozlišuje běžná tempová a dynamická označení, je schopen podat zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů a rozsahů podle svých individuálních možností a schopností
- ovládá hru tenuto, legato a dokáže prohlubovat tyto prostředky při hře vybraných cvičení a etud i přednesových skladeb
- zahraje lidovou píseň nebo přednesovou skladbu s doprovodem klavíru, jiného nástroje, nebo CD
- orientuje se v jednoduchých notových útvarech a jejich notovém zápisu
- hraje lidové písně a přednesové skladby z různých hudebních období a žánrů
- dokáže zahrát melodii podle sluchu a lidové písně z paměti přiměřeně podle svých individuálních schopností
- ovládá hru stupnic do 2křížků a bé, molových do 1 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

4. ročník

Žák:

- cílevědomě usiluje o správný postoj a držení nástroje, ovládá prstovou techniku dle svých individuálních možností a schopností
- chápe základní formotvorné principy skladby
- rozeznává běžná výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zdokonaluje hru z listu
- ovládá hru stupnic do 3křížků a bé, molových do 2 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů a přiměřené obtížnosti podle svých individuálních schopností a možností
- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, účastní se komorní hry

5. ročník

Žák:

- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v celém tónovém rozsahu užívaném dle svých individuálních schopností
- je schopen zvukové sebekontroly
- ovládá hru stupnic do 4křížků a bé, molových do 3 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- rozvíjí synchronizaci prstové techniky s nasazováním jazyka a vedením dechu
- interpretuje vybrané přednesové skladby s použitím příslušných výrazových prostředků podle svých individuálních schopností a možností
- rozlišuje hudební názvosloví, výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zná v základních rysech frázování v jazzové a taneční hudbě

6. ročník

Žák:

- dokáže podat kvalitní tón s použitím dostatečné dechové opory ve svém individuálním tónovém rozsahu

- ovládá hru stupnic do 5 křížků a bé, molových do 4 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- je schopen podle svých možností samostatně pracovat na učitelem zadané skladbě
- v případě zařazení do orchestru je schopen věnovat se samostatnému studiu orchestrálních partů
- zapojuje se a aktivně se podílí na školních koncertech a projektech

7. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny znalosti získané během studia
- ovládá hru stupnic do 6 křížků a bé, molových do 5 křížků a bé a příslušných kvintakordů, dominantních septakordů a jejich obrátů
- má vypěstovanou pohotovost při hře z listu
- interpretuje nejrozdílnější přednesové skladby přiměřeného stupně obtížnosti dle svých individuálních možností a schopností, uplatňuje se v souhře těchto skladeb s dalšími nástroji
- dokáže plně využít své dovednosti hry na nástroj při hře komorní i souborové podle možnosti nabídky a dostupnosti ve škole

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na baryton	1
----------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na baryton.

Učební osnovy:

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlky a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje k správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé
- umí číst v basovém klíči

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností umí a dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dokáže věnovat dostatečnou péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit technické problémy spojené s nástrojem
- s jistotou se orientuje v notovém zápisu nejrozdílnějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- si osvojil základy swingové artikulace
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

3. a 4. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, také při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností
- orientuje se v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

5.1.19 Studijní zaměření ... – Hra na tubu

Charakteristika

Tuba patří mezi nástroje širokého uplatnění v hudbě taneční, jazzové, dechové i symfonické.

Žák si v průběhu studia osvojí základy hry na tubu, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem.

Hlavním cílem studia je rozvoj osobnosti žáka a získání odborného vzdělání v takovém rozsahu, aby byl schopen uplatnit se jako dobrý, všestranný a spolehlivý muzikant. Žáci s hlubším zájmem o hudbu a svůj nástroj, i jako uchazeči o studium na konzervatoři.

Výuka samotná probíhá v pěkném prostředí dobře vybavené učebny s možností zapůjčení nástroje.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na tubu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlk a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje k správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé

2. ročník

Žák:

- je schopen správného držení těla a nástroje, prohlubuje techniku žebního a bráničního dýchání
- umí prakticky rozeznat nabyté znalosti z hudební nauky a dokáže je prakticky použít
- zahraje tenuto a legato v jednoduchých cvičeních
- ovládá hru stupnic do 1křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

- osvojil si základní schopnost souhry s jiným nástrojem
- umí číst noty v basovém klíči

3. ročník

Žák:

- rozlišuje běžná tempová a dynamická označení, je schopen podat zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů a rozsahů podle svých individuálních možností a schopností
- ovládá hru tenuto a legato, dokáže prohlubovat tyto prostředky při hře vybraných cvičení a etud i přednesových skladeb
- zahraje lidovou píseň nebo přednesovou skladbu s doprovodem klavíru, jiného nástroje, nebo CD
- orientuje se v jednoduchých notových útvarech a jejich notovém zápisu
- hraje lidové písně a přednesové skladby z různých hudebních období a žánrů
- dokáže zahrát melodii podle sluchu a lidové písně z paměti přiměřeně podle svých individuálních schopností
- ovládá hru stupnic do 2křížků a bé, molových do 1 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů

4. ročník

Žák:

- cílevědomě usiluje o správný postoj a držení nástroje, ovládá prstovou techniku dle svých individuálních možností a schopností
- chápe základní formotvorné principy skladby
- rozeznává běžná výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zdokonaluje hru z listu
- ovládá hru stupnic do 3křížků a bé, molových do 2 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů a přiměřené obtížnosti podle svých individuálních schopností a možností
- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, účastní se komorní hry

5. ročník

Žák:

- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v celém tónovém rozsahu užívaném dle svých individuálních schopností
- je schopen zvukové sebekontroly
- ovládá hru stupnic do 4křížků a bé, molových do 3 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- rozvíjí synchronizaci prstové techniky s nasazováním jazyka a vedením dechu
- interpretuje vybrané přednesové skladby s použitím příslušných výrazových prostředků podle svých individuálních schopností a možností
- rozlišuje hudební názvosloví výrazová a agogická označení a aplikuje dosud získané poznatky z hudební nauky
- zná v základních rysech frázování v jazzové a taneční hudbě

6. ročník

Žák:

- dokáže podat kvalitní tón s použitím dostatečné dechové opory ve svém individuálním tónovém rozsahu

- ovládá hru stupnic do 5 křížků a bé, molových do 4 křížků a bé a příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- je schopen podle svých možností samostatně pracovat na učitelem zadané skladbě
- v případě zařazení do orchestru je schopen věnovat se samostatnému studiu orchestrálních partů
- zapojuje se a aktivně se podílí na školních koncertech a projektech

7. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny znalosti získané během studia
- ovládá hru stupnic do 6 křížků a bé, molových do 5 křížků a bé a příslušných kvintakordů, dominantních septakordů a jejich obrátů
- má vypěstovanou pohotovost při hře z listu
- interpretuje nejrozdílnější přednesové skladby přiměřeného stupně obtížnosti dle svých individuálních možností a schopností, uplatňuje se v souhře těchto skladeb s dalšími nástroji
- dokáže plně využít své dovednosti hry na nástroj při hře komorní i souborové podle možnosti nabídky a dostupnosti ve škole

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na tubu	1
-------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na tubu.

Učební osnovy:

Žák:

- umí pojmenovat části nástroje a zvládá základní péči o něj
- rozeznává základní délkové a výškové hodnoty not i pomlk a dokáže je prakticky uplatnit ve hře
- zná základní návyky a dovednosti: správné držení nástroje a těla, práce s dechem a jazykem a směřuje k správnému používání těchto dovedností
- zná základní technické prvky: nasazení tónu, tvoření tónu
- zná jednoduché hudební útvary např. krátká jednoduchá cvičení, lidové písně, jednoduché písně umělé
- umí číst v basovém klíči

Základní studium I. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností umí a dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dokáže věnovat dostatečnou péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit technické problémy spojené s nástrojem
- s jistotou se orientuje v notovém zápisu nejrozdílnějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- osvojil si základy swingové artikulace
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

3. + 4. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, také při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností
- orientuje se v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

5.1.20 Studijní zaměření ... – Hra na kytaru

Charakteristika

V současné době patří kytara mezi nejpopulárnější a nejrozšířenější hudební nástroje. Spojuje v sobě přednosti nástroje melodického i akordického. Má všestranné uplatnění ve všech hudebních oblastech.

Uplatňuje se jako nástroj sólový, doprovodný nebo v komorní hře ve spojení s jinými nástroji a v oblasti taneční, pop music, rock a jazzové hudby.

Vzhledem k výrobě různých velikostí nástroje je výuka na kytaru vhodná pro všechny věkové kategorie.

Z původní klasické kytary se pro potřeby hudebních orchestrů a skupin vyvinula kytara elektrická a basová. Souběžně s tím se vyvinuly i speciální kytarové techniky.

Jestliže je některý hudební nástroj schopen napodobit malý orchestr, tak je to klasická kytara.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Soubořová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

1. ročník

Žák:

- ví, jak správně sedět, držet nástroj
- ví, jak držet pravou ruku
- zná názvy strun
- hraje pravou rukou na prázdných strunách prsty p – i – m – a s dopadem i bez dopadu
- rytmitizuje říkadla na prázdných strunách

2. ročník

Žák:

- vytleská hodnoty celé, půlové a čtvrtové
- zná správné postavení ruky v I. poloze
- hraje jednohlasé písně v rozsahu $g^1 - g^2$ prsty i, m
- hraje palcem na prázdných basových strunách dopadem a bez dopadu

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- má základní návyky (uvolněné držení těla, správné sezení, držení kytary, postavení rukou)
- popíše jednotlivé části kytary
- hraje v I. poloze na všech strunách v hodnotách celých, půlových, čtvrtových a osminových všemi prsty s dopadem a bez dopadu
- zahraje jednohlasé písně dle notového zápisu
- zahraje nacvičenou píseň z paměti

2. ročník

Žák:

- zahraje úzký a široký dvojhlas v I. poloze
- hraje v piano a forte
- hraje drobné skladby přednesového charakteru
- vysvětlí pojmy repetice, ligatura, prima a seconda volta

3. ročník

Žák:

- vysvětlí pojem Da Capo al Fine
- orientuje se na hmatníku na melodických strunách do III. polohy
- vyjmenuje tóny s posuvkami a zahraje je
- doprovodí jednoduchou lidovou píseň základními harmonickými funkcemi T – S – D
- naladí kytaru podle ladičky

4. ročník

Žák:

- orientuje se na hmatníku na melodických strunách do V. polohy
- zahraje složitější rytmické útvary (synkopa, triola, tečkovaný rytmus)
- rozliší při hře piano, mezzoforte, forte, crescendo a decrescendo
- hraje skladby z vybraných stylových období
- doprovodí jednoduchou píseň podle akordických značek
- hraje šestnáctinové hodnoty
- hraje malé barré

5. ročník

Žák:

- při hře používá základní artikulaci tenuto, staccato, legato, portamento
- zahraje akord arpeggio
- zahraje přirozené flažolety
- používá kytarové rejstříky sul tasco, sul ponticello
- zahraje z listu skladbu nižší technické náročnosti

6. ročník

Žák:

- hraje doprovody k písním podle notace i akordických značek
- zvládne hru v rychlejším tempu
- obohatí přednes o agogiku
- vysvětlí důležitost pěstování nehtů na pravé ruce

7. ročník

Žák:

- hraje na melodických strunách do VII. polohy
- hraje s tónovou kulturou
- ovládá plynulé výměny poloh
- interpretuje vybrané přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- hraje kadence s vedlejšími harmonickými funkcemi
- vytváří vlastní doprovod k písním
- transponuje doprovody k písním
- hraje velké barré

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na kytaru	1
---------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na kytaru.

Učební osnovy:

1. ročník

Žák:

- má základní návyky (uvolněné držení těla, správné sezení, držení kytary, postavení rukou)
- popíše jednotlivé části kytary
- hraje v I. poloze na všech strunách v hodnotách celých, půlových, čtvrtových a osminových všemi prsty s dopadem a bez dopadu
- orientuje se na hmatníku na melodických strunách do 3. polohy
- zahraje jednohlasé písně z notového zápisu
- zahraje úzký a široký dvojhlas v I. poloze
- doprovodí jednoduchou lidovou píseň základními harmonickými funkcemi T – S – D
- naladí kytaru podle ladičky
- zahraje nacvičenou píseň z paměti

Základní studium II. stupeň

1. ročník

Žák:

- hraje na celém hmatníku

- používá rejstříkové možnosti nástroje a poklepy pravou rukou na nástroj
- u vybrané skladby samostatně vypracuje prstoklad
- přeladí 6. strunu
- naladí nástroj podle sluchu

2. ročník

Žák:

- zahraje vybrané melodické ozdoby
- zahraje rasguado
- zahraje přirozené a umělé flažolety
- zahraje vzestupné a sestupné legato

3. a 4. ročník

Žák:

- docílí kvalitního kultivovaného tónu a hraje v jemných dynamických a barevných odstínech
- hraje skladby různých žánrů a stylových období
- je schopen samostatně nacvičit skladbu odpovídající jeho technické úrovni
- zvládne improvizovaný doprovod k jemu známé písni
- zhodnotí výkon svůj i jiného kytaristy

5.1.21 Studijní zaměření ... – Hra na elektrickou kytaru

Charakteristika

Elektrická kytara je hudební nástroj využívaný ve velkém množství hudebních žánrů a v nejrůznějších hudebních seskupeních. Uplatňuje se v sólové i doprovodné hře. Naším hlavním cílem je naučit žáka techniku hry a základní teoretické znalosti, které využijí ve své praxi.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- se orientuje na prázdných strunách
- hraje z paměti jednoduché melodické útvary
- umí popsat nástroj a ladění nástroje
- ovládá správné držení nástroje
- ovládá jednoduché prstové cvičení pro levou a pravou ruku (*prstová hra*)

2. ročník

Žák:

- vylepšuje kvalitu tónu
- hraje trsátkem směrem dolů (downpick)
- zvládá chromatickou stupnici a durové stupnice v I. poloze
- hraje jednoduché jednohlasé skladby
- zvládá synchronizaci pravé a levé ruky
- hraje rozložené akordy prsty pravé ruky (p, i, m, a)

3. ročník

Žák:

- prohlubuje techniku hry pravé a levé ruky
- používá dynamiku
- hraje akordy E, em, A, am, D, dm, C, G
- hraje trsátkem dolů, nahoru a střídavě
- zvládá 1. modus pentatonické stupnice

- hraje durové stupnice přes dvě oktávy

4. ročník

Žák:

- zvládá 2. modus pentatonické stupnice
- naladí kytaru pomocí elektronické ladičky
- využívá legato vzestupné (*hammer-on*) a sestupné (*pull-off*)
- zná akordy (*durové a mollové s použitím barré*)
- při hře správně užívá výrazových prostředků
- zvládá party do komorní hry

5. ročník

Žák:

- zvládá 3. modus pentatonické stupnice
- hraje bluesovou dvanáctitaktovou formu
- hraje doprovody s využitím durových a mollových akordů s použitím barré
- používá rejstříky kytary (přepínání snímačů)
- zná dynamické možnosti nástroje
- zná změnu intonace tónu při stejném hmatu (*band and release*)
- zahraje přirozené flažolety

6. ročník

Žák:

- zvládá 4. modus pentatonické stupnice
- orientuje se v akordických značkách
- ovládá rytmické doprovody v základních power chordech (*kvintkvartový tvar*)
- realizuje samostatné nastudování středně obtížných skladeb
- umí zvukově přizpůsobit kytarovou aparaturu a efekty danému hudebnímu žánru

7. ročník

Žák:

- ovládá hru intervalových stupnic
- zvládá 5. modus pentatonické stupnice
- hraje skladby z paměti
- obohacuje své znalosti v technice hry (*hammering*)
- umí si naladit nástroj
- doprovází podle notace i akordických značek
- uplatňuje se při hře v komorních nebo souborových uskupeních
- samostatně nastuduje středně obtížné skladby
- ukončí studium I. stupně veřejným vystoupením

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na elektrickou kytaru	1
---------------------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na elektrickou kytaru.

Učební osnovy:

Žák:

- popíše a ukáže hlavní části nástroje

- ovládá orientaci na hmatníku v první poloze diatonicky
- důsledně střídá prsty v různých variantách
- hraje tóny v základní poloze
- uplatní první, druhý, třetí, čtvrtý prst levé ruky na melodických strunách
- dodržuje hru v kombinaci p-i, p-m, p-im, p-mi, /p-a/ nebo trsátkem úhoz dolů
- zahraje dvojhlasý úhoz na prázdných strunách prsty p-i, p-m, p-a nebo trsátkem úhoz dolů
- interpretuje lidové písně a drobné přednesové skladby
- vyjmenuje označení prstů pravé a levé ruky
- zahraje lehká dua s vyučujícím
- se seznamuje s rozdíly elektrické a akustické kytary
- ovládá jednoduché doprovody dle základních akordových značek
- zahraje přípravná cvičení na barré styl
- zahraje akordy v základní poloze /trojhlas i čtyřhlas/ power chords
- zahraje stupnice v rozsahu oktávy
- ovládá základní techniky hry střídavým trsátkem
- ovládá orientaci na hmatníku do 5. polohy diatonicky
- zahraje jednoduché jednohlasé melodie trsátkem
- synchronizuje pravou a levou ruku
- rozumí rozdílu ve tvoření tónu na obou typech kytar

Základní studium II. stupeň

1. ročník

Žák

- přečte jednoduchý zápis v tabulatuře
- orientuje se v základech improvizace
- používá své znalosti v sólových figurách
- realizuje své znalosti v rockové hudbě
- zvládá základní údržbu nástroje

2. ročník

Žák

- umí používat analogové kytarové efekty
- zvládá sluchovou sebekontrolu při hře v oblasti dynamické, agogické a tónové
- hraje doprovody s využitím durových, mollových akordů a septakordů akordů s barré
- zvládá podle sluchu vnímat text písně a jednoduchý doprovod
- hraje přiměřeně obtížné skladby z paměti

3. ročník

Žák

- souhra se spoluhráči ve skupině mu nečiní potíže
- prohlubuje své znalosti v digitálních multiefektech a kytarových zesilovačích
- využívá odtah, příklep, vibrato, výtah
- hraje durovou, mollovou a chromatickou stupnici (3 oktávy)
- hraje pentatoniku ve všech polohách
- hraje doprovody s využitím septakordů a nonových akordů
- improvizuje na jednoduché motivy v bluesové dvanáctitaktové formě
- hraje obtížné skladby z paměti

4. ročník

Žák

- tvoří a skládá vlastní jednoduchý repertoár
- zvládá přípravu na koncerty
- samostatně procvičuje oblíbené skladby pomocí poslechu a tabulturního zápisu
- ukončí studium veřejným vystoupením

5.1.22 Studijní zaměření ... – Hra na basovou kytaru

Charakteristika

Hra na basovou kytaru je vhodnou alternativou pro hráče, kteří se chtějí uplatnit v souborové hře. Tento nástroj poskytuje mnoho možností vyjádření rytmických a melodických prvků. Hráč na basovou kytaru je měřítkem rytmické přesnosti a stability celé formace. Basová kytara si od svého vzniku našla svoji nenahraditelnou funkci v obsazení souborů a odjakživa ovlivňuje jejich celkový zvuk.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ovládá správné držení nástroje a základy techniky hry
- ovládá jednoduchá prstová cvičení
- zná a popíše složení nástroje a jeho využitím v hudbě
- popíše ladění nástroje (notaci na prázdných strunách)
- využívá hudební abecedu a notaci v basovém klíči

2. ročník

Žák:

- vylepšuje kvalitu tónu
- umí hrát stupnice s použitím prázdných strun v jedné oktávě v I. poloze
- využívá synchronizace pravé a levé ruky
- rozlišuje žánrové rozdíly skladeb
- při hře využívá dynamiku přednesu

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, postavení rukou)
- ovládá kompletní notaci na hmatníku do V. polohy
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- je schopen zahrát z paměti jednoduchou skladbu s použitím dynamiky

4. ročník

Žák:

- zvládá hru s dynamickou změnou
- zapojí se do komorní nebo souborové hry
- využívá technické a výrazové prostředky (hra prsty, trsátkem)
- umí zahrát jednoduché doprovody k melodii, případně k lidovým písním

5. ročník

Žák:

- dokáže se orientovat na hmatníku do VII. polohy
- orientuje se v 2 oktávových stupnicích a kvintakordech
- zvládá hru z listu i z paměti
- zvládá hru vzestupného a odtažného legata a využívá ho při hře etud a přednesových skladeb
- zahraje dvouoktávové stupnice dur a moll v různých rytmických variantách

6. ročník

Žák:

- uplatňuje se při hře v komorních (souborových) uskupeních
- umí si naladit nástroj
- doprovází podle notace i akordických značek
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby s využitím výrazových prostředků

7. ročník

Žák:

- ovládá základní nástrojovou techniku (prstovou techniku střední obtížnosti)
- hraje s tónovou kulturou a umí si naladit nástroj
- hraje dle individuálních schopností plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách
- ukončí studium I. stupně veřejným vystoupením

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na basovou kytaru	1
-----------------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na basovou kytaru.

Učební osnovy:

Žák:

- pojmenuje části nástroje
- dbá na správné sezení, správné držení nástroje a postavení pravé ruky
- předvede úhoz dopadem prstů pravé ruky při hře na prázdných strunách
- použije k tlumení prázdných strun prstů levé ruky
- přečte noty v basovém klíči
- dbá na správné postavení levé ruky
- hraje v I. a II. poloze
- zrealizuje plynulou výměnu mezi I. a II. polohou
- hraje ve III. poloze
- prokáže správné držení nástroje, správné postavení pravé i levé ruky v jednoduchých rytmických motivech
- rozlišuje dynamiku p – f
- vytvoří jednoduchý doprovod k lidovým písním /z not, z akordických značek/
- pozná základní harmonické funkce TSD

- zahraje podle not v I. nebo ve II. poloze jednoduchou lidovou píseň a skladbičku

Základní studium II. stupeň

1. ročník

Žák:

- orientuje se v základech improvizace
- používá své znalosti v sólových figurách
- realizuje své znalosti v rockové hudbě
- zvládá základní údržbu nástroje

2. ročník

Žák:

- používá rejstříky kytary (přepínání snímačů)
- zvládá sluchovou sebekontrolu při hře v oblasti dynamické, agogické a tónové
- zvládá podle sluchu vnímat text písně a jednoduchý doprovod
- hraje přiměřeně obtížné skladby z paměti
- umí zvukově přizpůsobit kytarovou aparaturu danému hudebnímu žánru

3. ročník

Žák:

- souhra se spoluhráči ve skupině mu nečiní potíže
- vyhledá přiměřeně obtížné skladby z dostupných pramenů a dokáže je samostatně zpracovat a případně upravit
- dokáže využívat zvukovou pestrost nastavení nástroje a aparatury
- hraje durovou, mollovou a chromatickou stupnici
- hraje pentatoniku ve všech polohách
- improvizuje na jednoduché motivy v bluesové dvanáctitaktové formě
- hraje obtížné skladby z paměti

4. ročník

Žák:

- tvoří a skládá vlastní jednoduchý repertoár
- zvládá přípravu na koncerty
- dokáže ocenit kvalitu hudebního díla
- sám vyhledá zajímavá témata pro svůj nástroj z dostupných pramenů
- zvládá dle svých schopností hru ve vyšších polohách
- ukončí studium veřejným vystoupením

5.1.23 Studijní zaměření ... – Hra na bicí nástroje

Charakteristika

Studijní zaměření poskytuje komplexní pohled na problematiku bicích nástrojů. Poskytuje žákovi přehled o všech základních druzích rytmických a melodických bicích nástrojů, jejich využití a technice hry.

Výuka od začátku počítá s tvorbou rytmických základů (rytmické dělení pomocí not, cit pro kratší rytmické celky) v kombinaci se správnými návyky pro držení paliček, a těla při hře. Pokračuje koordinačními, dynamickými a technickými cvičeními. Žák se učí nástroj pochopit a s jeho pomocí tvoří svůj vlastní zvuk.

Hlavní částí výuky jsou nástroje rytmické (bubínek, souprava). Správné osvojení hry na tyto nástroje vytváří žákovi předpoklady pro zapojení do hudebního kolektivu a do budoucna motivuje žáka k samostatné práci a hudebnímu rozvoji. Součástí výuky jsou i nástroje melodické.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Soubořová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

1. ročník

Žák:

- žák je veden a motivován ke hře na nástroj a získává vztah k hudbě jako takové
- je rozvíjen pozitivní vztah k hudbě vůbec
- učí se správným návykům - tvořit tón, držet rytmus, intonovat, správně stát a sedět u nástroje

- všechna cvičení jsou prováděna hravou formou a mají především motivační charakter

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- zná podstatu správného sezení na stoličce a držení těla při hře na malý buben
- vysvětlí princip držení paliček pro jednotlivé údery
- hraje podle jednoduchého notového zápisu
- používá základní rytmické doprovody ve 4/4 taktu
- rozliší noty v rozsahu od celé po osminovou, včetně pomlk
- dokáže vysvětlit základní pojmy jako takt, doba, tempo a jejich význam pro hru na bicí nástroje
- dokáže vysvětlit stavbu a princip tvoření zvuku na buben

2. ročník

Žák:

- používá základy dynamiky v rozpětí p - mf - f
- hraje nejjednodušší doprovody hudebních stylů na soupravu
- hraje jednoduché breaky
- pojmenuje jednotlivé části bicí soupravy
- rozlišuje hodnoty not od celé po šestnáctinovou, včetně a pomlk a je obeznámen s jejich slabikováním

3. ročník

Žák:

- hraje dynamicky na malý buben
- při hře použije přírazy
- v taktech čtvrtových a osminových dokáže zahrát kombinace 2, 3 a 4 dílů (rytmická stupnice)
- podle schopností a dispozic je schopen naladit a seřídít nástroj
- při hře na soupravu doprovází nahrávku i s jednoduchými breaky
- tvoří tón na blanzvučné, perkusivní, afro-americké nástroje
- hraje jednoduchou melodii na melodický nástroj
- popíše pocit, který v něm skladba vyvolává a v této náladě ji elementárně doprovodí

4. ročník

Žák:

- používá vlastní nápady při doprovodu skladeb
- umí použít důrazy při hře
- interpretuje sólové skladby
- u bicí soupravy dokáže určit použití jejích částí a její rozestavění
- umí vyměnit blánu na bubnu
- zahraje rytmickou stupnici od čtvrtových not po šestnáctiny, včetně osminové trioly

5. ročník

Žák:

- při hře použije jednoduchý paradiddle
- hraje pokročilá koordináční a technická cvičení
- naladí soupravu
- při hře používá doprovody různých tanečních rytmů
- zahraje rytmickou stupnici včetně sextoly
- vymyslí a zapíše si jednoduchý rytmus

6. ročník

Žák:

- obohatí hru o nové prvky (např. dvojúhozy, dvojité přírazy)
- na soupravu praktikuje hru složitějších skladeb z not
- uplatní techniku na melodické a perkusivní nástroje
- čte jednoduché partitury pro bicí nástroje
- hraje z listu
- rozezná základní hudební styly jako rock, jazz, latinsko - americké styly, lidová hudba

7. ročník

Žák:

- popíše zásady správného cvičení
- umí pracovat s hudební nahrávkou
- při hře použije různé druhy víření (vyhrávaný, odskokem)
- pokud jde žák na konzervatoř, procvičuje program ke zkouškám
- na melodické nástroje hraje skladby a etudy úměrné jeho schopnostem
- zvládá základy techniky hry na perkusivní nástroje
- při hře experimentuje s různými druhy paliček a jejich držení dle svých možností a schopností
- popíše základní techniku hry na orchestrální nástroje jako tympány, tamburína, činely

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na bicí nástroje	1
----------------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na bicí nástroje.

Učební osnovy:

Žák:

- náplň výuky bude stanovena individuálním studijním plánem žáka.

Základní studium II. stupeň

1. ročník

Žák:

- pracuje s výrazem projevu
- samostatně se připraví, využije vlastní invence
- hraje z listu a čte složitější partitury bicích nástrojů
- ovládá zásadní principy koordinace hry
- prohlubuje si znalost rytmů a složitějších doprovodů

2. ročník

Žák:

- tvoří vlastní improvizace a breaky
- zná doprovody a rytmy běžné praxe
- komunikuje se spoluhráči v souboru a přenáší do hry vlastní interpretaci
- zvládá neladit nástroj dle akustických požadavků

3. ročník

Žák:

- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky
- popíše specifika hry na základní orchestrální nástroje
- přečte jednoduchou partituru pro bicí nástroje
- zná svou roli v hudebních souborech různého žánru a dokáže se v nich zapojit
- pracuje podle potřeby s dynamikou

4. ročník

Žák:

- popíše historii a vývoj hry na bicí nástroje
- zvládá jednoduchou opravu nástroj
- umí si vybrat blány a paličky pro potřebu své hry
- samostatně využívá různé technické prvky při hře na bicí nástroje
- dokáže jednoduše zapsat skladbu podle nahrávky pro potřebu její interpretace
- dokáže vhodně interpretovat a zhodnotit náročnější skladbu
- dokáže si připravit a interpretovat improvizované sólo
- využije svých schopností a znalostí v praxi

5.1.24 Studijní zaměření ... – Hra na akordeon

Charakteristika

Akordeon je vícehlasý hudební nástroj, který se uplatňuje sólově, v komorní hře, v souboru a orchestru nebo také plní funkci doprovodného nástroje. Pro svou barevnost zvuku se hodí k interpretaci skladeb všech období a stylů – od transkripce starých mistrů až k moderní originální literatuře soudobých autorů a také od klasiky přes jazz. Nástroj se vyrábí v několika velikostech, a je tak vhodný pro všechny věkové kategorie.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹⁾											
Souborová hra ¹⁾				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹⁾											
Sborový zpěv ¹⁾											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

1. a 2. ročník

Žák:

- popíše hlavní části nástroje
- ví, jak má správně sedět
- ví, jaké je správné postavení rukou na obou manuálech
- ví, jak vést měch

- zahraje pravou rukou jednoduchou lidovou píseň nebo melodii z paměti v rozsahu c^2 až g^2
- levou rukou zahraje doprovod basovými tóny C a G ke zpěvu jednoduché lidové písně nebo písně hrané učitelem

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- správně sedí, má správné postavení rukou na obou manuálech
- ví, jak provést plynulý obrat měchu bez akcentu a zeslabení
- zvládá obraty měchu dle měchových značek
- zahraje pravou rukou podle not melodii v poloze c^2 až g^2 a c^1 až g^1 v celých, půlových a čtvrtových hodnotách
- levou rukou zahraje basové tóny C, G, D, F v základní řadě a durové akordy k těmto základním basovým tónům
- je schopen souhry obou rukou
- při hře rozlišuje dynamiku forte a piano
- zahraje z paměti jednoduchou melodii nebo píseň s doprovodem základních basových tónů

2. ročník

Žák:

- zvládne podklad palce a překlad prstů přes palec
- pravou rukou hraje v poloze c^2 až g^2 a c^1 až g^1 rozšířené o sekundu nahoru i dolů
- při hře rozlišuje rychlejší a pomalejší tempo
- při hře již používá staccato a osminové hodnoty
- zahraje dvojhmat pravou i levou rukou
- zahraje lidovou píseň z paměti

3. ročník

Žák:

- orientuje se v melodické i doprovodné části nástroje
- používá základní artikulaci legato, tenuto a staccato
- zvládá tečkovaný rytmus
- v doprovodné části hraje dominantní septakord i mollový akord se základním basovým tónem a durový akord s terciovým a kvintovým basem
- zahraje tóny v pomocné řadě k probraným základním basovým tónům
- zvládá plynulý obrat měchu bez zeslabení a akcentu
- obohacuje projev o crescendo a decrescendo
- z paměti interpretuje nacvičenou skladbu

4. ročník

Žák:

- zahraje složitější rytmické útvary (synkopa, triola, tečkovaný rytmus)
- používá skoky do vzdálenější polohy na klaviatuře i v doprovodné části nástroje
- obohacuje výraz rejstříkováním
- vytvoří doprovod k písni pomocí harmonických funkcí T, S, D

5. ročník

Žák:

- zahraje jednoduchou polyfonní skladbičku
- hraje vybrané melodické ozdoby
- v pravé ruce hraje paralelní tercie a sexty
- používá prsto-měchovou artikulaci
- doprovodí vybrané písně podle kytarových značek

6. ročník

Žák:

- pravou rukou zahraje jednoduchý polyfonní dvojhlas
- zvládne výrazné dynamické rozpětí
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- zvládne hru v rychlejším tempu
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- rozebere a zhodnotí svou interpretaci skladby

7. ročník

Žák:

- využívá celý rozsah melodické a doprovodné části nástroje
- měchovou techniku a rejstříkování podřizuje charakteru skladby
- nacvičí polyfonní skladbu menšího rozsahu
- zahraje z listu technicky méně náročnou skladbu

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na akordeon	1
-----------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na akordeon.

Učební osnovy:

Žák:

- správně sedí, má správné postavení rukou na obou manuálech
- orientuje se v melodické i doprovodné části nástroje
- používá základní artikulaci legato, tenuto a staccato
- zvládá tečkovaný rytmus
- zahraje dvojhmoty
- v doprovodu dokáže zahrát dominantní septakord i mollový akord se základním basovým tónem a durový akord s terciovým a kvintovým basem
- zahraje tóny v pomocné řadě k probraným základním basovým tónům
- ví jak provést plynulý obrat měchu bez akcentu a zeslabení
- zvládá vedení měchu podle značek
- při hře rozlišuje dynamiku forte a piano

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- ovládá práci s tónem
- prostřednictvím měchové techniky docílí kultivovaného frázování a výrazu
- si vytváří samostatně u vybraných skladeb prstoklady, rejstříkování a obraty měchu

3. a 4. ročník

Žák:

- je schopen samostatně nacvičit skladbu odpovídající jeho technické úrovni
- využívá rozbor skladby k přesvědčivé interpretaci, vystaví skladbu v detailech i celku
- hraje z paměti vybrané skladby

5.1.25 Studijní zaměření ... – Hra na cimbál

Charakteristika

Cimbál je strunný úderný nástroj. Ač jej známe především z folklórního prostředí, kde má své pevné místo v cimbálových muzikách, hrají se na něj všechny hudební styly a žánry.

Od přípravného studia žák pracuje s lidovou písní, technickými cvičeními a drobnými skladbami. Tato práce vede k rozvoji melodicko-harmonického cítění a kultivaci úhozové techniky. Při hře žák rozvíjí nejen jemnou prstovou motoriku, koncentraci, správné pracovní návyky, ale také logickou, mechanickou a sluchovou paměť. Technická a umělecká náročnost je adekvátně stupňována s věkem a schopnostmi žáka.

V případě zájmu může žák pokračovat studiem II. stupně ZUŠ, nebo studiem na konzervatoři a pak vysoké škole.

V průběhu studia jsou žáci zapojeni do akcí konaných Základní uměleckou školou, folklórními soubory, cimbálovými muzikami a OS cimbalistů ČR.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na cimbál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní hra ¹											
Soubořová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											
Sborový zpěv ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Příprava ke hře na nástroj

1. ročník

Žák:

- rozezná hluboké, vysoké a střední tóny, stejné tóny

- pozná melodii stoupající a klesající
- umí na jednom tónu rytmicky doprovodit říkadlo
- umí zahrát jednoduchou písničku
- rozlišuje délky not

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- ovládá základy držení paliček, sezení u nástroje
- orientuje se v rozsahu c1 - c2
- rozlišuje melodii vzestupnou a sestupnou, opakovaný tón
- dle sluchu dokáže zopakovat krátký melodický úsek (5.3/5.4.3)
- ovládá pravidelné střídání paliček
- zahraje jednoduchou lidovou píseň z paměti

2. ročník

Žák:

- aplikuje při hře přípravu rukou
- rozezná střídání lehkých a těžkých dob
- rozlišuje hru v základních dynamických odstínech
- je schopen sluchové analýzy základních tónů stupnice
- je schopen zahrát lidovou píseň nebo krátkou skladbu z paměti na základě sluchové sebekontroly
- lidovou píseň doprovodí základními tóny harmonické kadence
- transponuje jednoduchou píseň v oktávách dané tóniny
- uplatňuje základy pedalizace dle individuálních schopností

3. ročník

Žák:

- koriguje celkovou koordinaci těla
- využívá ke hře úhozu ze zápěstí a paže
- orientuje se v základních tónech hudební abecedy v celém rozsahu nástroje
- transponuje písně do základních tónin
- uplatňuje souběžnou dvojhlasou techniku
- zpracuje skladbu na základě hudební fráze a základními výrazovými prostředky vyjádřit její náladu
- získané hudební dovednosti uplatňuje v souhře s jinými hudebními nástroji
- hraje dle svých schopností a dovedností z listu

4. ročník

Žák:

- využívá hry staccato, legato, tenuto
- obohacuje hru o rytmická a variační cvičení
- rozlišuje tónorod dur a moll spolu s harmonickou kadencí
- orientuje se ve hře z houslového i basového klíče
- dokáže analyzovat melodicko - harmonickou strukturu skladby
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje

5. ročník

Žák:

- orientuje se v celém chromatickém rozsahu nástroje
- propojuje nácvik tremola s dvojitým úhozem
- samostatně používá technická a variační cvičení

- je schopen řešit složitější artikulační cvičení a aplikaturu (paličkoklad)
- využívá dynamiky a agogiky k vyjádření nálady v hudbě
- uplatňuje melodické zdobení v lidových písních i ve skladbách různých stylových období dle svých individuálních schopností

6. ročník

Žák:

- rozezná a používá základní tempová označení
- užívá pedalizační techniky staccato, legato
- chápe vnitřní členění skladeb a dbá na frázování
- orientuje se v složitějších rytmických seskupeních a taktech složených
- v improvizaci využívá základních i vedlejších harmonické funkce
- interpretuje skladby různých žánrů a stylových období dle svých individuálních schopností

7. ročník

Žák:

- při hře uplatňuje všechny technické a výrazové dovednosti nejen při hře stupnic a akordů
- je schopen samostatně pracovat nejen s lidovou písní
- aktivně se zapojuje do poslechu hudebního díla a dokáže vyjádřit svůj názor
- dokáže samostatně přecházet a nastudovat adekvátní skladbu k jeho věku
- hraje lidovou hudbu podle sluchu, spontánně muzicíruje a transponuje melodii i harmonický doprovod do sousedních tónin
- všechny dosažené dovednosti uplatňuje v komorní hře

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Hra na cimbál	1
---------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň ve hře na cimbál.

Učební osnovy:

Žák:

- žák umí sedět u nástroje, držet paličky a orientuje se v rozsahu c – c3
- zvládá hru jednoduchých lidových písní a harmonického doprovodu na základních tónech T, S, D
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti sólo i v doprovodu dalšího nástroje
- dokáže reprodukovat jednoduchý notový zápis

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- žák se dobře orientuje v notovém zápisu v celém rozsahu nástroje
- na základě svých fyzických dispozic dokáže pracovat s tónovou kulturou
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu dle vlastního výběru
- reaguje bez větších problémů na pedagoga a jeho technické a umělecké požadavky
- spolupracuje na osobitém ztvárnění a interpretaci studovaných skladeb
- na základě znalostí cimbálové literatury se zapojuje iniciativně do výběru studovaných skladeb
- je schopen samostatně formulovat názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů

3. a 4. ročník

Žák:

- ovládá náročnější techniku hry a pedalizace
- dokáže využít hry pizzicato, hry různými druhy paliček a použít různé zvukové efekty nástroje
- samostatně řeší problémy aplikatury, frázování, výrazových prostředků
- hraje sólově, s klavírním doprovodem i v instrumentálních seskupeních
- má přehled o současné hudební kultuře, preferuje své oblíbené styly a interprety
- vytváří si vlastní názor na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb artificiální i lidové hudby
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí, prezentuje svůj vlastní názor na odborných problémech v oblasti cimbálové hry, stejně jako v oblasti hudby všeobecné

5.1.26 Studijní zaměření ... - Sólový zpěv

Charakteristika

Každý z nás má určitý dar zpěvu. Někdo menší, jinému bylo naděleno více. Teď jde jen o to, probudit v dětech touhu po zpěvu, navázat na přirozené schopnosti a dále je rozvíjet. K cíli se dobereme cestou hudební představy, náslechu a interpretace.

V hodinách zpíváme písně lidové a umělé, vhodné k věku a hlasovým možnostem dětí. Učíme se základům pěvecké techniky, orientovat se v hudebním zápise, zpívat s výrazem. Cílem výuky zpěvu je, aby se žáci uplatnili v amatérských pěveckých sborech, ti nejlepší pak sólově podle svého zájmu.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Přípravný sólový zpěv		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Přípravný sólový zpěv	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
*Volitelné předměty:											
Komorní zpěv ¹											
Sborový zpěv ¹											
Souborová hra ¹				1	1	1	1	1	1	1	1
Orchestrální hra ¹											

* Volitelný předmět je pro žáka povinným předmětem. Vybere ho učitel na základě žakových schopností a dovedností. Zařazení do volitelného předmětu schvaluje ředitel školy.

¹⁾ Na návrh učitele může žák docházet do těchto volitelných předmětů již v dřívějších ročnících.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Přípravný sólový zpěv

Žák:

- dbá o zásady hlasové hygieny
- naslouchá svému hlasu a hlasu svého učitele
- provádí jednoduché, několika tónové pěvecké cvičení
- dbá na správné držení těla
- zná jednoduchá intonační cvičení

- zpívá jednoduchá říkadla a písně odpovídající jeho schopnostem a věku

Učební osnovy:

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žák:

- intonuje řadu tónů v tónině C dur
- při zpěvu stojí rovně a uvolněně
- rozumí textu písně
- zpívá v dynamice piano - mezzoforte
- zpívá jednoduché dětské písně s doprovodem melodické linky

2. ročník

Žák:

- intonuje trojzvuk a jeho obměny
- uvědoměle artikuluje
- zpívá písně s agogickou změnou
- zpívá dětské písně s prokomponovaným doprovodem

3. ročník

Žák:

- zpívá uvolněnou dolní čelistí, shora nasazeným tónem
- zpívá jednoduchá hlasová cvičení v rozsahu sexty
- intonuje čistě
- dodržuje pěvecké fráze
- zpívá písně s doprovodem, který již nepodporuje melodickou linku

4. ročník

Žák:

- zpívá s kantilénou
- zpívá v rozšířeném hlasovém rozsahu dle svých možností
- opraví špatný pěvecký postoj, artikulační, nebo dechovou techniku
- zapojuje se dle svých možností do veřejných vystoupení školy
- zpívá v jednoduchém dvojhlasu s doprovodem
- má v hudební představě nástupy vedlejších stupňů

5. ročník

Žák:

- zpívá dle svých možností s výrazem
- uvědomuje si kultivovaný způsob zpěvu
- zpívá ve vícehlasu s doprovodem nástroje
- intonuje jednoduché celky
- zpívá složitější hlasová cvičení

6. ročník

Žák:

- zpívá uvědoměle s dynamikou a agogikou
- volí adekvátní výrazové prostředky
- zná zásady hlasové hygieny
- orientuje se v hudebním zápise

7. ročník

Žák:

- zpívá písně různých žánrů a stylů, vyhovující jeho zájmům a možnostem
- zpívá vícehlasé písně a capella
- zpívá lidové a umělé písně s náročnějším doprovodem
- zpívá ve své hlasové poloze bez přepínání
- má dle svých možností vyrovnané hlasové rejstříky

Přípravné studium II. stupně

Učební plán:

Sólový zpěv	1
-------------	---

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň v sólovém zpěvu.

Učební osnovy:

Žák:

- náplň výuky bude stanovena individuálním studijním plánem žáka.

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žák:

- zpívá ve svém hlasovém rozsahu
- má vyrovnané hlasové rejstříky
- využívá hlasovou dechovou a artikulační techniku
- zvládá kantilénu
- dodržuje pěveckou frázi
- orientuje se v hudebním zápise a je schopen samostatného nácvičení písně
- zvládá zpěv ve vícehlasu, intonuje a je schopen sledovat další hlasy
- uvědoměle používá zásady hlasové hygieny

3. a 4. ročník

Žák:

- zvládá zpěv s dynamikou, agogikou a přednesem
- zpívá písně různých stylů a žánrů dle svého zaměření a zájmu
- má na studovanou a slyšenou skladbu vlastní názor a je schopen jej sdělit
- zapojuje se do veřejného kulturního života jako člen amatérských souborů

5.1.27 Studijní zaměření ... – Sborový zpěv

Charakteristika

Vzdělávání v tomto studijním zaměření probíhá buď jako samostatné individuální studium nebo jako volitelný předmět k nástrojové výuce. Pěvecký sbor nacvičuje a následně interpretuje skladby jednoduché (jednohlasé) i těžší (vícehlasé) s nejrozmanitějším hudebním doprovodem.

Umožňuje interpretaci děl nejrozmanitějších stylů, žánrů a epoch, čímž rozšiřuje jejich hudební a všeobecně kulturní obzor.

Kolektivní činnost vede jedince k podřizování se celku a k hlubšímu vnímání vzájemné odpovědnosti, především pak při veřejném vystoupení.

Základem sborového zpěvu je vzbudit zájem a lásku k této činnosti a vypěstovat návyky kultivovaného sborového projevu zpívaných skladeb.

Přípravné studium

Učební plán – varianta B:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Přípravný sborový zpěv		1

Učební plán – varianta C:

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Přípravný sborový zpěv	1	1

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Sborový zpěv	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

Poznámka: hodinová dotace jednotlivých ročníků může být navýšena na základě návrhu učitele a schválení ředitelem školy.

Učební osnovy:

Přípravné studium

Přípravný sborový zpěv

Žáci:

- opakují jednoduchá hlasová cvičení
- zpívají jednoduché jednohlasé písně odpovídající jejich schopnostem, dovednostem a věku
- jsou schopni zazpívat jednoduchou píseň s instrumentálním doprovodem

Základní studium I. stupeň

1. ročník

Žáci:

- stojí klidně
- intonují řadu 5 tónů
- jsou seznámeni s hlasovou hygienou zpěvu
- jsou schopni interpretace jednoduché písně s instrumentálním doprovodem

2. ročník

Žáci:

- používají správné a přirozené držení těla při zpěvu
- intonují řadu 8 tónů
- při zpěvu mají uvolněná mluvidla
- zpívají měkkým nasazením tónu
- zpívají ve své přirozené hlasové poloze a nepřepínají své síly
- rozlišují základní dynamiku a agogiku
- adekvátně propojují zpěv s instrumentálním doprovodem

3. ročník

Žáci:

- využívají základní návyky a dovednosti (správné uvolněné držení těla při zpěvu, klidné dýchání) a základní technické prvky (nasazení tonu, hlavový tón, čistá intonace, správná artikulace)
- používají svůj hlas v celém svém rozsahu (zachovávají jeho přirozenost, nepřepínají své síly, nezpívají v nepřirozené hlasové poloze)
- rozlišují základní dynamiku a agogiku, mají povědomí o legatovém zpěvu
- udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlasu
- adekvátně reagují na dirigentská gesta

4. ročník

Žáci:

- používají správné držení těla při zpěvu
- používají svůj hlas v celém svém rozsahu, zachovávají jeho přirozenost, nepřepínají své síly, udrží svůj hlas ve vícehlasých skladbách
- rozlišují základní dynamiku a agogiku, mají povědomí o legatovém zpěvu
- zpívají jednoduchá hlasová cvičení

5. ročník

Žáci:

- uplatňují zásady správné dechové techniky, měkkého nasazení tónu a správné artikulace
- rozšiřují svůj hlasový rozsah oběma směry, nepřepínají své síly
- vnímají výstavbu hudební fráze a kantilény
- intonují svůj part s instrumentálním doprovodem
- jsou schopni vyjádřit základní dynamickou škálu
- dokáží rozlišit různé hudební žánry
- aktivně spolupracují při sborových zkouškách

6. ročník

Žáci:

- uplatňují správný a přirozený pěvecký postoj
- využívají výrazových prostředků daných skladeb
- orientují se ve struktuře sborové partitury
- uplatňují zásady hlasové hygieny

- jsou schopni veřejného vystoupení
- uvědomují si kultivovanost sborového projevu zpívaných skladeb
- volí adekvátní výrazové prostředky na základě porozumění hudbě a textu

7. ročník

Žáci:

- ovládají dechovou techniku, měkké nasazení tónů, zásady správné artikulace a hlasové hygieny
- využívají rozšířený hlasový rozsah a podle svých možností vyrovnané hlasové rejstříky
- rozšiřují kultivovaný projev, hudební fráze a kantilénu
- intonují svůj part ve vícehlasém zpěvu
- vyznají se intonačně a hlasově ve vícehlasých skladbách
- využívají širší dynamické a hlasové změny
- znají interpretaci skladeb nejrozumnějších období, poznávají ji ve vybraných hudebních ukázkách a podle vyspělosti ji uplatňují ve svém hudebním projevu
- vnímají a respektují, že jsou součástí kolektivu

Základní studium II. stupeň

1. a 2. ročník

Žáci:

- ovládají a při zpěvu uplatňují návyky kultivovaného sborového zpěvu (dechová technika, tvorba tónu, artikulace)
- používají hlas v celém svém rozsahu, nepřepínají ho a důsledně dodržují hlasovou hygienu
- mají povědomí o hlasových rejstřících a v rámci možností s nimi pracují
- uplatňují smysl pro kultivovaný projev, hudební frázi a kantilénu
- zpívají vícehlasy A Capella

3. a 4. ročník

Žáci:

- orientují se ve struktuře složitějších sborových partitur (vnímají vyváženost jednotlivých hlasů vícehlasu)
- při zpěvu využívají celou škálu dynamických a agogických změn, jsou schopni pohotově reagovat na gesta sbormistra
- znají základní sborovou literaturu různých slohových období a na základě vlastních zkušeností jsou schopni jednotlivé skladby interpretovat
- uplatňují se v komorních uskupeních

5.1.28 Komorní hra - osnovy předmětu

I. stupeň 4. – 7. ročník

Žák:

- se orientuje ve svém partu a celé nastudované skladbě
- uplatňuje a dále rozvíjí dovednosti získané v individuálním studiu
- udržuje s ostatními hráči intonaci, rytmus, agogiku, dynamiku a celkový projev
- hraje skladby různých slohových období a žánrů nižšího stupně obtížnosti
- sleduje vedoucího hráče a hraje podle jeho gest
- dodržuje správné zásady chování na podiu: příchod, ladění, příprava not, odchod
- je odpovědný vůči ostatním, aktivně spolupracuje na společném nácviku skladby

II. stupeň 1. – 4. ročník

Žák:

- samostatně kvalitně nacvičí svůj part
- je schopen sluchové sebekontroly při hře s ostatními hráči
- udržuje s ostatními hráči intonaci, rytmus, agogiku, dynamiku a celkový projev
- hraje skladby různých slohových období a žánrů vyššího stupně obtížnosti
- sleduje vedoucího hráče a hraje podle jeho gest
- dodržuje správné zásady chování na podiu: příchod, ladění, příprava not, odchod

Komorní zpěv – osnovy předmětu

I. stupeň 4. a 5. ročník

Žák:

- zpívá v jednoduchém dvojhlasu s doprovodem nástroje
- poslouchá ostatní hlasy a doladuje se
- orientuje se v jednoduchém hudebním vícehlasém zápise
- koriguje sílu svého zpěvu k ostatním hlasům tak, aby byl celek zvukově vyrovnaný
- vytvoří k dané jednoduché písni druhý hlas

I. stupeň 6. a 7. ročník

Žák:

- zpívá ve složitějším vícehlase a capella
- orientuje se ve složitějším notovém zápise
- intonačně koriguje a přizpůsobuje svůj hlas v jeden zvukový celek
- zpívá ve vícehlasu s dynamikou a agogikou

II. stupeň 1. - 4. ročník

Žák:

- udržuje s ostatními hráči intonaci, rytmus, agogiku, dynamiku a celkový projev
- samostatně kvalitně nacvičí svůj hlasový part
- reaguje na dynamické a agogické změny ve zpívaných skladbách
- má názor na studovanou skladbu a umí jej vyjádřit
- dodržuje správné zásady chování na podiu: příchod, ladění, příprava not, odchod

5.1.29 Souborová hra – osnovy předmětu

I. stupeň 4. – 7. ročník

Žák:

- v souborové hře uplatňuje a dále rozvíjí dovednosti získané v individuálním studiu
- pozná základní dirigentská gesta
- sleduje dirigenta nebo vedoucího hráče a hraje podle jeho gest
- udržuje s ostatními hráči intonaci, rytmus, agogiku, dynamiku a celkový projev
- dodržuje správné zásady chování na podiu: příchod, ladění, příprava not, odchod

- hraje skladby různých slohových období a žánrů nižšího stupně obtížnosti
- je odpovědný vůči ostatním, aktivně spolupracuje na společném nácviku skladby

II. stupeň 1. – 4. ročník

Žák:

- v souborové hře uplatňuje a dále rozvíjí dovednosti získané v individuálním studiu
- pozná základní dirigentská gesta
- sleduje dirigenta nebo vedoucího hráče a hraje podle jeho gest
- pohotově čte notový zápis
- hraje skladby různých slohových období a žánrů vyššího stupně obtížnosti
- udržuje s ostatními hráči intonaci, rytmus, agogiku, dynamiku a celkový projev
- je odpovědný vůči ostatním, aktivně spolupracuje na společném nácviku skladby
- dodržuje správné zásady chování na podiu: příchod, ladění, příprava not, odchod

5.1.30 Orchestrální hra – osnovy předmětu

Žák:

- v orchestrální hře uplatňuje a dále rozvíjí dovednosti získané v individuálním studiu
- pozná základní dirigentská gesta
- sleduje dirigenta a hraje podle jeho gest
- pohotově čte notový zápis
- udržuje s ostatními hráči intonaci, rytmus, agogiku, dynamiku a celkový projev
- je odpovědný vůči ostatním, aktivně spolupracuje na společném nácviku skladby
- dodržuje správné zásady chování na podiu: příchod, ladění, příprava not, příchod dirigenta, odchod

5.1.31 Hudební nauka – osnovy předmětu

Hudební nauka je povinný předmět a vyučuje se od 1. do 5. ročníku I. stupně studia. V 6. a 7. ročníku navazuje předmět nauka o hudbě, který je nepovinný a určený hlavně pro žáky, kteří se připravují na studium na vyšších uměleckých školách a konzervatoři.

Hudební nauka

1. ročník

Žák:

- dle svých možností zazpívá řadu tónů c1 – c2
- určí 1 – 3 – 5 stupeň v notovém zápise
- zpívá jednoduché lidové a umělé písně s doprovodem metra nebo rytmu na Orffovy nástroje
- zná notovou osnovu a houslový klíč
- zná notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou a osminovou a jejich hodnoty
- reprodukuje jednoduchý rytmus ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- zapíše stupnici a trojzvuk C dur a určí půltón mezi základními tóny e - f, h - c
- zná funkci posuvky a odrážky
- zná rozdělení lidského hlasu
- ví co je píseň a opera

2. ročník

Žák:

- zpívá a určí dur a moll trojzvuk
- zná noty g – g2
- zná šestnáctinovou notu a pomlku

- improvizuje jednoduchý dvoutaktový rytmus
- píše basový klíč a noty c – c1
- určí první stupnici s křížkem a bé
- přiřadí poslechem stupnici aiolskou, harmonickou a melodickou
- zapíše stupnici a moll aiolskou a vyznačí půltóny
- zná dechové dřevěné a žesťové hudební nástroje a identifikuje je
- zná probrané komorní a lidové hudby
- umí vyjmenovat základní čisté a velké intervaly

3. ročník

Žák:

- zpívá dle svých možností jednoduchý dvojhlas
- určí vedlejší stupně
- určí v notovém zápise tóniny do tří křížků a bé
- zapíše e moll a d moll aiolskou, harmonickou a melodickou a vyznačí půltóny
- interpretuje triolu a synkopu
- určí ve stupnici C dur základní čisté a velké intervaly a pojmenuje je čísly i názvy
- zná smyčcové nástroje a v poslechových skladbách je identifikuje
- zná dynamická označení - pp, p, mf, f, ff, crescendo a decrescendo a agogická označení - staccato, legato, tenuto
- zná malou písňovou formu
- zná nástrojové obsazení symfonický orchestr
- zpívá čisté intervaly pomocí opěrných písní

4. ročník

Žák:

- zpívá obraty kvintakordu
- zpívá jednoduchá intonační cvičení
- rozumí probraným stupnicím dur a moll
- hraje k písni na melodické Orffovy nástroje tóniku a dominantu a subdominantu
- improvizuje čtyřtaktový rytmus
- zpívá velké a malé intervaly pomocí opěrných písní
- rozumí 3/8 a 6/8
- pozná motiv a téma
- rozumí formě ronda a variace
- přiřadí k pojmům baroko a klasicismus jejich probrané nevýznamnější hudební skladatele

5. ročník

Žák:

- transponuje jednoduché lidové písně
- objasní princip kvartového a kvintového kruhu a umí si odvodit stupnice dur a moll
- vytváří jednoduchý doprovod k písni
- zpívá na opěrné písní dominantní septakord a umí jej zapsat v tónině C dur
- přiřadí k pojmům romantismus a impresionismus jejich probrané nejvýznamnější hudební skladatele
- užívá a rozumí pojmům základních tempovým označením (grave, lento, adagio, andante, maestoso, moderato, allegretto, allegro, vivace, presto, ritardando, accelerando) a dynamických označení (pp, p, mf, f, ff, sfz, sempre, crescendo, decrescendo, akcent)
- chápe princip rozdělení hlasů i hudebních nástrojů do skupin, identifikuje je
- aktivně poslouchá hudbu a je schopen vyjádřit svůj názor na ni
- zná základní etiku chování na koncertě

Nauka o hudbě (nepovinný předmět)

6. ročník

Žák:

- tleská rytmus a metrum dané písni
- zpívá ve své hlasové poloze hrané tóny z jiných oktáv
- zná princip zvětšeného a zmenšeného kvintakordu
- má rytmickou a melodickou paměť
- aplikuje jednoduchý doprovod k jednoduché lidové písni na Orffovy nástroje
- zná základní principy zápisu not v houslovém a basovém klíči

7. ročník

Žák:

- zpívá jednohlasé a dvojhlasé jednoduché písně vhodné k jeho věku a možnostem s doprovodem i bez něj.
- aplikuje odvození stupnic dur a moll s křížky a bé
- čte a píše noty v houslovém a basovém klíči
- určí takt a tónorod hrané písně nebo skladby
- rozumí taktu Alla breve
- orientuje se v hudebních obdobích a přiřadí k nim probrané skladatele
- zná formy - koncert, rondo, variace, opera
- aktivně se zapojuje dle svých možností do kulturního dění

5.1.32 Skladba – osnovy předmětu (nepovinný předmět)

Skladba je nepovinný předmět a vyučuje se od 1. do 7. ročníku I. stupně studia. Je určený hlavně pro žáky, kteří chtějí více rozvinout své hudební vzdělání. Nepovinný předmět vybere učitel na základě žákových schopností a dovedností. Zařazení do nepovinného předmětu na základě doporučení předmětové komise schvaluje ředitel školy.

Skladba

Učební plán:

	I. stupeň						
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r
Skladba	1	1	1	1	1	1	1

1. ročník

Žák:

- seznámí se s možnostmi hudebního nástroje (nástrojů), lidského hlasu
- rozpoznává své výrazové prvky
- zná základy hudební teorie
- umí se vyjádřit programní hudbou a používá zvukomalbu (např. padající vločky, svit slunce apod.)

2. ročník

Žák:

- umí využít tónorodu (dur/moll)

- zná intervaly a jejich výrazové vlastnosti (skladba pro melodii s doprovodem sekund nebo kvart a kvint)
- skládá skladby na tónových řadách (např. babička – tóny b a b c a)
- umí tvořit pomocí souzvuků sekund a kvint obecně
- vytvoří skladbu v nižší, střední a vyšší poloze klavíru (popř. jiného nástroje)

3. ročník

Žák:

- umí využít minimal music – tvoření figur (motivků, témat a jejich začlenění do harmonického podkladu)
- zná pojmy riff, motiv, téma, basová linka
- improvizuje stylem otázka – odpověď
- zná malou a velkou písňovou formu
- zahraje malou kadenci do dvou křížků a jednoho bé
- dokáže svou kompozici zapsat do not

4. ročník

Žák:

- aplikuje charakteristické prvky všech intervalů
- zná základy instrumentace, harmonie
- rozpoznává druhy a formy skladeb
- složí skladbu pro sólový nástroj bez doprovodu – (např. housle, fétina)
- na známou melodii (např. koleda) použije netradiční doprovod a zkusí užít mírné prostupování polyfonního stylu skladbou
- zvládne zachovat princip: melodie – harmonie – bas

5. ročník

Žák:

- zhudební text (píseň, popř. jednoduchá sborová partitura)
- zná a využívá k doprovodu písně akordové značky
- prohlubuje dosavadní znalosti harmonie, forem a druhů (např. rozpoznávání témat u jednodušších sonát)
- tvoří na bázi: a) nejdříve melodii, b) nejdříve harmonický podklad, c) komponování na základě substitučních schopností akordů

6. ročník

Žák:

- dokáže harmonicky rozebrat složitější kompozice a melodiové variace
- využívá modulace, harmonické postupy
- komponuje sonatinu, popř. sonátu

7. ročník

Žák:

- komponuje aleatorní hudbu (využívá clusterů apod.)
- pracuje s tónovými řadami
- dokáže instrumentovat pro malý orchestr (smyčcový, dechový)
- orientuje se v hudbě 20. a 21. století
- dokáže analyzovat vlastní absolventskou práci

5.2 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

Charakteristika VO

Studium ve výtvarném oboru je určeno žákům ve věku od 5 do 18 let a dospělým. Společně s žáky zde hledáme cestu k obohacení života o kvalitní výtvarnou činnost, cestu k poznání a rozvíjení vlastních schopností a dovedností. Učíme se vnímat okolní svět a reagovat na něj výtvarnými prostředky. Žáci jsou vedeni k samostatné práci a k řemeslným dovednostem, součástí výuky je také orientace v dějinách umění a získání základních znalostí o proudech v českém, evropském a světovém výtvarném umění a kultuře. Práce s přírodními materiály a úcta k přírodě prostupují celou výukou výtvarného oboru.

Výuka v přípravném studiu podporuje každé dítě, aby se rozvíjelo v citlivou bytost. Výuka I. a II. stupně základního studia podporuje plynulý vývoj žáků od dětského spontánního projevu a hravé experimentace k promyšlené tvorbě dospívajících. V průběhu celé výuky se žáci seznamují se základními pojmy výtvarného umění a s vývojem umění v dějinách lidstva od pravěku až po současnou tvorbu. Postupně odhalují souvislosti vývoje jednotlivých období, směrů, hnutí a proudů i s jejich nejvýznamnějšími představiteli a výtvarnými díly.

Nadaní žáci od 10 do 18 let se v rámci základního studia připravují ke studiu na středních a vysokých uměleckých školách. Dospělým poskytuje možnost ve stejném rozsahu prohloubit vztah k výtvarnému umění minulosti i současnosti a získání výtvarných schopností k seberealizaci. Výuka ve výtvarném oboru probíhá v ročníkově i věkově smíšených skupinách.

5.2.1 Přípravné studium

Vyučovací předmět:

Výtvarné vyjadřování

Charakteristika:

Žáci se učí naslouchat a komunikovat s učitelem, učí se soustředit se na výtvarnou činnost. Samostatně řeší zadání, bez obav kreslí, malují, modelují, reagují slovně i výtvarně na své představy a zážitky. Nachází své místo v práci v týmu. Mají možnost podívat se na práci vlastní i druhých a rozlišit její úroveň. Děti vnímají a respektují výtvarné dílo a získávají pozitivní vztah k umění. Jsou vedeny k uvědomění si existence mezilidských vztahů, etických norem a ochrany přírody.

Učební plán – dvouleté přípravné studium

	1. ročník	2. ročník
Výtvarné vyjadřování	3	3

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Předmět: Výtvarné vyjadřování

1. – 2. ročník

Žák:

- pojmenuje a odliší základní výtvarné techniky
- mísí barvy
- napodobí gestem malbu štětcem
- intuitivně odvozuje z náhody řád a citem řeší vhodné umístění prvků do formátu
- při haptických hrách si uvědomuje objem předmětů a povrch a materiál, z něhož vznikly
- pomocí her se seznamuje s novými formami výtvarného vyjadřování

- osvojuje si základní keramické pracovní postupy (plát z hlíny, otiskování, vyrývání, protlačování, vyřezávání, vrstvení, lepení – kachle)
- modeluje z hadů (mísa, nádoba)

5.2.2 Studijní zaměření: Výtvarný obor

Vyučovací předměty:

Plošná tvorba – P
 Prostorová tvorba – M

Charakteristika

Plošná tvorba

V předmětu se žáci učí kreslit, malovat, zvládat techniku grafiky a další výtvarné techniky, včetně akční tvorby v interiéru a v krajině. Výuka je prostoupena „exkurzemi do dějin umění“.

Prostorová tvorba

Žáci se učí základní keramické a sochařské pracovní postupy - modelují z ruky, lepí z vyválených plátů, získávají zkušenost s používáním engoby a glazury. Věnují se sochařskému modelování a kresbě. Zpracovávají keramický materiál, učí se technologické postupy a získávají cit pro tvar a prostor. Tento předmět zahrnuje také tvorbu objektů z přírodních a netradičních materiálů, to vše v návaznosti na dějiny umění a současný vývoj výtvarného umění.

Učební plán

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Plošná tvorba	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Prostorová tvorba	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPEŇ:

1. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- zkoumá základní prvky výtvarného jazyka (linie, barva, struktura, tvar, kompozice, světlo apod.)
- pracuje všemi kreslířskými technikami
- maluje temperovými a akvarelovými barvami a rozliší rozdíly mezi těmito technikami
- k dalším technikám, kterými se výtvarně vyjadřuje, přidává techniku grafiky
- intuitivně užívá světelný kontrast a umístění prvků do formátu
- poznává jemu dostupné oblasti umělecké tvorby formou ukázek v odborné literatuře (reprodukce, ilustrační tvorba)
- je schopen pracovat ve skupině a spolupracovat s ostatními žáky, komunikovat s učitelem

2. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- podněty ve svém okolí zaznamená kresbou, malbou, grafikou
- rozliší účinky použitých technik a materiálů

- vlastními slovy formuluje pocity vyvolané výtvarnými prvky
- stále intuitivně používá výtvarnou kompozici
- vyhledá v knihách o výtvarném umění reprodukce, ukázky uměleckých děl vztahující se k zadanému tématu
- poznává základní prvky a řemeslnými postupy lidového umění svého kraje (tkaní, malba výšivka, krajka keramika apod.)
- je schopen pracovat ve skupině a spolupracovat s ostatními žáky na zadání
- umí využít vědomostní znalosti při výtvarném řešení zadaného tématu

3. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- je schopen kombinovat výtvarné techniky
- dá do souvislosti výtvarnou techniku a námět
- uvědomuje si důležitost rozvržení plochy formátu
- užívá světelný kontrast
- chápe rozdíl mezi barvami primárními a sekundárními
- studiem reprodukcí výtvarných prací se seznamuje s perspektivou
- hraje si s výtvarnými prostředky a výsledky her transformuje do výtvarných etud a konceptů
- komunikuje s učitelem a žáky nad svou prací

4. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- je schopen zachytit odpovídající formou výrazových prostředků skutečnost v atelieru i v plenéru
- chápe rozdílné pojetí skutečnosti vzhledem k dějinám výtvarného umění
- zkoumá způsoby uspořádání prvků v přírodě a civilizaci a rozlišuje řád a chaos
- vyjadřuje se v malbě, kresbě, grafice a techniky citlivě kombinuje
- v grafice si osvojuje techniku suché jehly a linorytu
- vyjmenuje jednotlivé umělecké disciplíny a umí je charakterizovat (malířství, sochařství, užitá a počítačová grafika, akční a konceptuální umění atd.)
- je schopen slovně ohodnotit práci svoji i práci spolužáků a ohodnocení odůvodnit

5. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- zná vlastnosti a možnosti kreslířských technik - tužka, tuš, pastel, rudka, uhel
- je schopen zpracovat téma v lazurních i krycích technikách až po pastózní malbu
- v grafice využívá techniky tisku z hloubky i z výšky
- vědomě používá obrazotvorné prvky plošného vyjádření (bod, linie, tvar, objem, plocha, prostor, světlo, barvy, textura atd.)
- zabývá se vlastnostmi a vztahy těchto prvků (shoda, podobnost, kontrast, opakování rytmus, pohyb, dynamika, struktura, proměna v čase atd.)
- pracuje s odbornou literaturou, studuje prostřednictvím reprodukcí výtvarné směry a historické slohy
- k hledání informací směřujících k řešení tématu využívá internet a znalosti z učiva na základní škole

6. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- kreslí a maluje podle skutečnosti
- dokáže abstrahovat téma
- dodržuje kompoziční pravidla a odvozuje účinky jejich porušování
- experimentuje s výtvarným rytmem s proporčními vztahy
- komponuje výtvarné etudy s různými výrazovými prostředky (sestava náhodná, klidná, dynamická atd.)
- rozplánuje si soubor variant pro dané téma a hledá originální řešení
- zvládá orientaci v jednotlivých historických slozích a směrech

- zajímá se o umělecké dění v oblasti svého bydliště

7. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- samostatně řeší zadání témat a je schopen hledat jejich originální řešení
- umí zvolit techniku, která by nejlépe vyhovovala zvolenému tématu
- uvědoměle a citlivě kombinuje techniky
- inspiruje se realitou a se subjektivním posunem ji vyjadřuje, tvar stylizuje a abstrahuje
- má nabyté zkušenosti s řešením kompozice a perspektivy
- experimentuje se základními kompozičními zákonitostmi (výtvarný kontrast, harmonie, vyváženost aj.) a perspektivy (prvek bližší a vzdálenější, výtvarná zkratka)
- při řešení témat využívá studia literatury a internetu
- orientuje se ve výtvarných směrech a historických slozích
- respektuje různé výtvarné názory a kulturní vlivy
- je schopen analýzy vlastní práce
- je schopen rozboru uměleckého díla

1. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- rozumí více pohledovosti – otáčí a pozoruje objekt, plastiku, konstrukci z různých pohledů během práce
- tvaruje materiály a seznamuje se s jejich vlastnostmi
- rozliší mezi přírodním a umělým materiálem
- umí zpracovat hlinu k další výtvarné činnosti
- chápe rozdíl mezi sochařským a keramickým přístupem
- kromě hnětení rukou používá také sochařské nástroje (špachtle apod.)

2. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- kombinuje tvárné (tradiční i netradiční) materiály v prostoru
- objevuje vizuální kvality ve svém okolí, porovnává je s jejich ztvárněním
- modeluje nízký reliéf běžným i netradičním způsobem
- v keramice postupuje od válečků k plátu, misce a dutému tvaru
- reaguje na korekturu

3. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- dodržuje technické postupy při práci s tvárnými materiály
- rozumí pojmům souvisejícím s keramikou (keramická pec, přežah, výpal, glazura, engoba, šlikr apod.)
- umí pracovat se sochařskou špachtlí
- zvládne vymodelovat nízký i vysoký reliéf
- poznává tvorbu architektů a sochařů v okolí svého bydliště

4. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- umí pracovat s hlinou a zná její vlastnosti a možnosti
- prostřednictvím hlíny se dokáže vyjadřovat a úměrně k svým znalostem vymodeluje vysoký reliéf, figurativní a nefigurativní i abstraktní motivy.
- v keramice vnímá její užitnou hodnotu, funkčnost a prvek dekorativnosti
- dokáže vytvořit prostorové objekty z jiného materiálu než je hlína (drát, papír, provázky, sádra, dřívka, kameny, plech apod.)
- vědomě používá základní vyjadřovací prostředky prostorové tvorby (tvar, objem, kompozice), tak, aby dokázal zobrazit svoji myšlenku
- své zkušenosti aplikuje a využívá v poznávání architektonických slohů

5. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- experimentuje s vlastnosti výtvarných prvků
- přizpůsobí se zadání a v daných mantinelech hledá vlastní cestu
- vědomě používá výrazové kvality barevné, proporční, tvarové a světlostní nadsázky
- je schopen vytvořit instalaci a chápe její význam
- dokáže si práci rozplánovat
- dodržuje správné výtvarné a technologické postupy
- slovně objasní a zdůvodní svůj výtvarný záměr
- rozvíjí dosud získané znalosti a při hledání informací využívá internet
- navštěvuje výstavy, kulturní památky, zajímá se o architekturu v místě bydliště

6. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- umí na základě studia reality stylizovat tvar
- uvědomuje si možnosti vyjádření vlastním tělem ve výtvarných akcích
- uplatňuje kombinace netradičních a deklasovaných materiálů
- využívá proměn materiálů při jejich tvarování
- dokáže formulovat, který výtvarný styl nebo tvorba kterého konkrétního sochaře je mu blízká a proč
- vede dialog se spolužáky nad vznikajícími pracemi

7. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- modifikuje skutečnost do volné sochařské tvorby, umí využít stylizaci, prvky perspektivy, kompozice
- při modelování dokáže podtrhnout charakteristický výraz modelu
- řeší drobná architektonická zadání
- vnímá vliv a vývoj uměleckého a průmyslového designu
- seznamuje se s novými formami výtvarného vyjadřování (instalace, happening, body art, land art, multimediální tvorba)
- používá základní výtvarné pojmy a termíny
- na základě diskusí a individuálních zkušeností si vytváří vlastní výtvarný názor, ale zároveň zůstává otevřen přijímání nových informací, kterými své názory nadále formuje, zpracovává a dotváří

II. STUPEŇ:

1. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- experimentuje s technikami a zvoleným tématem
- sleduje vývoj současného výtvarného umění
- navazuje na znalosti a zkušenosti ze studia
- záměrně používá vlastnosti výtvarného jazyka ve vlastní tvorbě
- ve zvýšené míře kreslí a maluje podle skutečnosti
- spoluvytváří soustředěnou a dělnou atmosféru
- využívá internet při studiu dějin umění a vytváří vlastní výběr ukázek k danému tématu
- vybírá si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou profesionální přípravu

2. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- vědomě používá výrazové možnosti vybrané plošné techniky
- otevírá se postojům k umění a k navazujícím myšlenkám druhých
- orientuje se v dějinách výtvarného umění

- analyzuje roli výtvarného jazyka pro sdělnost uměleckého díla
- seznamuje se s moderním grafickým designem
- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování

3. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- rozlišuje a propojuje obsah a formu
- zobecní znalosti výtvarného jazyka a volí si jeho transformaci podle výtvarných potřeb
- výtvarnou expresí reaguje na své postavení ve společnosti a obhájí své postoje
- kreslí, maluje se zaměřením na figuru a portrét
- převede realitu do výtvarné kompozice
- soustředí se na vyjádření světlostních a barevných vztahů
- navazuje na realitu stylizací a tvorbou grafického designu

4. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- připraví se k talentovým zkouškám na zvolené vysoké škole
- vytváří si poučený náhled na výtvarná díla – pojmenovává, porovnává a řadí myšlenky
- výtvarný jazyk uplatňuje s porozuměním ve všech oblastech výtvarné tvorby
- podle vnímaných účinků vztahuje umění k vlastní existenci

1. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- uchovává si uvolněnost sochařského vyjadřování
- analyzuje vztahy mezi vlastní tvorbou a výtvarným uměním
- dbá na zkvalitnění svých výtvarných dovedností
- ve zvýšené míře modeluje podle skutečnosti
- samostatně pracuje na vlastním jednodušším architektonickém projektu

2. ročník – Prostorová tvorba

Žák

- v souladu se stavbou a obsahem projektů uplatňuje tvárné materiály v objektech různých velikostí
- vědomě používá výrazové a kompoziční možnosti zvolené „prostorové“ techniky
- pracuje s vizuálními znaky, symboly
- tvoří jednoduché návrhy exteriéru a interiéru staveb
- při tvorbě využívá analýzu, syntézu, parafrázi, posuny významu, abstrahování
- orientuje se v hlavních uměleckých slozích a směrech

3. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- modeluje se zaměřením na figuru a portrét
- analyzuje podněty ze svého prostředí a transformuje je do volné tvorby
- sleduje vývoj moderního umění a architektury
- vybírá si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou profesionální přípravu

4. ročník – Prostorová tvorba

Žák:

- doplňuje si své znalosti moderního umění
- dokumentuje vlastní práci, volí vhodnou formu, adjustaci, výstavní koncepci atd.
- správně používá odbornou terminologii vztahující se k dané oblasti
- zná obrazotvorné prvky prostorového vyjadřování, jejich výtvarné a výrazové vlastnosti a vztahy
- z různých úhlů zkoumá podoby světa a mezilidské vztahy, je schopen konceptuálního myšlení z hlediska času, lokality, kulturních či ekologických souvislostí
- dává hlubší myšlenkový význam akcím, objektům a instalacím

5.2.3 Studijní zaměření: Keramika

Vyučovací předměty:

Keramika – K
Plošná tvorba – P

Charakteristika

Obor keramika se samostatně vyučuje v keramické dílně ve 3 hodinových lekcích. Smyslem studia je zvládnutí celého procesu vzniku keramického výrobku – od jednoduchých úkolů v 1. ročníku (zpracování hlíny, modelování z hadů a plátů, nízký reliéf) až ke složitým osobitým realizacím (nádoby, plastiky, užitékové předměty s promyšleným designem a funkcí). Jako přípravu pro samostatnou prostorovou tvorbu žáci využívají základní výrazové prostředky kresby (linie, plocha, světlo a stín, zákonitosti perspektivy apod.). Studují plastické a prostorové tvary – přírodní tvary, zvířecí a figurální předlohy a geometrická tělesa. Keramický obor zahrnuje nejen práci s přírodními materiály, ale také objektovou a akční tvorbu v interiéru i v krajině. Celé studium provází „exkurze“ do dějin umění od pravěku po současnost.

Učební plán

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Keramika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Plošná tvorba	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPEŇ:

1. ročník – Keramika

Žák:

- osvojuje si pojem nízký reliéf, vytváří kachel
- modeluje z hliněných hadů (nádobu)
- rozumí vícehledovosti – otáčí a pozoruje objekt, plastiku, konstrukci z různých pohledů během práce
- tvaruje materiály a seznamuje se s jejich vlastnostmi
- rozliší mezi přírodním a umělým materiálem
- umí zpracovat hlínu k další výtvarné činnosti
- chápe rozdíl mezi sochařským a keramickým přístupem
- kromě hnětení rukou používá také sochařské nástroje (špachtle apod.)

2. ročník – Keramika

Žák:

- modeluje nízký reliéf běžným i netradičním způsobem
- v keramice postupuje od válečků k plátu, misce a dutému tvaru
- kombinuje tvárné (tradiční i netradiční) materiály v prostoru
- objevuje vizuální kvality ve svém okolí, porovnává je s jejich ztvárněním
- reaguje na korekturu

3. ročník – Keramika

Žák:

- dodržuje technické postupy při práci s tvárnými materiály
- zvládne vymodelovat nízký i vysoký reliéf

- rozumí pojmům souvisejícím s keramikou (keramická pec, přežah, výpal, glazura, engoba, šlikr, apod.)
- umí pracovat se sochařskou špachtlí
- poznává tvorbu architektů a sochařů v okolí svého bydliště

4. ročník – Keramika

Žák:

- umí pracovat s hlinou a zná její vlastnosti a možnosti
- prostřednictvím hlíny se dokáže vyjadřovat a úměrně k svým znalostem vymodeluje vysoký reliéf, figurativní a nefigurativní i abstraktní motivy.
- v keramice vnímá její užitnou hodnotu, funkčnost a prvek dekorativnosti
- dokáže vytvořit prostorový objekt z jiného materiálu než je hlína (drát, papír, provázky sádra dřívka kameny plech apod.)
- vědomě používá základní vyjadřovací prostředky prostorové tvorby (tvar, objem, kompozice), tak, aby dokázal zobrazit svoji myšlenku
- své zkušenosti aplikuje a využívá v poznávání architektonických slohů

5. ročník – Keramika

Žák:

- modeluje „z ruky“
- k dekoraci keramiky používá engobu a glazuru
- přizpůsobí se zadání a v daných mantinelech hledá vlastní cestu
- je schopen vytvořit instalaci a chápe její význam
- dokáže si práci rozplánovat
- dodržuje správné výtvarné a technologické postupy
- slovně objasní a zdůvodní svůj výtvarný záměr
- rozvíjí dosud získané znalosti a při hledání informací využívá internet
- navštěvuje výstavy, kulturní památky, zajímá se o architekturu v místě bydliště

6. ročník – Keramika

Žák:

- používá všechny keramické postupy včetně glazování
- umí na základě studia reality stylizovat tvar
- uplatňuje kombinace netradičních a deklasovaných materiálů
- využívá proměn materiálů při jejich tvarování
- dokáže formulovat, který výtvarný styl nebo tvorba kterého konkrétního sochaře je mu blízká a proč
- vede dialog se spolužáky nad vznikajícími pracemi

7. ročník – Keramika

Žák:

- vytváří nízký a vysoký reliéf, nádobu, figuru a studuje jejich zákonitosti
- ošetří syrový keramický výrobek a připraví jej ke správnému vysychání
- orientuje se v teplotách výpalu
- modifikuje skutečnost do volné sochařské tvorby, umí využít stylizaci, prvky perspektivy, kompozice
- při modelování dokáže podtrhnout charakteristický výraz modelu
- řeší drobná architektonická zadání
- vnímá vliv a vývoj uměleckého a průmyslového designu
- seznamuje se s novými formami výtvarného vyjadřování (instalace, happening, body art, land art, multimediální tvorba)
- používá základní výtvarné pojmy a termíny
- na základě diskusí a individuálních zkušeností si vytváří vlastní výtvarný názor, ale zároveň zůstává otevřen přijímání nových informací, kterými své názory nadále formuje, zpracovává a dotváří

1. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- zkoumá základní prvky výtvarného jazyka (linie, barva, struktura, tvar, kompozice, světlo apod.)
- pracuje všemi kreslířskými technikami
- poznává jemu dostupné oblasti umělecké tvorby formou ukázek v odborné literatuře (reprodukce, ilustrační tvorba)
- je schopen pracovat ve skupině a spolupracovat s ostatními žáky, komunikovat s učitelem

2. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- podněty ve svém okolí zaznamená kresbou, malbou
- vlastními slovy formuluje pocity vyvolané výtvarnými prvky
- intuitivně používá výtvarnou kompozici
- vyhledá v knihách o výtvarném umění reprodukce, ukázky uměleckých děl vztahující se k zadanému tématu
- poznává základní řemeslné postupy lidového umění svého kraje
- je schopen pracovat ve skupině a spolupracovat s ostatními žáky na zadání
- umí aplikovat znalosti při výtvarném řešení zadaného tématu

3. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- dá do souvislosti výtvarnou techniku a námět
- uvědomuje si důležitost rozvržení plochy formátu
- chápe rozdíl mezi barvami primárními a sekundárními
- studiem reprodukcí výtvarných prací se seznamuje s perspektivou
- hraje si s výtvarnými prostředky
- komunikuje s učitelem a žáky nad svou prací

4. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- je schopen zachytit odpovídající formou výrazových prostředků skutečnost v atelieru i v plenéru
- vyjadřuje se v kresbě
- vyjmenuje jednotlivé umělecké disciplíny a umí je charakterizovat (malířství, sochařství, užitá a počítačová grafika, akční a konceptuální umění atd.)
- je schopen slovně ohodnotit práci svoji i práci spolužáků a ohodnocení odůvodnit

5. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- zná vlastnosti a možnosti kreslířských technik
- pracuje s odbornou literaturou, studuje prostřednictvím reprodukcí výtvarné směry a historické slohy
- k hledání informací směřujících k řešení tématu využívá internet a znalosti z učiva na základní škole

6. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- kreslí a maluje podle skutečnosti
- dokáže abstrahovat téma
- dodržuje kompoziční pravidla a odvozuje účinky jejich porušování
- zvládá orientaci v jednotlivých historických slozích a směrech
- zajímá se o umělecké dění v oblasti svého bydliště

7. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- samostatně řeší zadání témat a je schopen hledat jejich originální řešení

- umí zvolit techniku, která by nejlépe vyhovovala zvolenému tématu
- inspiruje se realitou a se subjektivním posunem ji vyjadřuje, tvar stylizuje a abstrahuje
- má nabyté zkušenosti s řešením kompozice a perspektivy
- při řešení témat využívá studia literatury a internetu
- orientuje se ve výtvarných směrech a historických slozích
- respektuje různé výtvarné názory a kulturní vlivy
- je schopen analýzy vlastní práce
- je schopen rozboru uměleckého díla

II. STUPEŇ:

1. ročník – Keramika

Žák:

- analyzuje vztahy mezi vlastní tvorbou a výtvarným uměním
- dbá na zkvalitnění svých výtvarných dovedností
- uchovává si uvolněnost sochařského vyjadřování
- samostatně pracuje na vlastním jednodušším architektonickém projektu
- modeluje podle skutečnosti

2. ročník – Keramika

Žák

- modeluje větší objekty (nádoby, figury)
- vědomě používá výrazové a kompoziční možnosti zvolené „prostorové“ techniky
- pracuje s vizuálními znaky, symboly
- tvoří jednoduché návrhy exteriéru a interiéru staveb
- při tvorbě využívá analýzu, syntézu, parafrázi, posuny významu, abstrahování
- orientuje se v hlavních uměleckých slozích a směrech

3. ročník – Keramika

Žák:

- modeluje se zaměřením na figuru a portrét
- analyzuje podněty ze svého prostředí a transformuje je do volné tvorby
- sleduje vývoj moderního umění a architektury
- vybírá si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou profesionální přípravu

4. ročník – Keramika

Žák:

- využívá všechny osvojené keramické a sochařské pracovní postupy
- doplňuje si své znalosti moderního umění
- dokumentuje vlastní práci, volí vhodnou formu, adjustaci, výstavní koncepci atd.
- správně používá odbornou terminologii vztahující se k dané oblasti
- z různých úhlů zkoumá podoby světa a mezilidské vztahy, je schopen konceptuálního myšlení z hlediska času, lokality, kulturních či ekologických souvislostí
- dává hlubší myšlenkový význam akcím, objektům a instalacím

1. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- sleduje vývoj současného výtvarného umění
- navazuje na znalosti a zkušenosti ze studia
- ve zvýšené míře kreslí a maluje podle skutečnosti
- využívá internet při studiu dějin umění a vytváří vlastní výběr ukázek k danému tématu
- vybírá si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou profesionální přípravu

2. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- orientuje se v dějinách výtvarného umění
- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování

3. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- kreslí, maluje se zaměřením na figuru a portrét
- převede realitu do výtvarné kompozice
- navazuje na realitu výtvarnou stylizací

4. ročník – Plošná tvorba

Žák:

- připraví se k talentovým zkouškám na zvolené vysoké škole
- vytváří si poučený náhled na výtvarná díla – pojmenovává, porovnává a řadí myšlenky

5.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

Charakteristika

Posláním tanečního oboru je vychovat mladého člověka se smyslem pro harmonický kultivovaný pohyb, aktivního, tvořivého, vnímavého a citlivého ke svému okolí. Také vychovat absolventa, který je schopen chápat taneční umění a orientovat se v jeho formách a žánrech, absolventa s celoživotní láskou a úctou k umění.

Žáci jsou vychovávaní a vedeni v navazujících blocích:

Ti nejmenší (od 5 let) rozvíjí svůj dětský přirozený hudební a pohybový projev v "Hudebně-pohybové výchově". V navazující „Přípravné taneční výchově“ (od 6 let) si děti uvědomují pohyby svého těla, získávají prostorové a hudební citění a jsou motivováni k určitému systému docházky, chování a práci v kolektivu.

Na „Přípravnou taneční výchovu“ navazuje sedm let studia I. stupně a čtyřleté studium II. stupně, ukončených absolventským vystoupením nebo absolventskou zkouškou.

Tanec je umělecký směr, který rozvíjí celou osobnost člověka. Taneční obor podchycuje a rozvíjí taneční nadání dětí, probouzí v nich smysl pro krásu tance, tvůrčí schopnosti, prohlubuje duševní život člověka.

Tanečník se seznamuje se stavbou a strukturou těla, učí se ho používat na základě správných principů různých stylů tance, má možnost naučit se orientovat v různých oblastech spojených s tanečním projevem, je veden k lásce kulturního dědictví národa, snažíme se o jeho celkovou spokojenost, jak vnější, tak vnitřní.

Taneční obor je nezastupitelnou přípravou ke studiu na konzervatoři, a to stejně pro obor taneční, herecký i pro populární muzikál.

5.3.1 Přípravné studium

Vyučovací předměty:

Hudebně-pohybová výchova - HPV

Přípravná taneční výchova - PTV

Charakteristika tanečních předmětů

Hudebně-pohybová výchova

v hravých pohybových činnostech a cvičeních získávají děti první návyky správného držení těla, základy rytmiky, intonace, dynamiky. Učí se jednoduché cviky obratnosti, získávají schopnost reagovat pohybem na změnu taktu, orientovat se v prostoru.

Přípravná taneční výchova

vychází z hravosti a spontánností dětí. Rozvíjí svalovou sílu, hybnost kloubů, celkovou obratnost a správné a vznosné držení těla, dále rozvíjí cit pro rytmus, pohybovou kulturu, tvořivost a vlastní osobitý projev. Přibližuje společné zákonitosti hudby a pohybu. Učí základním pohybovým a tanečním návykům a orientaci v prostoru.

Učební plán: Dvouleté přípravné studium

	1. ročník	2. ročník
Hudebně-pohybová výchova	1	
Přípravná taneční výchova		1

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hudebně-pohybová výchova:

Žák:

- je seznámen a učí se vnímat základní hudební pojmy
- rozvíjí hudební a prostorové citění, procvičuje koordinaci, aktivizace a improvizaci formou pohybových her, písní a říkadel
- učí se názvosloví základních poloh
- je seznámen s orientačními místy na těle a správným držením těla
- učí se střídat různé formy pohybu doplněné motivací, která mu bude srozumitelná a bude odpovídat jeho chápání a citění
- rozvíjí své přirozené pohybové schopnosti, a to s náčiním i bez

Přípravná taneční výchova:

Žák:

- učí se v polohách na místě uvědoměle zapojovat do pohybu svalové skupiny a části těla: dolní končetiny, pánev, kostru a svaly hrudníku, krk, hlavu a horní končetiny.
- učí se pohybu v prostoru prostřednictvím různých druhů chůze a běhu.
- učí se orientovat v prostoru, a to jak samostatně, tak i ve dvojicích, trojicích a skupinách.
- osvojuje si pohybové hry se zpěvem, rozšiřuje si poznání lidových písní.
- je veden k citění hudby – její nálada a obsah
- procvičuje rytmické citění formou rytmizovaných slov, říkadel nebo podupy, potlesky, hrou na tělo, případně bicími nemelodickými či melodickými nástroji.

5.3.2 Studijní zaměření: Taneční obor

Vyučovací předměty:

Taneční průprava – TP

Základy tanečních technik – ZTT (klasický tanec, současný tanec, lidový tanec, step)

Různé taneční techniky – RTT

Taneční praxe – TPX

Charakteristika tanečních předmětů

Taneční průprava

je zaměřená na všestranný harmonický tělesný rozvoj, tedy jak na rozvoj jednotlivých svalových oblastí, tak i na získání pevností zádočných svalů a pružností páteře, pohyblivost kloubů a elasticita šlach. Všestranně rozvíjí cviky v základních polohách na místě.

TP je zaměřená na rozvoj prostorového citění, orientace v prostoru, výrazového pohybu, tanečnosti a fantazie (chůze, běh, poskoky, skoky).

TP rozvíjí hudební citění. Žáci se učí základní rytmické hodnoty, vnímají rytmické, tempové i dynamické změny.

Důležitou součástí TP je korepetice (klavírní doprovod), který harmonizuje s charakterem pohybu po výrazové i rytmické stránce.

Základy tanečních technik

zahrnují klasickou taneční techniku, základní techniky současného a lidového tance a stepu

- Klasická taneční technika

se vyučuje podle osvědčených metodických postupů. Je to pohybový systém s přesně vypracovanou metodikou a teorií. Uvědomělá a přesná realizace všech cvičení přinese precizní a estetické výsledky.

- **Základy současného tance**
vnáší do vyučovacího procesu jiný přirozený taneční pohyb. Představuje úvod do samostatné linie tanečního vzdělávání a myšlení.
- **Základy lidového tance**
poskytují žákům základní specifika lidového tance stylizovaného, i ve svých původních formách. Postupně seznamuje žáky s poznáním a půvabem českých a moravských tanců, ale i lidových tanců jiných národů.
- **Step**
seznamuje žáky s formou afroamerického stylu jazzového tance. Je velmi náročný na koordinaci pohybu s rytmem.

Různé taneční techniky

nabízí podle schopností pedagoga, specifických podmínek školy, podle fyzických předpokladů a schopností žáků různé taneční směry. Tento předmět může být proměnlivý, pedagog přistupuje tvůrčím způsobem a nabízí různorodost tanečních stylů.

Taneční praxe

rozvíjí schopnost samostatné tvořivosti, práci v kolektivu, práci s rekvizitou přiměřené věku žáků. Posiluje sebevědomí. Nabyté techniky se uplatňují v choreograficky upravených tanečních kompozicích, které mohou zúročit na veřejných vystoupeních.

Učební plán

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Taneční průprava	1	1									
Základy tanečních technik			2	2	2	2	2				
Různé taneční techniky								1,5	1,5	1,5	1,5
Taneční praxe	1	1	1	1	1	1	2	1,5	1,5	1,5	1,5

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPEŇ:

1. ročník - Taneční průprava

Žák:

- zná základní postavení a držení těla
- při pohybu z místa i na místě dle svých schopností drží tělo v základním postavení
- vytváří pohyby s rekvizitou na hudební předlohu
- je schopen jednodušších prvků práce ve dvojici
- se orientuje v prostorových drahách
- je schopen rozlišit jednoduché rytmické změny a dynamiku hudby
- umí ohodnotit viděný pohyb
- umí vyplnit hudební předlohu jednoduchým pohybem
- umí pracovat samostatně i ve skupině, dle zadaného úkolu

2. ročník - Taneční průprava

Žák:

- zná základní postavení a držení těla a aplikuje je v pohybu dle svých fyzických možností
- umí vytvořit pohyby s rekvizitou na hudební předlohu

- v jednoduchých pohybech používá nabytou taneční techniku
- je schopen po slovním zadání vyjádřit výrazem v obličeji lidské emoce (zlost, radost, smutek)
- je schopen kratší taneční improvizace
- umí tvořit krátké pohybové vazby
- je schopen komunikace se skupinou a učitelem
- je schopen přijmout kritiku

3. ročník – Základní taneční techniky

Žák:

- zná kruhové pohyby pánve a trupu
- ovládá předklony, záklony, úklony v různých polohách
- používá paže v základních polohách
- zvládá základní chůze a běhy v přímých drahách a po kruhu
- zvládá poskočný krok a cval
- předvede dle svých možností kotouly vpřed a vzad a svíčku
- rozezná dvoudobý a třídobý takt a umí ho vyjádřit tlesky a podupy
- ovládá jednoduché a dvojité pérování
- zná rozdíl mezi propnutím a flexem
- ovládá demi-plié, grand plié, relevé a battement tendu čelem k tyči v paralelní pozici
- zná základní pozice paží v klasickém tanci

4. ročník – Základní taneční techniky

Žák:

- umí použít kroužení paží od zápěstí, lokte a ramen
- zná jednoduché švihy paží
- ovládá pohyb ve složitějších prostorových drahách
- zvládá základní kroky v rotaci o 180° a 360°
- umí polkový a dvojpolkový krok
- předvede krátké vazby prvků v sedu, lehu a kleku
- zvládá jednoduché švihy a kruhy dolních končetin u tyče a na volnosti
- předvede chůzi, běh, poskok, cval v různých rytmických obměnách
- zvládá jednoduché skoky s dopadem na dvě a na jednu končetinu
- dokáže použít jednoduché rekvizity
- je schopen krátké improvizace
- jednoduché vazby zvládá ve dvojici i skupině
- rozezná krok patošpičkový, polkový a příklepový
- zná základní pozice nohou v klasickém tanci
- dovede předvést battement tendu jeté, rond de jambe par terre, passé a soutenu
- orientuje se v základním názvosloví

5. ročník – Základní taneční techniky

Žák:

- zvládá delší vazby pohybu v sedu, lehu, kleku na obou i na jednom kolenu
- předvede delší vazby vedených a švihových pohybů trupu a horních končetin
- zvládá delší krokové variace v různých vazbách a prostorových drahách samostatně i ve skupinách
- umí pracovat s rovnováhou
- zvládá složitější improvizaci
- zná valčíkový krok
- umí battement tendu, battement tendu jeté a rond de jambe par terre na volnosti
- ovládá port de bras u tyče i na volnosti

6. ročník – Základní taneční techniky

Žák:

- zvládá švihy, vlny, impulsy, skoky a otáčky v složitějších vazbách
- předvede skokové prvky na místě i z místa v krátkých variacích

- seznamuje se s izolacemi
- zvládá základní úderovou techniku – tap, step, stemp v krátkých variacích
- seznamuje se z další úderovou technikou
- dle svých schopností zvládá klasické cviky (Exercice a la barre)

7. ročník – Základní taneční techniky

Žák:

- zvládá náročnější vazby, již probraných prvků
- zvládá jednotlivé time a vazby v pomalejším tempu
- zná názvosloví a umí ho použít
- zcela jistě a uvědoměle pracuje s těžištěm těla a zvládá koordinaci trupu a končetin
- zvládá základy moderních tanečních technik a současné typy tance
- dosáhne maximálního vytočení dolních končetin podle svých tělesných dispozic
- uvědoměle dosahuje správného držení těla, je pohybově zkázněn a dbá na přesné provedení klasických prvků

1. ročník – Taneční praxe

Žák:

- v drobných tanečních skladbách umí uplatnit získané dovednosti
- dle dané předlohy umí krátce improvizovat

2. ročník – Taneční praxe

Žák:

- umí vyjádřit jednoduché taneční téma
- zvládá taneční vyjádření drobných hudebních skladeb pro děti

3. ročník – Taneční praxe

Žák:

- je schopen ve vlastním projevu předvádět pohyby na základě naučené techniky
- umí ohodnotit viděný pohyb

4. ročník – Taneční praxe

Žák:

- vyjadřuje podle svých schopností pocit v tanci
- propojuje taneční techniku s vlastním projevem
- je schopen taneční zkušenosti a vědomosti vložit do tanečních čísel

5. ročník – Taneční praxe

Žák:

- zná svá specifika a umí je podle svých schopností uplatňovat v pohybu
- rozeznává jednotlivé styly tance
- dokáže po zhlédnutí svého tance se k němu vyjádřit

6. ročník – Taneční praxe

Žák:

- spolupodílí se na přípravě choreografie
- dokáže se vyjádřit ke zvolené hudební předloze
- dokáže zhodnotit choreografii po stránce technické i emoční

7. ročník – Taneční praxe

Žák:

- je schopen využít nabytých zkušeností a vědomostí v choreografiích
- aktivně se vyjadřuje k jednotlivým částem choreografie
- při vyjadřování používá odborné názvosloví
- umí přijmout kritiku

II. STUPEŇ:

1. ročník – Různé taneční techniky

Žák:

- technicky čistě dle svých schopností provádí taneční prvky a uvědoměle dodržuje jejich principy
- umí podle svých schopností improvizovat a vytváří formou vlastní improvizace jednoduché pohyby a vazby
- vytváří pohyby na dané téma a dokáže z nich vytvořit ucelený celek
- je schopen předvést prvky různých tanečních stylů
- vytváří a propojuje vztahy mezi emocemi, intelektem a fyzickou stránkou

2. ročník – Různé taneční techniky

Žák:

- dokáže si dle svých pohybových schopností zapamatovat a předvést delší pohybovou vazbu
- je schopen vytvářet pohyby na základě slovního zadání
- zná odborné názvosloví pohybu různých technik
- vnímá dění a prostor kolem sebe a reaguje na ně pohybem

3. ročník – Různé taneční techniky

Žák:

- zvládá podle svých možností kvalitní a technicky přesné provedení zadané pohybové vazby v odpovídajícím tanečním stylu
- umí díky improvizaci vytvářet vlastní specifické pohyby
- dokáže impulzivně vymyslet delší a složitější pohybovou variaci pro sebe i ve skupině
- dokáže pracovat s tanečními vztahy ve skupině
- umí propojit vztahy mezi vnitřními prožitky a emocemi
- umí se sebehodnotit
- zná a používá odborné názvosloví

4. ročník – Různé taneční techniky

Žák:

- je schopen dle svých tanečních možností předvést či přiřadit viděný prvek k tanečnímu žánru
- je schopen zapamatovat si a zopakovat viděný či slovně zadaný pohybový úsek
- uvědoměle dle svých schopností pracuje na prováděných prvcích
- vnímá při tanci své nitro a vztahy kolem sebe
- dokáže využít nabyté techniky do vlastní tvorby
- dokáže propojit všechny vztahové vazby mezi svým vnitřním prožitkem, vlastním zosobněním a emocemi

1. ročník – Taneční praxe

Žák:

- umí podle svých schopností předvést naučenou taneční choreografii
- uplatňuje nabytou technickou zdatnost k tvorbě choreografií
- je zapojován do příprav a návrhů kostýmů
- dokáže ohodnotit viděné dílo na základě vlastních názorů
- je schopen využívat znalost odborného názvosloví

2. ročník – Taneční praxe

Žák:

- dokáže si zapamatovat delší a náročnější pohybovou vazbu
- je zapojován do vytváření nové choreografie a dokáže předvést vlastní návrhy
- umí podle svých schopností pohybem vytvořit vlastní či zadané téma

3. ročník – Taneční praxe

Žák:

- umí předvést vlastní práci

- podílí se a pomáhá při návrzích rekvizit a kostýmů
- je schopen slovně odborně popsat předvedené pohyby a naopak
- dokáže ohodnotit zhlédnuté dílo i sám sebe

4. ročník – Taneční praxe

Žák:

- umí ocenit sám sebe i kolektiv za chystané dílo, vytvoření vazeb a pohybovou kreaci
- umí přijmout konstruktivní kritiku
- umí předvést vlastní improvizaci
- dokáže vymyslet, navrhnout a vytvořit vlastní choreografii
- je schopen vystoupit s choreografií
- plně si uvědomuje vztahy mezi tancem, náladou, atmosférou a děním na tanečním sále i mimo něj

5.4 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

Charakteristika

V literárně-dramatickém oboru se žáci učí rozvíjet tvořivost a k jejímu vyjádření používat kultivovaně své tělo i hlas. Díky práci v kolektivu se učí také spolupráci a toleranci, vyjadřovat svůj názor, přijímat i poskytovat zpětnou vazbu a rozvíjet kritické myšlení.

Výuka probíhá prostřednictvím dramatických her, hlasových, dechových, rytmických a pohybových cvičení i skrze práci s textem. Žáci jsou citlivě a systematicky vedeni k veřejnému vystupování – věnují se přednesu, podílí se na tvorbě a hře divadelního představení, uvádí koncerty. Ve vyšších ročnících se žáci seznamují s teorií a historií divadla a získávají tak všeobecný kulturní přehled. Věnují se i vlastní literární tvorbě.

Ať už se budou žáci v budoucnu zabývat jakoukoliv profesí, jistě dobře využijí nabyté vyjadřovací a komunikační dovednosti, stejně jako tvůrčí přístup k práci. V případě zájmu mohou být připravováni i ke studiu na konzervatoři či uměleckých vysokých školách.

5.4.1 Přípravné studium

I. STUPEŇ

Vyučovací předměty:

Přípravná dramatická výchova - PDV

Charakteristika předmětu

Přípravná dramatická výchova je určena žákům ve věku 5 a 6 let. Žáci se hravou formou učí vědomě používat své tělo i hlas. Ve skupině jsou vedeni ke spolupráci a ohleduplnosti.

Dvouleté přípravné studium 1. stupně

	1. ročník	2. ročník
Přípravná dramatická výchova	2	2

Učební osnovy:

Přípravná dramatická výchova

Žák:

- opakuje jednoduchá dechová a artikulační cvičení
- se učí vědomě ovládat svou mimiku a gestiku
- se seznamuje s pohybovými a dramatickými hrami
- se učí dodržovat pravidla hry a respektovat ostatní ve skupině

II. STUPEŇ

Vyučovací předměty:

Práce v divadelním souboru – PDS
Interpretace textu – IT

Jednoleté přípravné studium II. stupně:

Práce v divadelním souboru	2
Interpretace textu	1

Poznámka: Toto studium je určeno pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň literárně-dramatického oboru

Učební osnovy:

Práce v divadelním souboru

Žák:

- aktivně spolupracuje ve skupině
- se seznamuje se základy dramatické tvorby, improvizací a hrou v roli
- se dle svých možností podílí na tvorbě divadelního či literárního tvaru
- samostatně reflektuje svou práci

Interpretace textu

Žák:

- se seznamuje se zdravým postavením těla, prací s dechem a hlasem
- samostatně volí dvě odlišné a pro sebe vhodné textové předlohy, na nichž rozvíjí interpretační dovednosti (představa, gradace, temporytmus, práce s veršem, přímá řeč, pauza, pointa)

5.4.2 Studijní zaměření: Dramatický obor

Vyučovací předměty:

Dramatická průprava – DP

Pohybová průprava – PP

Dramatická tvorba – DT

Interpretace textu – IT

Práce v divadelním souboru - PDS

Charakteristika předmětů

Dramatická průprava

seznamuje žáky se základy zdravého postavení těla, správným dýcháním i artikulací. V jednoduchých hrách a cvičeních se učí jednat v situaci, rozvíjet vyjadřovací dovednosti a seznamují se s dramatickou hrou. Díky kolektivní výuce rozvíjí základní komunikační dovednosti a jsou motivováni k respektování druhých a společně nastavených pravidel.

Pohybová průprava

upevňuje základy zdravého postavení těla i pohybu. Žáci poznávají a využívají možnosti nonverbálního vyjadřování jak pro vlastní sdělení, tak i pro lepší porozumění druhým.

Dramatická tvorba

vede žáky k tvořivému zpracování tématu či příběhu, který je zajímavý. Účelně rozvíjí schopnost komunikace, spolupráce i reflexe a přirozeně se tak zbavují ostychu. Zamýšlejí se nad společným dílem, jeho významem pro skupinu, ale také pro diváka (příp. společnost). Získávají znalosti z oblasti divadelní terminologie a jiných společensko-kulturních odvětví, které pak využívají ve své tvůrčí práci.

Interpretace textu

seznamuje žáky se zdravými zásadami mluveného projevu a s možnostmi svého hlasu. Na základě samostatně vybrané literární předlohy hledají smysl a přesah daného textu, učí se ho interpretovat a navázat tak jedinečný vztah vypravěče s divákem. Žáci se seznamují s různými literárními žánry a k vlastnímu vyjádření pracují i metodami tvůrčího psaní.

Práce v divadelním souboru

nabízí žákům možnost dramatické tvorby v kolektivu jak formou improvizace, tak i v rámci přípravy společného divadelního tvaru. To vše na základě rozvíjení vhodných dovedností, odborných znalostí a s využitím vlastní tvořivosti. Žáci prohlubují svou schopnost hereckého vyjádření, podílí se i na dalších složkách divadla (scénografii, dramaturgii, režii, atd.). Věnují se divadelní terminologii a zákonitostem výstavby dramatického díla.

V rámci výuky se seznamují s vývojem divadelní kultury, jejím vlivem na člověka a společnost. Učí se tak vnímat naše kulturní dědictví v souvislostech a s přesahem do dnešní doby. Na základě praktických ukázek a obrazových materiálů se seznamují s významnými autory i jejich dílem.

Učební plán

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Dramatická průprava	2	2									
Pohybová průprava			1	1	1	1	1				
Dramatická tvorba			1	1	1	1	1				
Interpretace textu *			0,5	0,5	1	1	1	1	1	1	1
Práce v divadelním souboru								2	2	2	2

Pozn.: *Hodinovou dotaci je možné navýšit pro nadané žáky. Navýšení podléhá schválení ředitele školy.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

I. STUPEŇ:

1. ročník – Dramatická průprava

Žák:

- rozliší zdravé postavení těla od nezdravého (postavení těžiště, hrudníku, hlavy i nohou)
- přizpůsobí se pohybem jednoduchému rytmu
- respektuje ostatní ve skupině i společně nastavená pravidla
- své nápady prezentuje ve skupině
- zeptá se, pokud něčemu nerozumí

2. ročník – Dramatická průprava

Žák:

- vysvětlí výhody bráničního nádechu a nadechování se nosem
- správně vyslovuje všechny hlásky
- se aktivně zapojuje do dramatické hry (jedná v dané situaci)
- souvisle převypráví krátký příběh, zážitek nebo to, co četl

3. ročník – Pohybová průprava

Žák:

- se pohybem přizpůsobí jednoduchým změnám rytmu
- pohybuje jednotlivými částmi těla izolovaně a v rytmu (prsty, ruce, nohy, hrudník, pánev, atd.)
- při pohybu v prostoru vnímá ostatní a nevráží do nich
- pohybem ztvárňuje jednoduché pocity, předměty a zvířata

4. ročník – Pohybová průprava

Žák:

- pozná a popíše zdravý postoj (rovná páteř, postavení chodidel, hrudníku, ramen a vzpřímená hlava)
- opakuje rytmický pohyb, abstraktní pohyb i zvuk

- předvede různé kvality pohybu (např. se pohybuje plynule, sekaně, s ohledem na různé tělesné osy, handicap, atd.)

5. ročník – Pohybová průprava

Žák:

- experimentuje s vlastním pohybovým vyjádřením (na téma, hudbu, rytmus apod.)
- ke sdělení pocitů a postojů využívá nonverbální vyjádření (mimiku a řeč těla)
- pohybem ztvární běžné lidské činnosti
- si připraví krátkou pohybovou etudu na zadané nebo samostatně zvolené téma

6. ročník – Pohybová průprava

Žák:

- používá zdravý postoj (rovná páteř, postavení chodidel, hrudníku, ramen a vzpřímená hlava)
- při pohybu v prostoru naslouchá tělem (bez použití zraku nevráží do ostatních, reaguje na pohyb kolem sebe)
- předvede pohybovou improvizaci na zadané téma

7. ročník – Pohybová průprava

Žák:

- vychází z aktivního těžiště (v pohybu i postoji)
- se pohybuje uvolněně, s aktivním zapojením příslušných svalů
- zvládá pohybovou stylizaci (různé kvality a rytmus/tempo pohybu)
- vědomě přizpůsobuje tempo i kvalitu pohybu hudbě či tematickému zadání
- ke sdělení příběhu z vlastní tvorby používá vědomě a účelně pohyb či tanec

3. ročník – Dramatická tvorba

Žák:

- verbalizuje své myšlenky a pocity
- naslouchá ostatním
- vymýšlí a ztvárňuje typové postavy
- jedná v dramatické situaci adekvátní svému věku

4. ročník – Dramatická tvorba

Žák:

- se aktivně zapojuje při řešení zadaného úkolu (sám či ve skupině)
- zvládá improvizovaný dialog v typové postavě
- vysvětlí rozdíl mezi situací a dramatickou situací (objasní princip zápletky), uvede příklad
- navrhne řešení jednoduché zápletky

5. ročník – Dramatická tvorba

Žák:

- se s ostatními podílí na řešení zadaného úkolu, respektuje odlišný názor a přizpůsobí se společnému řešení
- vyjadřuje svůj názor a pocity, aniž by zraňoval ostatní
- ve skupině připraví a zahraje dramatickou situaci, objasní motivace jednání postav
- samostatně hodnotí svou práci

6. ročník – Dramatická tvorba

Žák:

- pojmenuje a popíše základní prvky improvizace (jednání bez přípravy, naslouchání, respektování partnera, rozvíjení zápletky)
- ke sdělení samostatně vybraného tématu/námětu využívá základních divadelních prostředků (tělo, mimiku, hlas, rekvizitu, kostým, loutku, atd.)
- zpracuje ve skupině drobný literární či divadelní tvar, diskutuje nad jeho tématem, vysvětlí motivace postav a autorský záměr
- k popisu vlastní tvorby používá odpovídající terminologii

7. ročník – Dramatická tvorba

Žák:

- aktivně pracuje ve skupině (naslouchá ostatním, nabízí nápady, hledá řešení úkolu, je schopný podřídit se většině, v případě potřeby je schopen zaujmout vůdčí roli)
- jedná v roli v dramatické situaci, rozpozná, kdy hraní vychází z přirozeného a v daném žánru pravdivého jednání a v komunikaci s partnerem
- používá základní prvky improvizace (respektuje partnera, vytváří i přijímá hereckou nabídku, vnímá a směřuje téma)
- vytvoří s ostatními krátký literární či divadelní tvar, objasní jeho téma, souvislosti i dramaturgicko-režijní plán
- vysvětlí základní divadelní terminologii (divadelní vybavení a jednotlivé profese, stavbu dramatu, žánry)
- na základě získaných znalostí hodnotí vybraná dramatická či literární díla a objasní je v souvislostech
- citlivě a poučeně reflektuje vlastní práci i práci a tvorbu ostatních, přijímá zpětnou vazbu

3. ročník – Interpretace textu

Žák:

- pojmenuje zásady zdravého nádechu a výdechu (nádech nosem, brániční dýchání, přiměřený výdechový proud, rovná páteř)
- opakuje dechová, rezonanční a artikulační cvičení
- intonaci hlasu přizpůsobuje různým emocím (radost, smutek, zlost, atd.)
- sám nebo s učitelem vybírá předlohu, kterou přednese, a vlastními slovy vyjádří její téma (adekvátní svému věku)

4. ročník – Interpretace textu

Žák:

- zvládá prodloužený výdech a měkký hlasový začátek
- zná a používá artikulační cvičení
- vysvětlí význam pauzy v mluveném projevu
- sám nebo s učitelem vybírá předlohu, kterou přednese, a vlastními slovy vyjádří její téma (adekvátní svému věku)

5. ročník – Interpretace textu

Žák:

- se při přednesu nadechuje nosem, používá k nádechu bránici
- používá přirozenou výšku svého hlasu („netlačí na hlas“)
- při interpretaci samostatně vybraného textu využívá představivost a základní výrazové prostředky (pauzy, oční kontakt, gradaci), vyjádří pointu textu (adekvátní svému věku)
- rozliší základní literární žánry (poezie, próza, dramatický text, monolog, atd.)

6. ročník – Interpretace textu

Žák:

- používá zdravé zásady dýchání a tvorby hlasu (nádech nosem, používá bránici, rezonanci a sobě přirozenou polohu hlasu)
- zvládá aktivní a přirozený postoj
- si vybírá k interpretaci dva odlišné texty, objasní svůj výběr i zájem o jejich autory
- píše drobné dramatické texty (monolog, dialog, atd.)

7. ročník – Interpretace textu

Žák:

- si samostatně vytvoří hlasovou rozcvičku
- samostatně volí dvě odlišné a pro sebe vhodné textové předlohy, se zájmem je interpretuje, využívá přirozený projev a interpretační dovednosti (představa, gradace, tempo/rytmus, práce s veršem, přímá řeč, pauza, pointa)
- vyjádří vlastní názor na vybranou předlohu a objasní umělecký styl autora
- zpracuje písemně drobný literární či jevištní tvar

- uvede metody tvůrčího psaní, které používá

II. STUPEŇ:

1. ročník – Práce v divadelním souboru

Žák:

- vysvětlí a používá základní principy improvizace (respektování partnera, vytváření a přijímání herecké nabídky, vnímání a směřování tématu)
- v dramatické situaci samostatně rozvíjí zápletku a směřuje k jejímu řešení
- se v kolektivu aktivně a poučeně podílí na tvorbě divadelního tvaru
- popíše charakter a motivaci postavy, kterou ztvárňuje
- objasní počátky divadelní tvorby a uvede do souvislostí divadelní kulturu v době antiky (Řecko i Řím)

2. ročník – Práce v divadelním souboru

Žák:

- při tvorbě divadelního tvaru využívá vědomě výrazových a divadelních prostředků, uplatňuje znalosti z divadelní teorie (stavba dramatu, žánry, stylizace) a zkoumá společensko-kulturní přesah
- samostatně rozvíjí charakter postavy, kterou ztvárňuje
- objasní rozdíl mezi hlavními proudy středověkého divadla (světské a církevní divadlo)
- vysvětlí specifika a význam Commedie dell'arte i její přesah do období renesance a baroka
- přijímá zpětnou vazbu a uplatňuje ji ve své práci

3. ročník – Práce v divadelním souboru

Žák:

- experimentuje se stylizovaným herectvím
- ve skupině spoluvytváří dramaturgicko-režijní plán společného divadelního tvaru a podle svých schopností se podílí také na tvorbě ostatních složek inscenace (scénografie, režie, hudební plán, výběr vhodných rekvizit, kostýmů, loutek, atd.)
- jednáním ztvárňuje charakter postavy, kterou zkoumá i v souvislostech mimo samotné dramatické jednání
- popíše vývoj evropské dramatické tvorby v porovnání s asijskou dramatickou tvorbou
- vysvětlí význam divadla a dramatické tvorby v období českého národního obrození
- přiřadí autory a významná díla k výše uvedeným obdobím

4. ročník – Práce v divadelním souboru

Žák:

- využívá principy improvizace (respektování partnera, vytváření a přijímání herecké nabídky, vnímání a směřování tématu) pro rozvoj vlastní tvořivosti i k autorské dramatické tvorbě
- v dramatické situaci jedná ve své roli přirozeně, příp. využívá stylizovaného jednání v mezích daného žánru
- ke sdělení samostatně nebo skupinou vybraného tématu nabízí několik možných variant dramatického řešení (realistickým či stylizovaným herectvím, skrze rekvizitu, loutku, hudbu, scénu, koláž apod.)
- rozliší hlavní divadelní směry 20. století (absurdní drama, epické divadlo, cool drama)
- uvede díla českých dramatiků 20. stol.
- citlivě a upřímně zhodnotí vlastní práci i práci druhých a pojmenuje význam této práce pro kolektiv (příp. společnost)

1. ročník – Interpretace textu

Žák:

- si samostatně vybírá literární či autorskou předlohu k individuálnímu zpracování (próza, poezie, monolog, pohybová etuda, atd.)
- uplatňuje interpretační dovednosti (představa, gradace, tempo/rytmus, práce s veršem, přímá řeč, pauza, pointa, atd.)

- objasní důvod výběru předlohy a svůj autorský záměr

2. ročník – Interpretace textu

Žák:

- předvede samostatně vybraný monolog či přednesový text adekvátní svému věku
- vysvětlí důvod výběru předlohy, téma i pointu, ke které svým výstupem směřuje
- vysvětlí, v čem je rozdílný přístup k práci s poezií, prózou a monologem
- napíše krátký poetický a prozaický text na zadané či samostatně vybrané téma
- zhodnotí to, co se mu daří a v čem má ještě rezervy

3. ročník – Interpretace textu

Žák:

- předvede samostatně vybraný monolog a přednesový text adekvátní svému věku
- svým výstupem vědomě komunikuje s divákem (oční kontakt, tempo/rytmus, pointa)
- zhodnotí kvality zvolené předlohy a záměr autora na základě znalostí o něm
- napíše autorský monolog či dialog ve dvou variacích – komický a tragický (na samostatně vybrané téma)

4. ročník – Interpretace textu

Žák:

- zrealizuje přednesový text a herecký či pohybový výstup s uplatněním své osobitosti a nabytých dovedností (hlasových, pohybových a interpretačních)
- objasní poetiku vybraného autora a souvislosti vzniku díla (příp. své autorské pojetí)
- na základě samostatně vybraného tématu napíše autorský text v několika různých formách a žánrech (jako dramatický, poetický i prozaický text)
- zhodnotí svou práci

5.5 STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Je organizováno ve všech oborech v rozsahu učebních plánů druhého stupně základního studia (stejně skladby předmětů a hodinových dotací).

Učební osnovy studia pro dospělé stanoví učitel a schválí ředitel školy na základě individuálního plánu výuky.

Přípravné studium u studia pro dospělé není organizováno.

6 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu, jehož náležitosti vycházejí z příslušné legislativy.

Žáci jsou do této kategorie zařazováni ředitelem na základě žádosti rodičů a vyjádření:

- školského poradenského zařízení (pedagogicko-psychologická poradna, speciálního pedagogického centra),
- popřípadě na základě doporučení lékaře.

Minimální hodinová dotace výuky pro tyto žáky je stejná jako u žáků zařazených do základního studia, ve výjimečných případech může být hodinová dotace upravena vzhledem k omezení žáka.

7 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Žáci mimořádně nadaní jsou vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu, jehož náležitosti vycházejí z příslušné legislativy.

Žáci jsou do této kategorie zařazováni ředitelem na základě žádosti rodičů a vyjádření:

- školského poradenského zařízení
- popřípadě na základě doporučení lékaře.

Minimální hodinová dotace výuky pro tyto žáky je stejná jako u žáků zařazených do základního studia, ve výjimečných případech může být hodinová dotace upravena vzhledem k potřebám žáka.

Vzdělávání žáků mimořádně talentovaných

Žáci mimořádně umělecky talentovaní jsou vyučováni podle individuálního studijního plánu, který je přizpůsoben potřebám, schopnostem, dovednostem a znalostem žáka, zanesen v třídní knize, navržen učitelem a schválen ředitelem.

Žáci jsou do této kategorie zařazováni na základě mimořádných studijních výsledků, jakými jsou úspěchy na soutěžích, účast na výjimečných koncertech, vystoupeních, výstavách, mimořádně aktivní účast na mezinárodních projektech apod. Zařazení navrhuje učitel a schvaluje ředitel školy.

Těmto žákům může být přidělena vyšší hodinová dotace na jeden školní rok. Zvýšení hodinové dotace se poznačí do rozvrhu hodin, do třídní knihy a do individuálního studijního plánu.

8. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

8.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni známkou v průběhu školního roku, v pololetí a na konci školního roku (viz platná legislativa):

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – uspokojivý
- 4 – neuspokojivý

Celkový prospěch stanovujeme na vysvědčení třemi stupni:

- prospěl (-a) s vyznamenáním
- prospěl (-a)
- neprospěl (-a)

Průběžné hodnocení:

V průběhu školního roku je žák v individuální výuce hodnocen minimálně jednou za měsíc známkou, kterou učitel zaznamená do třídní knihy a žákovské knížky. Klasifikaci v kolektivní výuce zaznamenává učitel do interního formuláře, příp. do žákovské knížky.

Známka zahrnuje:

- zvládnutí zadaných úkolů
- úroveň domácí přípravy
- aktivitu a přístup žáka k práci v hodině

Žáky hodnotíme a klasifikujeme s ohledem na jejich osobní maximum.

Pro hodnocení žáka v jednotlivých vyučovacích hodinách mohou učitelé využít i alternativní formy hodnocení (např. razítka, obrázky, nálepky apod.), tyto prostředky mají pro žáky motivační funkci a nenahrazují klasifikaci.

Hodnocení v pololetí a na konci školního roku:

V pololetí a na konci školního roku je žák hodnocen známkou na vysvědčení. Tu stanovuje učitel na základě:

- klasifikace v průběhu školního roku
- posouzení úrovně prezentace práce žáka na veřejnosti (vystoupení, výstavy apod.)
- úrovně splnění kritérií stanovených v učebních osnovách (splnění učebních osnov hodnotíme stupněm 1).

V případech, kdy jsou učební osnovy rozpracovány do delších časových úseků než jeden rok klasifikujeme pokroky žáka směrem ke splnění daných učebních osnov.

Za mimořádné výkony a reprezentaci školy může být žák odměněn pochvalou, kterou navrhuje učitel a schvaluje ředitel školy.

Kritéria pro postup žáka do vyššího ročníku:

- absolvování nejméně jednoho vystoupení, významného koncertu, výstavy nebo představení
- umístění na 1. místě v okresním kole soutěže v daném školním roce
- úspěšné vykonání komisionální zkoušky

Pro postup do vyššího ročníku je třeba splnit minimálně jedno kritérium.

Kritéria pro absolvování stupně:

- splnění učebních osnov daných tímto ŠVP pro I. či II. stupeň základního studia s hodnocením nejhůře stupněm 3 (uspokojivý)
- absolventský koncert, výstava, vystoupení, představení, případně komisionální zkouška před komisí nejméně tří učitelů

Komisionální zkoušky:

- podléhají platné legislativě
- učitel si může v odůvodněných případech (např. při dlouhodobé absenci žáka) vyžádat jejich konání

Zásady hodnocení:

- žák musí vědět, za co bude hodnocen
- vycházíme z pozitivního hodnocení žáka
- při hodnocení je možné přihlídnout k momentální indispozici žáka

Charakteristika klasifikačních stupňů na vysvědčení:

- 1 – žák plní zadané úkoly a učební osnovy, ve výuce je aktivní, je schopný samostatné přípravy (přiměřeně ke svému věku), projevuje zájem o zvolený obor
- 2 – zadané úkoly a učební osnovy plní žák s drobnějšími nedostatky (na nižší úrovni)
- 3 – žák plní zadané úkoly a učební osnovy pouze částečně, jeho domácí příprava je průměrná
- 4 – žák neplní zadané úkoly a učební osnovy, má zásadní nedostatky v domácí přípravě

8.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy bude prováděno jednou za tři roky formou diskuze na pedagogické radě vždy do 30. září příslušného roku.

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy:

- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- výsledky vzdělávání žáků a studentů
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům